

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO

**PROGRAM UKREPOV ZA
SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA IN
KONKURENČNOSTI ZA OBDOBJE
2007 – 2013**

Ljubljana, 6. marec 2007

KAZALO

PREDGOVOR	3
IZHODIŠČNI PROGRAMSKI DOKUMENTI	4
POVZETEK PROGRAMA UKREPOV	5
SPLOŠNA NAČELA DODELJEVANJA DRŽAVNIH POMOČI	6
1. SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA IN PODJETNIŠTVU PRIJAZNEGA OKOLJA	8
1.1. PROMOCIJA PODJETNIŠTVA IN IZOBRAŽEVANJE ZA PODJETNIŠTVO	14
1.2. PODPORA VSTOPNIM TOČKAM VEM.....	15
1.3. VAVČERSKO SVETOVANJE IN USPOSABLJANJE	17
1.3.1. Vavčersko svetovanje	17
1.3.2. Vavčersko usposabljanje.....	18
1.4. SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA MED POSEBNIMI CILJNIMI SKUPINAMI.....	19
2. ZNANJE ZA GOSPODARSTVO	21
2.1. POKLICNO IN STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE.....	25
2.2. RAZVOJNIKI ZA GOSPODARSTVO	26
2.2.1. Mladi temeljni raziskovalci v podjetjih.....	26
2.2.2. Povečanje mobilnosti visokokvalificiranih kadrov v gospodarstvu	28
2.2.3. Raziskovalno razvojne dejavnosti interdisciplinarnih razvojnih skupin v podjetjih	30
3. RAZVOJ IN INOVACIJE V GOSPODARSTVU	32
3.1. GOSPODARSKO-RAZVOJNO-LOGISTIČNE PLATFORME (INFRASTRUKTURA)	34
3.1.1 Spodbujanje investicij v gospodarsko-razvojno-logističnih platformah.....	37
3.1.2 Zagonška sredstva za delovanje tehnoloških parkov, podjetniških inkubatorjev in univerzitetnih inkubatorjev	40
3.2. RAZVOJ V GOSPODARSTVU	41
3.2.1. Spodbujanje raziskovalno razvojne dejavnosti v podjetjih	43
3.2.2. Spodbujanje tehnoloških investicij.....	45
3.2.3. Spodbujanje procesnih in organizacijskih inovacij.....	47
3.3. INOVACIJE	49
3.3.1. Slovenski center za konkurenčnost in inovativnost	50
3.3.2. Spodbujanje ustanavljanja in delovanja inovativnih skupin.....	52
3.3.3. Spodbujanje MSP za pridobivanje pravic industrijske lastnine.....	54
3.3.4. Zagonška sredstva za novonastala inovativna podjetja.....	54
3.3.5 Izjemne spodbude za mlada inovativna podjetja	55
4. SPODBUJANJE MALIH IN SREDNJE VELIKIH PODJETIJ Z LASTNIŠKIMI IN DOLŽNIŠKIMI VIRI	58
4.1. SPODBUJANJE HITRO RASTOČIH IN INOVATIVNIH MALIH IN SREDNJE VELIKIH PODJETIJ Z LASTNIŠKIMI VIRI	62
4.2. SPODBUJANJE INVESTICIJSKIH VLAGANJ MALIH IN SREDNJE VELIKIH PODJETIJ Z DOLŽNIŠKIMI VIRI	63
PRILOGE	67

Predgovor

Slovenija je na izjemni prelomnici gospodarskega razvoja. Na to kažejo tudi številni strateški dokumenti, skladni z nacionalnimi dokumenti in prenovljeno Lizbonsko strategijo, ki jih je Vlada Republike Slovenije sprejela in se za uresničevanje njihove vsebine odločno zavzema. Omenjeni dokumenti so tako velik izziv ne samo za vlado, temveč za celo slovensko gospodarstvo in ne nazadnje za vse državljanke in državljane Republike Slovenije.

»Pripeljati Slovenijo ob bok najbolj razvitim državam članicam Evropske skupnosti« ni edini zavezujoči moto za preživetje v globalnih trgih. Pogoje za preživetje na teh trgih narekujejo tudi številne druge gospodarske velesile. Zato Program za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 – 2013 poleg slovenskih zamisli in evropskih dobrih praks upošteva tudi nekatere ukrepe iz drugih najbolj razvitih držav sveta, prirejene seveda specifičnemu okolju v Sloveniji.

Pomanjkanje podjetniške kulture, neučinkovito in nepopolno podporno okolje, nezadostna in nepopolna infrastruktura, pomanjkanje vlaganj v razvoj in s tem povezane naložbe, slabo povezovanje gospodarstva z znanostjo, pomanjkanje visoko usposobljenih kadrov v gospodarstvu, nezadostna podpora ter pomanjkanje trga na področju inovacij in ne nazadnje, pomanjkanje ugodnih in tudi posebnih finančnih virov narekujejo štiri osnovne stebre Programa:

- spodbujanje podjetništva in podjetništvu prijaznega okolja,
- znanje za gospodarstvo,
- razvoj in inovacije v gospodarstvu,
- spodbujanje malih in srednje velikih podjetij z lastniškimi in dolžniškimi viri.

Številni ukrepi, ki izhajajo iz posameznih strateških dokumentov, navajajo, **kaj** je treba narediti, da izboljšamo konkurenčnost slovenskega gospodarstva in v okviru tega tudi podjetništva. Program za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti 2007-2013, ki je pred vami, pa govori o tem, **kako** bomo to izvedli, upoštevajoč jasno definirane cilje in smernice.

Preidimo torej od besed k dejanjem!

mag. Andrej Vizjak,
minister za gospodarstvo

Izhodiščni programski dokumenti

Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007-2013 (v nadaljevanju Program ukrepov) po svoji vsebini izhaja iz štirih strateških dokumentov, ki posegajo na področje ekonomske politike: Strategijo razvoja Slovenije za obdobje od 2007 do 2013, ki jo je vlada sprejela dne 23.6.2005, Program reform za izvajanje Lizbonske strategije, pripravljen v letu 2005, Predlog konceptov ekonomskih in socialnih reform za povečanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, ki jih je vlada sprejela 3.11.2005 in Nacionalni raziskovalni in razvojni program za obdobje 2006-2010. Slednji je bil potrjen na vladi 15.9.2005. Program ukrepov tako predstavlja akcijski dokument za izvedbo ukrepov, ki jih zahtevajo nadrejeni dokumenti, pri tem opira tudi na mednarodne primerjave in raziskave o podjetniški in inovacijski dejavnosti. Prikaz izpeljave posameznih ukrepov iz naštetih strateških dokumentov je prikazan v spodnji tabeli.

Tabela U - 1: Povezava ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti 2007-2013 s strateškimi dokumenti izvajanja ekonomske politike Slovenije

	SRS ¹	NRRP ²	Reforme ³	NAP ⁴
Promocija podjetništva in izobraževanje za podjetništvo	X	X	X	
Podpora vstopnim točkam VEM	X		X	X
Vavčersko svetovanje in usposabljanje	X			
Podpora mreži Euro info centrov	X		X	X
Spodbujanje podjetništva med posebnimi ciljnimi skupinami	X			X
Poklicno in strokovno izobraževanje	X			X
Razvojniki za gospodarstvo	X	X	X	X
Gospodarsko razvojno logistične platforme	X	X	X	X
Razvoj v gospodarstvu	X	X	X	X
Inovacije	X	X	X	X
Spodbujanje malih in srednje velikih podjetij z lastniškimi viri	X	X	X	X
Spodbujanje malih in srednje velikih podjetij z dolžniškimi viri	X			X

¹Strategija razvoja Slovenije

²Nacionalni raziskovalni razvojni program 2006-2010

³Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji

⁴Program reform za izvajanje Lizbonske strategije

Kot je razvidno iz zgornje tabele v povprečju ukrepi temeljijo na treh dokumentih hkrati, kar je tudi razumljivo, saj je med njimi precejšnja podobnost oziroma se celo neposredno sklicujejo med seboj. Vendar pa ukrepi niso zgolj posnetek omenjenih dokumentov, temveč vsak zase tudi neposredno izhajajo iz aktualnih problemov.

Program ukrepov bo imel stalno spremljanje, evalvacijo, kar bo vsled merjenja učinkov posameznih ukrepov omogočalo fleksibilnost v smislu ustreznih izboljšav, v kolikor se bodo le te pokazale kot nujne.

Povzetek programa ukrepov

Program ukrepov temelji na štirih osnovnih stebrih (poglavjih), ki so med seboj povezani v celoto:

1. Spodbujanje podjetništva in podjetništvu prijaznega okolja,
2. Znanje za gospodarstvo,
3. Razvoj in inovacije v gospodarstvu,
4. Spodbujanje malih in srednje velikih podjetij z lastniškimi in dolžniškimi viri.

Ukrepi prvega poglavja so usmerjeni v promocijo podjetništva in izobraževanja za podjetništvo z namenom izboljšanja podjetniške kulture v Sloveniji in povečanja poznavanja ter koriščenja podpornih storitev za potencialne podjetnike in že delujoča podjetja. Pomembna komponenta ukrepov je razvoj učinkovitega in transparentnega podpornega okolja. Ukrepi v okviru spodbujanja podpornega okolja za razvoj podjetništva bodo povezani z enotnim informacijskim sistemom, ki bo omogočil pripravo baze podatkov za vse ukrepe in s tem spremljanje in razvoj posameznih udeležencev v programih/projektih. Na ta način bo zagotovljena sinergija med posameznimi ukrepi in spremljanje vseh programov z namenom doseganja skupnih ciljev. Ukrepi podpornega okolja so razdeljeni v podporo delovanja sistema Vse na enem mestu (v nadaljevanju VEM), vavčerskemu svetovanju in usposabljanju, Evro info centrom (v nadaljevanju EIC) in posebnim ciljnim skupinam (ženske, podjetniki na podeželju, socialno podjetništvo).

Drugo poglavje je namenjeno krepitvi notranjih sposobnosti podjetij za intenzivnejši, na znanju temelječ razvoj, predvsem na področju tehnologij, kar bo omogočilo slovenskemu gospodarstvu, še posebej pa MSP, obvladovanje vse hitrejšega tehnološkega napredka kot glavnega elementa pri povečevanju konkurenčnosti v globalnem prostoru. Ukrepi drugega poglavja so usmerjeni v krepitev ustreznih človeških virov za potrebe gospodarstva s stimuliranjem povečevanja deleža vrhunsko izobraženih kadrov v gospodarstvu, s prioritarnim razvijanjem naravoslovno-tehničnih znanj, s spodbujanjem mednarodne mobilnosti ustreznih kadrov kot tudi spodbujanjem mobilnosti razvojnih kadrov iz institucij znanja v gospodarstvo ter iz velikih podjetij v mala in srednje velika podjetja. Učinkovito izvajanje teh ukrepov je odvisno od skupnih aktivnosti in sodelovanja z drugimi ustreznimi ministrstvi in izvajalskimi institucijami.

Tretje poglavje je usmerjeno v pospešena vlaganja v raziskave in razvoj ter gospodarsko infrastrukturo zasebnega, kot tudi javnega sektorja. Ukrepi za podporo razvoju in inovacijam v gospodarstvu so usmerjeni v vzpostavitev učinkovitega podpornega okolja, vzpostavitev ustrezne infrastrukture tako lokalnega, kot tudi nacionalnega pomena in krepitvi finančnih virov za razvoj, raziskave in inovacije v slovenskem gospodarstvu. Ukrepi za načrtno večanje kakovosti poslovanja slovenskih podjetij so usmerjeni v promocijo in uvajanje evropskega modela odličnosti v slovenska podjetja (dvig števila podjetij, ki uporabljajo samooceno po tem modelu ter dvig števila najuspešnejših slovenskih podjetij, ki so prejemniki državne in evropske nagrade za kakovost).

Četrto poglavje je usmerjeno v ukrepe finančnih podpor malim in srednje velikim podjetjem z lastniškimi in dolžniškimi viri. Tvegani kapital se bo zagotavljal preko skladov tveganega kapitala kot obliki lastniškega financiranja v okviru javno-zasebnega-partnerstva. Ukrepi četrtega poglavja se usmerjajo tudi v jamstveno pomoč in pomoč z dolžniškimi viri, kot so garancije, krediti in leasing.

Splošna načela dodeljevanja državnih pomoči

Državne pomoči zajemajo neposredna finančna sredstva državnega proračuna, ki se dodeljujejo podjetjem za odpravljanje ugotovljenih strukturnih neskladij in predstavljajo nujno pomoč države pri realizaciji zastavljenih dolgoročnih ciljev gospodarskega razvoja. Namenjene so za financiranje in sofinanciranje programov v podjetjih, ki se ukvarjajo s tržno proizvodnjo blaga in storitev, kot to opredeljuje 87. člen Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (Ur.l. RS – Mednarodne pogodbe 03/04).

Do regionalnih pomoči so upravičena podjetja na celotnem ozemlju Republike Slovenije (v skladu s 3. členom Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči).

Pogoj nujnosti je prvi kriterij pri presoji dodelitve državne pomoči. Pomoč se lahko dodeli, če predstavlja spodbudo za izvedbo projekta oziroma je zanj **nujno potrebna**. Prosilec mora dokazati, da ukrepa oz. investicije ne more izvesti brez državne pomoči. Državna pomoč je mogoče dodeliti samo, če je prosilec zanj vložil prošnjo pred začetkom izvajanja projekta.

Do spodbud iz tega programa **niso upravičena podjetja**, ki so:

- v prisilni poravnavi, stečaju ali likvidaciji,
- oz. podjetja v težavah, ki dobivajo državno pomoč po posebnem programu za reševanje in prestrukturiranje

V skladu s 1. in 4. členom Uredbe Komisije (ES) št. 70/2001 z dne 12.1.2001 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe Evropske skupnosti pri pomoči za majhna in srednje velika podjetja se program ne uporablja za dejavnosti, ki so povezane s proizvodnjo, predelavo in trženjem proizvodov iz Priloge I k Pogodbi.

V skladu s Smernicami o državni regionalni pomoči za 2007 – 2013 (2006/C 54/08) z dne 4.3.2006 se program ne uporablja za naslednje sektorje: ribiški sektor, sektor ladjedelništva, premogovništvo, proizvodnjo kmetijskih proizvodov, razen za predelavo in trženje takih proizvodov, vendar samo do obsega, ki ga določajo smernice za državne pomoči v kmetijskem sektorju, sektor jeklarstva, sektor sintetičnih vlaken.

Program upošteva **pravilo kumulacije državnih pomoči**, kar pomeni, da skupna višina vseh prejetih razvojnih spodbud posameznega podjetja iz vseh javnih virov, vključno s pomočjo po de minimis pravilu, ne sme preseči dovoljene skupne višine pomoči po namenih, za kar so vzpostavljeni instrumenti nadzora in spremljanja izpolnjevanja pravila kumulacije.

V okviru programa ukrepov so predmet **skupinskih izjem**:

- državne pomoči za mala in srednje velika podjetja (Uredbi Komisije (ES) št. 70/2001, z dne 12.1.2001 in št. 364/2004 z dne 25.2.2004 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe Evropske skupnosti pri pomoči za majhna in srednje velika podjetja),
- državne pomoči za usposabljanje (Uredba Komisije (ES) št. 68/2001 z dne 12.1.2001 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe Evropske skupnosti pri pomoči za usposabljanje),
- državne pomoči za regionalno pomoč za naložbe (Uredba Komisije (ES) št. 1628/2006 z dne 24.10.2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe pri državni regionalni pomoči za naložbe).

Kot **podjetje** - upravičeni prejemnik - se za namene te uredbe štejejo gospodarske družbe, ki so registrirane po Zakonu o gospodarskih družbah kot:

- ⇒ osebne družbe (družbe z neomejeno odgovornostjo, komanditne družbe in tihe družbe),
- ⇒ kapitalske družbe (družbe z omejeno odgovornostjo, delniške družbe in komanditne delniške družbe) ter
- ⇒ samostojni podjetniki posamezniki (fizične osebe), ki na trgu samostojno opravljajo pridobitno dejavnost kot svojo izključno dejavnost.

Za posamezne namene so lahko upravičenci tudi druge pravne osebe, če je to posebej navedeno v posameznem ukrepu.

Za **definicijo mikro, malih in srednje velikih podjetij** se upoštevajo merila iz Uredbe Komisije (ES) št. 70/2001, z dne 12.1.2001 in št. 364/2004 z dne 25.2.2004 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe Evropske skupnosti pri pomoči za majhna in srednje velika podjetja.

Podrobnejša merila in pogoji bodo določeni v posameznem javnem razpisu ali na drug način v skladu z veljavno zakonodajo.

Program se začne izvajati **1.1.2007** (z izjemo ukrepov 2.2.1 Mladi temeljni raziskovalci v podjetjih, 2.2.3 Raziskovalno razvojne dejavnosti interdisciplinarnih razvojnih skupin v podjetjih, 3.2.1 Spodbujanje raziskovalno razvojne dejavnosti v podjetjih, 3.2.3a Procesne in organizacijske inovacije, 3.3.2 Spodbujanje ustanavljanja in delovanje inovativnih skupin, 3.3.3 Spodbujanje MSP za pridobivanje pravic industrijske lastnine, 4.1 Spodbujanje hitro rastočih in inovativnih MSP z lastniškimi viri, ki bodo pričeli veljati po potrditvi shem s strani Evropske komisije) **in velja do 31.12.2013.**

1. Spodbujanje podjetništva in podjetništvu prijaznega okolja

Definiranje izziva

Po raziskavi Globalnega podjetniškega monitorja (GEM) – Slovenija 2005, je bilo v zgodnje podjetniške aktivnosti vključenih 4.4% odraslega prebivalstva (v letu 2004 2.6% - najmanj v Evropi), kar je med evropski državami pomenilo 17. mesto od 20. Med GEM državami se Slovenija po podjetniški aktivnosti uvršča na 31. mesto med 35 državami. Vsak 26. odrasli prebivalec se za podjetniško aktivnost odloči zaradi priložnosti, vsak 204. pa zaradi nujnosti, tako da se je v primerjavi z letom 2004 povečal delež tistih, ki so se lotili podjetništva zaradi izkoriščanja priložnosti in tudi zaradi nujnosti. V letu 2005 je bilo po ocenah GEM tako v Sloveniji 55.000 nastajajočih in novih podjetnikov (v l. 2004 npr. 35.000).¹

Slovenija ima zadovoljiv delež podjetnikov s srednješolsko izobrazbo, premalo pa tistih z višjo izobrazbo. Največjo podjetniško aktivnost izkazujejo moški in ženske med 25. in 34. letom. V tej starosti se s podjetništvom začne ukvarjati manj kot desetina moških in 5.6% žensk. Ustaljena podjetja najdemo v večjem deležu med starejšimi starostnimi skupinami. V starostni skupini 25 do 34 let je v povprečju 3.75% odraslih prebivalcev Slovenije aktivnih lastnikov ali solastnikov podjetja, v starostni skupini od 45 do 54 let pa je teh kar 10.58%. V povprečju ima torej vsak 9. prebivalec Slovenije v tej starostni skupini podjetje, ki je starejše od treh let in pol.²

Že po navedbah Strategije gospodarskega razvoja Slovenije 2000-2006 so danes glavni dejavniki mednarodne konkurenčnosti ustvarjeni dejavniki, in ne naravne danosti; med ustvarjenimi dejavniki pa je na prvem mestu podjetništvo. Podjetništvo v Sloveniji ni vrednota kot v nekaterih drugih gospodarstvih (npr. ZDA), zaradi česar je izziv Slovenije izboljšati podjetniško kulturo in zagotovitev pomembnega mesta podjetništvu kot vrednoti.³

V Sloveniji je bil leta 2004 delež odraslih, ki načrtujejo ustanovitev novega podjetja ali pa ga že imajo manj kot tri leta in pol, dosegel nizkih 2.6%, vendar je kazalec v letu 2005 narasel na 4.4%.

Pomemben kazalnik je tudi indeks smrtnosti podjetij, ki definira, koliko novoustanovljenih podjetij potrebujemo za preživetje enega podjetja. Indeks smrtnosti slovenskih podjetij v letu 2004 je znašal 2.72, v letu 2005 pa se je izboljšal na 2.14.

Podporno okolje za razvoj podjetništva se je začelo pospešeno razvijati šele v tranziciji v devetdesetih letih. Z vzpostavitvijo tržnega bančnega sistema, odprtjem gospodarstva mednarodni konkurenčnosti in vstopu v Evropsko unijo so postale potrebe podjetij po informiranju večje, vendar obstoječe podpirne inštitucije niso zmogle slediti vsem potrebam gospodarstva. Med drugim sta bila v letu 1991 ustanovljena Pospeševalni center za malo gospodarstvo (PCMG), Sklad RS za razvoj malega gospodarstva za dodeljevanje finančnih vzpodbud in vzpostavljena pospeševalna mreža za malo gospodarstvo. Globalizacija in

¹ Global Entrepreneurship Monitor 2005, Podjetništvo med željami in stvarnostjo

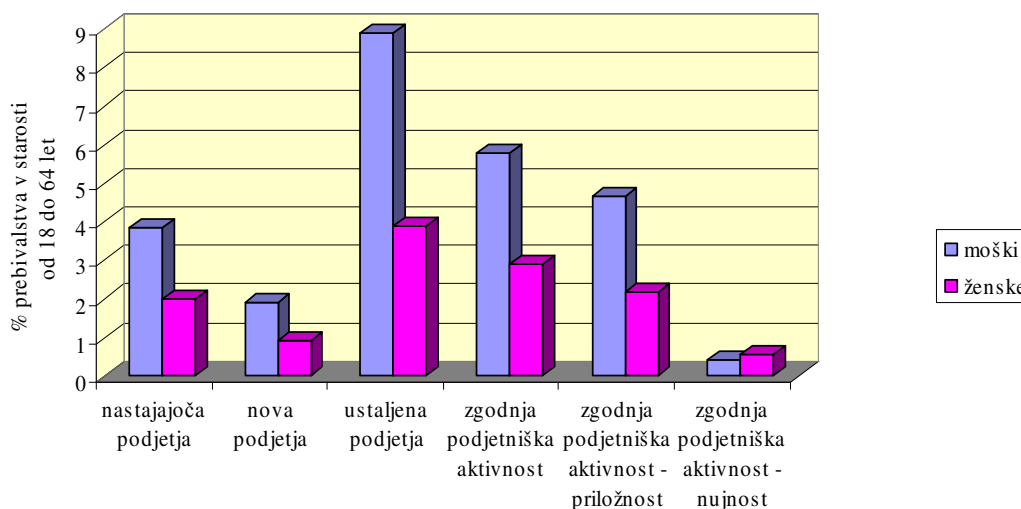
² Global Entrepreneurship Monitor 2005, Podjetništvo med željami in stvarnostjo

³ Strategija gospodarskega razvoja Slovenije 2000 - 2006

potrebe po pridobivanju sredstev s strani EU terjajo drugačen, bolj poglobljen pristop k nujenju informiranja, svetovanja in drugih podpornih storitev podjetjem. Za učinkovito podporno okolje je potrebno odpraviti ovire, ki preprečujejo hitrejši razvoj podjetništva. Tako je potrebno skrajšati čas oz. stroške podjetniku, ki izhajajo iz njegovega urejanja administrativnih zahtev države pri ustanavljanju in delovanju podjetja. Zahteve države pomenijo administrativne ovire za podjetnike in tudi same podjetniške ideje. Po navedbah Slovenskega podjetniškega observatorija, administrativni postopki pomenijo eno glavnih poslovnih ovir podjetništvu.⁴ V EU se zato z izboljšanjem zakonodaje poskuša zmanjšati obseg negativnih posledic le-te na gospodarstvo, hkrati pa se poskuša regulacijo nadomeščati s samoregulacijo. Zmanjševanje stroškov pri tem pomeni zmanjševanje tako na strani podjetij kot na strani države. Ministrstvo za gospodarstvo si prizadeva v skladu s smernicami Evropske unije in študijo zaposlitvenih priložnosti mladih, žensk in podeželskega prebivalstva izboljšati tudi okolje za podjetništvo mladih družin. Po podatkih GEM 2005 se glede odnosa do žensk v podjetništvu Slovenija uvršča na 20 mesto od 33 držav (vrednost za Slovenijo 3.2, povprečna vrednost 3.3).⁵

Po podatkih in metodologiji Svetovne banke⁶ je bilo potrebno za ustanovitev podjetja v letu 2005 v Sloveniji 60 dni, registracija pa je stala podjetnika 10.1% BND (bruto nacionalni dohodek) na prebivalca. V OECD je v povprečju potrebno za ustanovitev 19.5 dni in ustanovitev podjetja stane 6.8% BND na prebivalca. Tudi število korakov je v državah OECD manjše: v Sloveniji mora podjetnik opraviti 9 korakov, da ustanovi podjetje, v državah OECD pa 6.5.⁷

Slika 1- 1: Podjetniška aktivnost glede na spol

Vir: GEM 2005

Podatki iz raziskave GEM za leto 2005 kažejo, da med slovenskimi podjetniki prevladujejo moški v vseh kategorijah, razen pri skupini, podjetnikov, ki so si podjetniško kariero izbrali zaradi nujnosti. Prav tako moški prevladujejo med lastniki ustaljenih podjetij (razmerje moški:ženske je 2.2:1). V povprečju je skoraj desetina moških v starosti od 18 do 64 let

⁴ Slovenski podjetniški observatorij 2004

⁵ Global Entrepreneurship Monitor 2005, Podjetništvo med željami in stvarnostjo

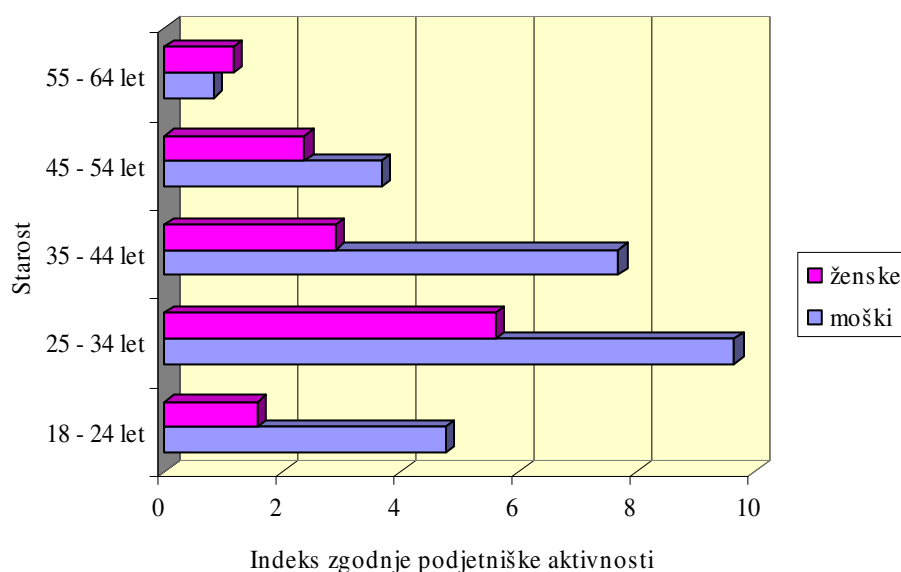
⁶ Metodologija za izračun je dostopna na spletni strani Svetovne banke:
<http://www.doingbusiness.org/ExploreEconomies/Default.aspx?economyid=169>

⁷ Vir: Svetovna banka, Doing Business, 2005

lastnikov ali solastnikov ustaljenega podjetja, med ženskami pa jih je le 4%. Večjo zgodnjo podjetniško aktivnost (merjeno z indeksom TEA: (Total Early-stage Entrepreneurial Activity) prav tako izkazujejo moški, kjer je razmerje med njimi in ženskami 2:1. V primerjavi s preteklimi leti pa se je vključenost žensk v podjetništvo povečala – v letu 2003 je bilo razmerje 3.8:1.⁸ Odnos do žensk v podjetništvu je spodbuden, vendar je število žensk podjetnic preskromno.

Največ nastajajočih in novih podjetnikov je v starostni skupini med 25. in 34. letom – za podjetništvo se odloči nekaj manj kot 10% moških in 5.6% žensk. Med starejšimi starostnimi skupinami je sorazmerno več ustaljenih podjetij kot pa nastajajočih in novih – v starostni skupini med 45. in 54. leti jih je kar 10.58%⁹.

Slika 1-2: TEA indeks glede na spol in starost

Vir: GEM 2005

Dosedanji ukrepi

Ukrepi Ministrstva za gospodarstvo na področju promocije podjetništva in izobraževanja za podjetništvo so se izvajali na osnovi Programa ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2002-2006. Na področju promocije podjetništva se je izvajala stalna promocija podjetništva z namenom izboljšanja podjetniške kulture v Sloveniji preko Pospeševalnega centra za malo gospodarstvo in Ministrstva za gospodarstvo. Ministrstvo za gospodarstvo je v obdobju 2002 – 2006 spodbujalo Program razvoja podjetnosti in ustvarjalnosti mladih, ki ga je izvajal Pospeševalni center za malo gospodarstvo (danes JAPTI)

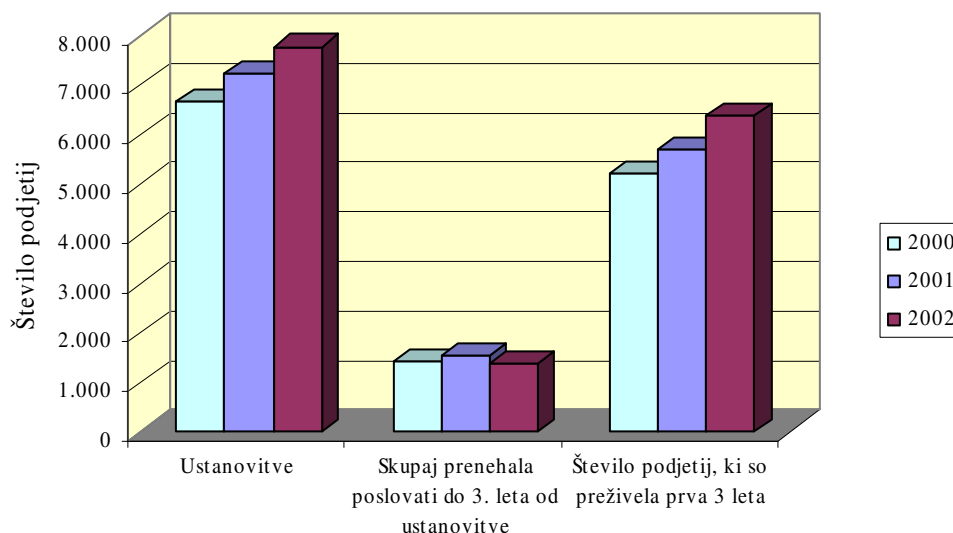
Aktivnosti za vzpostavitev sistema VEM (vse na enem mestu), ki zagotavlja informacijske in svetovalne storitve ter možnost registracije in ostalih komunikacij z organi javne uprave, so se začele v letu 2001. Medtem ko se informacijske in svetovalne storitve izvajajo preko

⁸ Global Entrepreneurship Monitor 2005, Podjetništvo med željami in stvarnostjo

⁹ Global Entrepreneurship Monitor 2005, Podjetništvo med željami in stvarnostjo

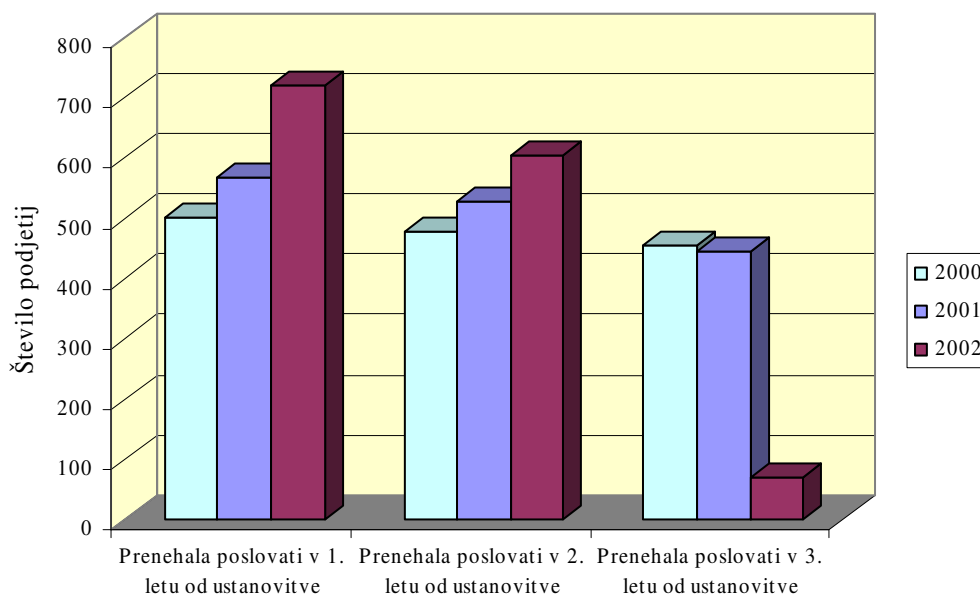
izvajalske institucije PCMG (sedaj JAPTI) že od leta 2002, pa je e-VEM začel delovati v letu 2005. Rezultat delovanja celotnega sistema VEM je skrajšanje časa, potrebnega za ustanovitev samostojnega podjetnika, ki lahko opravi vse aktivnosti za registracijo v 1 do 2 dneh. V letu 2006 pa se je zaradi prepoznavnosti promocije tudi formalno vzpostavila mreža VEM, ki preko usposobljenih svetovalcev izvaja storitve za podjetnike na točkah VEM.

Slika 1-3: Število ustanovljenih, umrlih in preživelih podjetij, ustanovljenih v letih 2000 – 2002

Vir: Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, 2005

Slika 1-4: Število podjetij, ki so bila ustanovljena v letih 2000 – 2002 in so prenehala poslovati–, prikaz za leta poslovanja do prenehanja podjetja

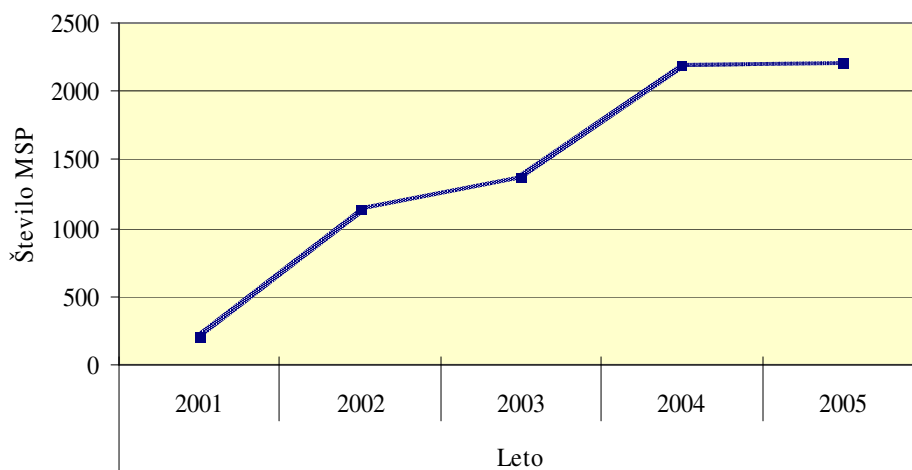

Vir: Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, 2005

Vavčerski sistem svetovanja se je začel leta 2000 izvajati pilotno v dveh regijah, za potencialne podjetnike in za že delujoča podjetja. V letu 2002 se je sistem razširil po vsej

Sloveniji. Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije (v nadaljevanju JAPTI) kot nacionalni koordinator programa skrbi za izvajanje programa preko 37 izvajalcev programa (podjetniških centrov) na lokalnem nivoju. Leta 2005 je bilo opravljenih 2466 vavčerskih svetovanj delujočim podjetjem. JAPTI (prej PCMG) je skupaj s podjetniškimi centri na lokalni in regionalni ravni s programi svetovanja, izobraževanja, promocije in s finančnimi pomočmi spodbujal podjetništvo ter samozaposlovanje mladih in žensk tako v urbanih okoljih kot tudi na podeželju.

Slika 1-5: Število MSP, vključenih v program vavčerskega svetovanja

Vir: Ministrstvo za gospodarstvo

V Sloveniji je bil prvi Euro Info Center ustanovljen leta 1993 v Ljubljani. V letu 2000 sta se mu pridružila nova Euro Info Centra in sicer v Kopru in Mariboru. Euro Info Centri so evropske poslovno-informacijske enote, namenjene predvsem malim in srednje velikim podjetjem, ki potrebujejo pomoč pri poslovanju na trgu Evropske unije oz. tudi širše - pri internacionalizaciji njihovega poslovanja. Osnovne naloge (informiranje, inicialno svetovanje) Euro Info Centrov so enake za vse člane mreže Euro Info Centrov. Centri se ločujejo predvsem pri specialističnih vrstah storitev kot npr. pri zahtevnejšem svetovanju za izbrana specialistična področja posameznega centra in s tem v zvezi tudi pri organiziranju različnih vrst izobraževanj za podjetnike.

Program Poklicnega uveljavljanja žensk se je preko takratnega PCMG, sedanje JAPTI, začel izvajati leta 2002. Do leta 2005 so v okviru brezplačnega telefonskega svetovanja izvedli več kot 4600 svetovanj, dostopi do spletnih informacijski strani pa beležijo več kot 44000 zadetkov. V okviru promocijskih dejavnosti so izvedli ali soorganizirali več kot 140 mednarodnih dogodkov (mednarodnih srečanj, konferenc, predstavitev programa na mednarodni ravni, srečanj podjetnic, okroglih miz ...), organizirali ali soorganizirali so predstavitve ali udeležbe podjetnic na dogodkih na nacionalni in mednarodni ravni (na sejnih, konferencah, okroglih mizah, delavnicah) in izvedli številne motivacijske delavnice. Prav tako so organizirali številna lokalna in regionalna srečanja, ki se jih je v teh letih udeležilo 2705 žensk in usposabljanja oz. svetovalna srečanja z različnimi vsebinami, katerih rezultat je 39 oblik samozaposlitev (21 registracij dopolnilnih dejavnosti na kmetiji in 18 samozaposlitev).

Naslednji program, ki se je že izvajal v preteklih letih, je tudi program Podjetništvo na podeželju, ki poteka že od leta 2002. V tem obdobju je bilo vzpostavljenih deset podeželskih

razvojnih jeder (v nadaljevanju: PRJ). PRJ so neprofitne institucije, ki izvajajo aktivnosti na področju animiranja, svetovanja in usposabljanja ljudi za podjetništvo na podeželju. V obdobju od leta 2003 do leta 2005 je bilo v okviru tega programa vključenih v programe animacije 4860 udeležencev, v programe usposabljanja in svetovanja 3292 udeležencev in realiziranih 205 samozaposlitev in drugih oblik zaposlitev.

Prihodnji ukrepi

Aktivnosti prihodnjih ukrepov so promocija podjetništva in izobraževanja za podjetništvo z namenom izboljšanja podjetniške kulture v Sloveniji in povečanja poznavanja in koriščenja podpornih storitev za potencialne podjetnike in že delujoča podjetja ter razvijanje učinkovitega in transparentnega podpornega okolja. Ukrepi v okviru spodbujanja podpornega okolja za razvoj podjetništva bodo povezani z enotnim informacijskim sistemom, ki bo omogočil pripravo baze podatkov za vse ukrepe in s tem spremljanje in razvoj posameznih udeležencev v programih/projektih. Na ta način bo zagotovljena sinergija med posameznimi ukrepi in spremljanje vseh programov z namenom doseganja skupnih ciljev. Ukrepe podpornega okolja razdelimo v podporo delovanja sistema Vse na enem mestu (v nadaljevanju VEM), vavčerskemu svetovanju in usposabljanju, in posebnim ciljnim skupinam (ženske, podjetniki na podeželju, socialno podjetništvo).

1.1. Promocija podjetništva in izobraževanje za podjetništvo

Dosedanje aktivnosti v okviru **promocije podjetništva**, tako notranjega, kot individualnega, so se predvsem izvajale parcialno in ne v nacionalnem okviru. To nam narekuje tudi ukrepe, s katerimi bom lahko zajeli kar se da večjo populacijo prebivalstva v Sloveniji, v smislu promoviranja inovativnosti, podjetnosti, oziroma notranjega podjetništva, kot tudi v promociji individualnega podjetništva. Ukrepi promocije podjetništva so zato usmerjeni v vse državljane RS. Pomembna komponenta je tudi promocija podpornega okolja v okviru nudenja različnih storitev in finančnih virov.

Aktivnosti na področju **izobraževanja mladih** na področju podjetništva, kot tudi uvajanja metod podjetniške kulture oziroma podjetnosti se odvijajo na nekaterih fakultetah in srednjih šolah, niso pa usmerjene na reševanje tega problema na nacionalni ravni v smislu zajeti celoten potencial mladih. V okviru ukrepa bo ministrstvo pristojno za gospodarstvo sodelovalo z ministrstvom, pristojnim za šolstvo in ministrstvom, pristojnim za visoko šolstvo ter drugimi institucijami na nacionalni in lokalni ravni. Izobraževanje je eno od ključnih področij, ki spodbuja podjetništvo in kot takšno ostaja bistvena razvojna naloga. Vlogo šol in univerz pri spodbujanju podjetniške miselnosti med mladimi in pri zagotavljanju ustreznih spretnosti poudarjata tako Evropska listina za mala podjetja kot tudi Evropska agenda za podjetništvo. Z osnovami podjetniške kulture bodo na ustrezen način seznanjeni že učenci v osnovni šoli in otroci v predšolski vzgoji.

Znotraj ukrepa promocije podjetništva in izobraževanja za podjetništvo se bodo izvajale naslednje aktivnosti:

- ⇒ Izvajanje promocije podjetništva, podjetniške kulture in podpornega okolja preko javnih medijev (televizije, radia, tiskanih medijev, spleta itn.). Aktivnost bo obsegala predstavitev dobrih praks (uspešnih podjetnikov) s področja podjetništva iz Slovenije in tujine, predstavitev zanimivih tržnih niš, predstavitev podpornega okolja za podjetništvo, spremljanje in promocijo natečajev, promoviranje storitev države in njenih institucij za podjetništvo, ipd.
- ⇒ Priprava, tisk brošur ter drugega promocijskega materiala,
- ⇒ Organiziranje ter sodelovanje pri dogodkih, natečajih, poslovnih srečanjih in sejmih s področja podjetništva in obrti, promocija poklicev,
- ⇒ Povezovanje ter skupna promocija aktivnosti celotnega podpornega okolja za podjetništvo in obrt.
- ⇒ Na vseh ravneh formalnega izobraževanja vključitev vsebin podjetništva s poudarkom povezovanja teorije s prakso,
- ⇒ Vključevanje uspešnih podjetnikov v promocijo podjetništva v šolah,
- ⇒ Usposabljanje učiteljev za uvajanje pedagoških metod, ki bodo spodbujale podjetniške veščine in odkrivale pobude za podjetništvo (v sodelovanju s pristojnimi ministrstvi),
- ⇒ Omogočiti fleksibilno oblikovanje študijskih programov iz več smeri ter za izobraževanje študentov tudi na tujih univerzah.

Z ukrepom bomo okrepili tudi zaupanje mladih v lastne sposobnosti in znanje, jih seznanili z osnovnimi principi delovanja podjetniške družbe in z osnovnimi veščinami podjetništva, predvsem pa jim pomagali pri spoznavanju svojih potencialov ter pri nadaljnjem načrtovanju njihovih poti. S tem bomo spodbudili hitrejši prenos idej na trg ter dvignili raven spoštovanja podjetništva in podjetnosti same.

Shema pomoči: ni državna pomoč

Oblika pomoči: izbor izvajalcev na javnem razpisu ali na drug način (v skladu z Zakonom o javnih financah in Zakonom o javnih naročilih).

Upravičeni stroški: določeni v posameznem javnem razpisu ali na drug način (v skladu z Zakonom o javnih financah in Zakonom o javnih naročilih).

Izvajalci in pogoji:

Za Ministrstvo za gospodarstvo bodo izvajalci ukrepa JAPTI, Slovenski podjetniški sklad in OZS ter druge institucije na nacionalni in lokalni ravni, ki jih na javnem razpisu ali na drug način (v skladu z Zakonom o javnih financah in Zakonom o javnih naročilih) izbere JAPTI.

Merila za izbor: določena v posameznem javnem razpisu ali na drug način (v skladu z Zakonom o javnih financah in Zakonom o javnih naročilih).

Intenzivnost pomoči: do 100%

Končni upravičenec:

⇒ Vsi prebivalci Slovenije, potencialni in že obstoječi podjetniki.

⇒ Učenci, dijaki in študentje ter učitelji na vseh nivojih formalnega izobraževanja

Cilji in kazalniki ukrepa 1.1: Promocija podjetništva in izobraževanje za podjetništvo

Ukrep	Kazalnik	Izhodiščno stanje 2005	Planiran rezultat konec 2013
Promocija podjetništva in izobraževanje za podjetništvo	Podjetništvo je primerna izbira kariere (GEM)	32,07%	70%
	Uspešni podjetniki so spoštovani (GEM)	45,5%	80%
	V medijih se pogosto pojavljajo zgodbe o uspešnih podjetnikih (GEM)	32,72%	70%
	Vzpostavljen celoten sistem izobraževanja za podjetništvo na vseh nivojih	-	do leta 2009
	Med ciljno skupino mladih ustanoviti nova podjetja	0	210

1.2. Podpora vstopnim točkam VEM

V okviru podpore vstopnim točkam VEM se bo nadgradila že delujoča mreža vstopnih točk na lokalnem nivoju.

Nosilec razvoja, izboljševanja podpornih storitev in koordinacije mreže vstopnih točk VEM bo JAPTI.

Podporne storitve vstopnih točk VEM bodo dostopne in namenjene vsem zainteresiranim. Vstopne točke VEM bodo nudile celovito storitev za celotno podporno okolje (opredeljeno v Priročniku o subjektih podpornega okolja).

Vstopne točke VEM bodo na enem mestu zagotavljale naslednje podporne storitve:

⇒ Splošne in posebne informacije za vse ciljne skupine (npr. možnost pridobivanja finančnih sredstev, možnosti ustanavljanja podjetij, o ostalih podpornih institucijah za podjetništvo, druge informacije o podjetništvu, itd),

- ⇒ Nasvete glede razvoja poslovnih idej, uporabe različnih podpornih instrumentov, usmerjanja k državnim spodbudam, ki so na voljo za spodbujanje razvoja podjetništva in podobno.
- ⇒ Promocijo storitev vstopnih točk in promocijo razvoja podjetniške kulture na lokalnem nivoju,
- ⇒ Možnost registracije podjetja in s tem povezanih sprememb,

Sočasno z aktivnostmi zagotavljanja prej navedenih podpornih storitev se bodo zaradi poenostavitve administrativnih postopkov za nastajanje in razvoj podjetij izvajale aktivnosti v smeri izboljšanja kakovosti obstoječe in nove zakonodaje. Pri pripravi predlogov sistemskih sprememb bodo vključene obstoječe mreže svetovalcev na lokalnem nivoju, kakor tudi ostale interesne skupine in institucije, ki predstavljajo pomemben vir informacij o ekonomskih, socialnih in okoljskih učinkih glede izvajanja nove ali spremenjene zakonodaje.

Aktivnosti se bodo izvajale v okviru ministrstev (sodelovanje z ministrstvom, pristojnim za upravo, v okviru e-VEM) ter izvajalskih institucij na lokalnem in nacionalnem nivoju. Izvajalci na lokalnem nivoju bodo izbrani na javnem razpisu, ki ga bo izvedla JAPTI. Letno se bo izvedla evalvacija delovanja vsake vstopne točke VEM, od katere bo odvisno financiranje storitev VEM (merila za ocenjevanje vstopnih točk bodo velikost območja, ki ga pokrivajo, število delujočih podjetij v tem območju, delež brezposelnosti v območju, indeksacija razvitosti regij, podpora lokalnega okolja, povezovanje z institucijami na lokalnem nivoju, usposobljenost kadrov, itd), ter najpomembnejše, učinkovitost delovanja. To bo omogočilo transparentnejše financiranje v okviru pogodb z vsako posamezno točko VEM. Vstopne točke VEM bodo opredeljene v Zakonu o podpornem okolju za podjetništvo oziroma v njegovih podzakonskih aktih kot subjekti podpornega okolja na lokalnem nivoju.

Shema pomoči: ni državna pomoč

Oblika pomoči: izbor izvajalcev na javnem razpisu ali na drug način v skladu z veljavno zakonodajo.

Upravičeni stroški: stroški vstopnih točk VEM, ki nastanejo pri izvedbi zgoraj navedenih podpornih storitev. Podporne storitve in upravičeni stroški bodo določeni v posameznem javnem razpisu ali na drug način v skladu z veljavno zakonodajo.

Izvajalci in pogoji:

Ministrstvo za gospodarstvo bo preko JAPTI izvajalo ukrep. JAPTI bo na javnem razpisu (v skladu z Zakonom o javnih financah in Zakonom o javnih naročilih) ali na drug način v skladu z veljavno zakonodajo izbralo izvajalce (vstopne točke VEM).

Merila za izbor: določena v posameznem javnem razpisu ali na drug način v skladu z veljavno zakonodajo.

Intenzivnost pomoči: do 100%

Končni upravičenec:

- ⇒ vsi zainteresirani (npr. mladi, študentje, ostale podporne institucije, potencialni podjetniki, podjetja, podjetniki, itd).

Cilji in kazalniki ukrepa 1.2: Podpora vstopnim točkam VEM

Ukrep	Kazalnik	Izhodiščno stanje 2005	Planiran rezultat konec 2013

Podpora vstopnim točkam VEM	Število dni, potrebnih za registracijo podjetij	60	7
	Stroški ustanovitve podjetij	10,1% BND	6,8% BND
	Število uporabnikov podpornih storitev s strani podjetij na lokalni ravni	25.000	35.500
	Pokritost z informacijami in svetovalnimi storitvami vseh končnih upravičencev letno	-	30%

1.3. Vavčersko svetovanje in usposabljanje

1.3.1. Vavčersko svetovanje

S programom **vavčerskega svetovanja** želi država zagotoviti podjetnikom lokacijsko in cenovno dostopne svetovalne storitve. Program je namenjen malim in srednje velikim podjetjem in potencialnim podjetnikom, ki se odločajo za podjetniško pot. Osrednja storitev je podjetniško svetovanje ter usmerjanje pri uresničevanju poslovnih zamisli, projektov, načrtovanju rasti ali reševanju poslovnih problemov.

Dostop do programa vavčerskega svetovanja bo zagotavljala JAPTI v sodelovanju s partnerji na lokalnem nivoju, ki v programu nastopajo kot izvajalci programa in predstavljajo mesta, kjer se potencialni uporabniki storitev lahko vključijo v program vavčerskega svetovanja. Neposredne storitve svetovanja v programu bodo nudili v katalog podjetniških svetovalcev vključeni usposobljeni svetovalci.

Vavčersko svetovanje se bo v prihodnje usmerilo k izboljšanju kvalitete storitev v okviru programa, prilagajanju vsebin realnim potrebam podjetij, intenziviranju promocije programa in evalvacijo sistema in svetovalcev, vključenih v vavčersko svetovanje.

Vavčersko svetovanje zajema svetovanje s področja poslovnih funkcij podjetja, svetovanje pri pripravi razvojno naravnanih programov in projektov, svetovanje glede primernosti izbrane statusne oblike. Pri potencialnih podjetnikih pa zajema vavčersko svetovanje tudi svetovanje s področja preveritve poslovnih idej, izdelave poslovnih načrtov in druga svetovanja, ki jih potrebujejo pri zagonu podjetja.

Posebna pozornost bo namenjena svetovanju malim in srednje velikim podjetjem pri internacionalizaciji, EU projektih ter pri prijavljanju na EU projekte

Vrsta sheme: mala in srednje velika podjetja in de minimis

Shema pomoči: dotacija

Upravičeni stroški: stroški svetovalnih storitev zunanjih svetovalcev, razen stroškov svetovalnih storitev, ki se uporabljajo nepretrgano ali periodično, ali pa so povezane z običajnimi obratovalnimi stroški podjetja, denimo za običajne storitve iz davčnega svetovanja, pravnega svetovanja in reklame.

Izvajalci in pogoji:

Ministrstvo za gospodarstvo bo preko JAPTI izvajalo ukrep. JAPTI bo na javnem razpisu ali pozivu (v skladu z Zakonom o javnih financah in Zakonom o javnih naročilih) ali na drug način v skladu z veljavno zakonodajo izbralo izvajalce na lokalnem nivoju.

Merila za izbor: Pogoji za vključitev v program vavčerskega svetovanja je izražen interes potencialnega podjetnika ali že obstoječega podjetja. Subvencioniranje stroškov svetovanja se uveljavlja preko napolnice/vavčerja, ki ga podjetnik prejme pri izvajalcih programa na lokalnem nivoju. Na podlagi predstavitve storitev programa s strani lokalnih izvajalcev se bo podjetnik sam odločil za vključitev v program. Podjetnik bo deležen uvodnega informiranja o tem, kaj mu program vavčerskega svetovanja nudi, iz kataloga podjetniških svetovalcev pa bo lahko po lastni izbiri izbral svetovalca.

Intenzivnost pomoči:

- potencialni podjetniki: 100% stroškov svetovanja (de minimis)
- delujoča podjetja: do 50% stroškov svetovanja (shema MSP).

V skladu s 1. in 4. členom Uredbe Komisije (ES) št. 70/2001 z dne 12.1.2001 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe Evropske skupnosti pri pomoči za majhna in srednje velika podjetja se ukrep 1.3.1 (za delujoča podjetja) ne uporablja za dejavnosti, ki so povezane s proizvodnjo, predelavo in trženjem proizvodov iz Priloge I k Pogodbi.

Končni upravičenec:

⇒ delujoča mala in srednje velika podjetja, potencialni podjetniki.

Program vavčerskega svetovanja se za druge ciljne skupine (brezposelne osebe, kmetje, itd) izvaja v sodelovanju s pristojnimi ministrstvi.

Cilji in kazalniki ukrepa 1.3.1: Vavčersko svetovanje

Ukrep	Kazalnik	*Izhodiščno stanje 2005	Planiran rezultat konec 2013
Vavčersko svetovanje	Rast števila MSP, ki so prejela subvencijo	-	3% letno
	Rast števila potencialnih podjetnikov, ki so prejeli subvencijo	-	3% letno
	Število novih delovnih mest	-	350
	Uspešnost prijav slovenskih podjetij na EU programe/projekte	-	10% letno (100 podjetij)
	Število podjetij, ki bodo razširila poslovanje (internacionalizacija ter mednarodno sodelovanje)	-	210

*Leta 2005 je bilo opravljenih 2466 vavčerskih svetovanj delujočim podjetjem.

1.3.2. Vavčersko usposabljanje

Namen programa **vavčerskega usposabljanja** je z dostopom do različnih vrst usposabljanj po subvencioniranih cenah zagotoviti potencialnim podjetnikom in zaposlenim v MSP lažje prilagajanje nivoja znanja in usposobljenosti, potrebno za delovanje, ohranjanje in rast podjetja.

Usposabljanje bodo izvajale za to usposobljene institucije na nacionalnem in lokalnem nivoju. Na osnovi pridobljenih znanj bo podjetjem omogočeno lažje tekoče delovanje podjetja, lažje vključevanje na tuje trge ter pridobivanje specifičnih znanj iz posameznih področij delovanja podjetja.

Program vavčerskega usposabljanja bo zajemal usposabljanje na področju poslovnih funkcij podjetja (posebno IKT), intelektualne lastnine, davkov, prava, računovodstva, usposabljanje managerjev podjetnikov, s poudarkom na internacionalizaciji gospodarstva, usposabljanje za mednarodno poslovanje, usposabljanje na področju proizvodnih in tehnoloških procesov.

Shema pomoči: usposabljanje

Oblika pomoči: dotacija

Upravičeni stroški: stroški splošnega in posebnega usposabljanja:

- a) stroški predavatelja – zunanjega izvajalca,
- b) potni stroški oseb, ki se usposabljujejo,
- c) stroški svetovanja, povezani z usposabljanjem,
- d) ostali stroški izvedbe usposabljanja (npr. najem prostora, projektorja, itd).

Posebno usposabljanje pomeni usposabljanje, ki ga delojemalec uporablja na trenutnem ali prihodnjem delovnem mestu v podjetju, ki prejema pomoč, in ki daje znanja, ki niso prenosljiva na druga podjetja ali delovna področja.

Splošno usposabljanje pomeni usposabljanje, ki ga delojemalec ne uporablja samo na trenutnem ali prihodnjem delovnem mestu v podjetju, ki prejema pomoč, temveč delojemalcu dajejo znanja, ki so prenosljiva na druga podjetja ali delovna področja.

Izvajalci in pogoji:

Ministrstvo za gospodarstvo bo preko JAPTI izvajalo ukrep. JAPTI bo na javnem razpisu ali pozivu (v skladu z Zakonom o javnih financah in Zakonom o javnih naročilih) ali na drug način v skladu z veljavno zakonodajo izbralo izvajalce.

Merila za izbor: Način vključevanja v program je enak kot pri programu vavčerskega svetovanja.

Intenzivnost pomoči:

- do 45% stroškov posebnega usposabljanja,
- do 80% stroškov splošnega usposabljanja.

Končni upravičenec:

⇒ Zaposleni v MSP in potencialni podjetniki.

Cilji in kazalniki ukrepa 1.3.2: Vavčersko usposabljanje:

Ukrep	Kazalnik	Izhodiščno stanje 2005	Planiran rezultat konec 2013
Vavčersko usposabljanje	Rast števila MSP, ki so prejela subvencijo	-	3% letno
	Rast števila potencialnih podjetnikov, ki so prejeli subvencijo	-	3% letno

1.4. Spodbujanje podjetništva med posebnimi ciljnimi skupinami

V okviru programa želimo skupaj z ministrstvom pristojnim za kmetijstvo, ministrstvom pristojnim za šolstvo, ministrstvom pristojnim za delo pripraviti model podpore posebnih ciljnih skupin in predlog vključevanja v druge podpirne ukrepe za podjetništvo. Te skupine imajo potrebe po posebnih oblikah podpore, saj se soočajo s pomanjkanjem informacij,

kontaktov, dostopa do mrež, s težavami spolne diskriminacije, stereotipov, s težavami pri usklajevanju poslovnih in družinskih obveznosti ter se soočajo s posebnostmi glede tipov podjetij in sektorjev.

Znotraj ukrepa se bodo izvajale naslednje aktivnosti informiranja, dviga podjetniške kulture, animiranja in motiviranja posebnih ciljnih skupin z namenom:

- ⇒ Ustvarjanja posebnim ciljnim skupinam prilagojenega podpornega okolja
- ⇒ Spodbujanja mreženja v okviru posebnih ciljnih skupin
- ⇒ Pridobivanje informacij za poslovne priložnosti
- ⇒ Izmenjave dobrih praks.

Shema pomoči: ni državna pomoč

Oblika pomoči: izbor izvajalcev na javnem razpisu ali na drug način (v skladu z Zakonom o javnih financah in Zakonom o javnih naročilih).

Upravičeni stroški:

- stroški izdelave modela podpore posebnim ciljnim skupinam na področju podjetništva,
- stroški izvajanja animacijskih in motivacijskih delavnic. Aktivnosti se bodo izvajale na lokalnem nivoju preko institucij podpornega okolja za podjetništvo.

Izvajalci in pogoji:

Ukrep se bo izvajal preko JAPTI, ki bo izbrala za izvajalce na nacionalnem/lokalnem nivoju preko javnega razpisa ali na drug način (v skladu z Zakonom o javnih financah in Zakonom o javnih naročilih).

Merila za izbor: določena v javnem razpisu ali na drug način v skladu z veljavno zakonodajo.

Intenzivnost pomoči: do 100%

Končni upravičenec:

- ⇒ ženske (v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za kmetijstvo, in ministrstvom, pristojnim za delo),
- ⇒ mladi (v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za šolstvo, ministrstvom, pristojnim za kmetijstvo, in ministrstvom, pristojnim za delo),
- ⇒ osebe iz manj razvitih oz. podeželskih območij (v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za kmetijstvo),
- ⇒ ranljive skupine (italijanska in madžarska narodna skupnost ter romska skupnost, invalidi, osebe po prestani zaporni kazni, osebe po končanem zdravljenju v zavodih za zdravljenje alkoholizma in drugih duševnih težav, samohranilke...).

Cilji in kazalniki ukrepa 1.6: Spodbujanje podjetništva med posebnimi ciljnimi skupinami:

Ukrep	Kazalnik	Izhodiščno stanje 2005	Planiran rezultat konec 2013
Spodbujanje podjetništva med posebnimi ciljnimi skupinami	Število novih podjetij (ciljna skupina mladi, ženske, osebe s podeželja)	80	560
	Število novih zaposlitev	80	1200

2. Znanje za gospodarstvo

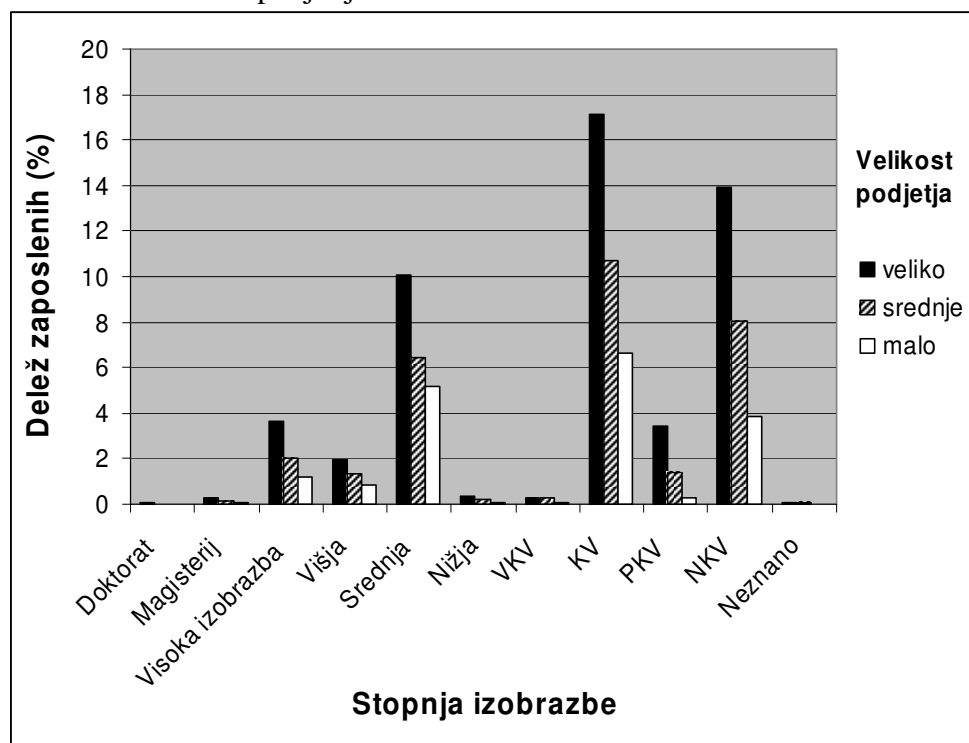
Definiranje izziva

Znanje je eden izmed ključnih dejavnikov konkurenčnosti sodobnega gospodarstva. Na 1000 aktivnih prebivalcev imamo v Sloveniji cca 5 registriranih raziskovalcev; v EU15: 6.1 in v EU25: 5.4¹⁰. Najbolj Slovenija odstopa od razvitejših evropskih držav po majhnem deležu raziskovalcev v poslovnem sektorju. Med vsemi raziskovalci jih je bilo leta 2004 le približno 38% (okrog 1.900) zaposlenih v poslovnem sektorju - za primerjavo: v EU 15: 53% in 25: 49%¹¹.

Če se osredotočimo na predelovalne dejavnosti (gl. sliko spodaj), potem stopnja izobrazbe kaže alarmanten podatek. Podjetja v slovenski predelovalni industriji imajo v povprečju 11.5% zaposlenih z najmanj višjo izobrazbo, 21.7% zaposlenih s srednjo izobrazbo ter 66.8% zaposlenih z manj kot srednjo izobrazbo¹².

Od 11.639 vrhunskih kadrov z najmanj končanim magisterijem, jih je bilo konec leta 2005 v predelovalni industriji (torej pretežno raziskovalcev-razvojniki) zaposlenih le 9,3 % (1.090). V strukturi zaposlenih v predelovalni industriji je delež magistrov in doktorjev izredno nizek: v velikih podjetjih le okrog 7 promilov, v srednje velikih 4 promile ter v malih podjetjih samo 3 promile¹³.

Slika 2-1: Delež zaposlenih v predelovalni industriji v odvisnosti od stopnje izobrazbe pri različnih velikostih podjetij

¹⁰ Vir: Eurostat Yearbook 2005

¹¹ Vir: Eurostat Yearbook 2005

¹² Vir: Statistični letopis 2005

¹³ Vir: Statistični letopis 2005

Krepitev znanja v gospodarstvu je seveda nujno povezana z vlaganji v razvoj in s tem povezane investicije (gl. 3. poglavje). Prav tako je povezano s stopnjo produktivnosti in stopnjo inovativnosti gospodarstva (gl. 3. poglavje). Inovativnost je seveda lastnost, ki ni nujno pogojena z znanjem. Vsekakor pa predstavlja uporaba znanja v inovacijah enega ključnih virov dodane vrednosti izdelkov in storitev, kar pa je temelj konkurenčnega, na znanju temelječega gospodarstva.

Dosedanji ukrepi

Ključni ukrep, ki ga je Ministrstvo za gospodarstvo izvajalo v obdobju 2001-2004, je bil spodbujanje mladih raziskovalcev za gospodarstvo. Namen tega ukrepa je bil spodbuditi priliv razvojno-raziskovalnega kadra v gospodarstvo in s tem krepitev razvojnih jeder podjetij preko sofinanciranja dela stroškov mladih raziskovalcev, ki jih zaposlijo podjetja oziroma tehnološki ali drugi razvojni centri. V sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport je Ministrstvo za gospodarstvo sofinanciralo 124 usposabljanj mladih raziskovalcev. Študijske usmeritve raziskovalcev so bile dokaj razpršene, prevladovale pa so tehnične usmeritve. V letu 2005 je izvajanje programa prevzelo Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, sofinanciralo se je 56 raziskovalcev za gospodarstvo. Število sofinanciranih mladih raziskovalcev je v primerjavi s številom le teh na univerzah in inštitutih sorazmerno majhno, vzrok pa je med drugim iskati tudi v nizkem interesu podjetij, premajhnem številu ustreznih mentorjev kot tudi relativno ostrih kriterijev za pridobitev statusa mladega raziskovalca.

Drugi pomemben ukrep je program dualnega izobraževanja, po katerem se je v obdobju od leta 2001 do 2005 šolalo 11.304 dijakov¹⁴. V sklopu dualnega sistema izobraževanja se je vsako leto izvajala regijska promocija poklicev in poklicnega izobraževanja, ki ga je koordinirala Obrtna zbornica Slovenije. V prihodnje naj bi koordinacijo prevzel Center za poklicno izobraževanje. Do leta 2005 je Ministrstvo za gospodarstvo sofinanciralo regijsko promocijo poklicev in poklicnega izobraževanja, aktivnost se je vršila v petih regijah, s skupno predstavitevijo deficitarnih poklicev v posamezni regiji in ob prisotnosti približno 5000 učencev.

Vpis zadnje generacije dijakov (vajencev) v dualni sistem izobraževanja bo predvidoma v šolskem letu 2006/2007, nato pa bo njegovo funkcijo prevzelo šolsko izobraževanje kot poklicno in strokovno izobraževanje, ki bo v svojem programu povečalo obseg praktičnega izobraževanja.

V poklicnem izobraževanju je bilo možno izobraževanje po šolskem in dualnem sistemu. Za določene poklice (gradbeništvo in strojništvo) se je izvajal pilotni model skupnega izvajanja programov s tem, da je količina praktičnega izobraževanja ostala nespremenjena. Pilotni model je bil uveden v šolskem letu 2003/2004 kar je privedlo do tega, da se je število otrok znižalo v šolskem in dualnem sistemu izobraževanja.

Približevanje obeh sistemov pa je posledica manjšega zanimanja otrok za poklicno izobraževanje na eni strani in vse večje potrebe po srednjih poklicnih kadrih na drugi strani.

¹⁴ Vir: Obrtna zbornica Slovenije, 2005

Povezovanje delodajalcev s šolskim okoljem, neposredno pridobivanje praktičnih znanj, večja zaposljivost so ključni razlogi, da se povezovanje dela in šole iz dualnega prenese na celotno poklicno izobraževanje.

Tabela 2-1: : Vpis dijakov in vajencev po programih srednješolskega izobraževanja v obdobju 2003-2006

Šolsko leto	Šolski model		Dualni model		Pilotni model skupnega izvajanja (strojništvo, gradbeništvo)	
	število	%	število	%	število	%
2003/2004	17.188	83	2.019	10	1.407	7
2004/2005	14.680	78	1.522	8	2.646	14
2005/2006	12.208	72	1.036	6	3.603	21

Vir: Ministrstvo za šolstvo in šport: Podatki za področje srednjega šolstva in dijaških domov, 2005

Iz tabele je razvidno, da narašča zanimanje za model izobraževanja, ki združuje šolsko in dualno organizacijo v tako imenovano poklicno in strokovno izobraževanje. Poklicno in strokovno izobraževanje povečuje obseg praktičnega znanja, delodajalec se lahko odloči za 53 tednov praktičnega izobraževanja v delovnem procesu.

V poklicnem in strokovnem izobraževanju gre za tesno povezovanje gospodarstva, šolstva in pridobivanja širokih praktičnih kompetenc v realnem delovnem okolju.

Majhno število visoko izobraženih kadrov v industriji je posledica različnih dejavnikov, od nizke stopnje razvitosti slovenskega gospodarstva v smislu visokih tehnologij, kot tudi visokih stroškov, ki so vezani na zaposlovanje visoko izobraženih kadrov. Pomembna komponenta, ki jo velja omeniti je tudi pomanjkanje naravoslovno-tehniških študentov na univerzah, kar se odraža tudi v nizkem številu tovrstnih kadrov na trgu dela.

Prihodnji ukrepi

Na področju kadrov za gospodarstvo imajo poleg Ministrstva za gospodarstvo pomembno vlogo tudi Ministrstvo za šolstvo in šport, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologije ter Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

V okviru Ministrstva za gospodarstvo je cilj ukrepov podprograma Znanje za gospodarstvo krepitev notranjih sposobnosti podjetij za intenzivnejši, na znanju temelječ razvoj, predvsem na področju tehnologij, kar bo omogočilo slovenskemu gospodarstvu, še posebej pa MSP, obvladovanje vse hitrejšega tehnološkega napredka kot glavnega vira za povečevanje konkurenčnosti v globalnem prostoru.

Prihodnji ukrepi programa so usmerjeni v krepitev ustreznih človeških virov za potrebe gospodarstva s stimuliranjem povečevanja deleža vrhunsko izobraženih in visoko kvalificiranih kadrov v gospodarstvu, s prioritarnim razvijanjem naravoslovno-tehničnih znanj, s spodbujanjem mednarodne mobilnosti visoko kvalificiranih kadrov kot tudi spodbujanjem mobilnosti razvojnih kadrov iz institucij znanja v gospodarstvo ter mobilnosti visoko kvalificiranih kadrov iz velikih v mala in srednjevelika podjetja. Učinkovito izvajanje

teh ukrepov je odvisno od skupnih aktivnosti in sodelovanja z drugimi ustreznimi ministrstvi in izvajalskimi institucijami. Izvajanje celotnega ukrepa oziroma pod-ukrepov je možno zlasti preko javnih razpisov resornih ministrstev ali izvajalskih institucij, v obliki formiranja sklada za razvoj kadrov v gospodarstvu, ki je lahko del obstoječih skladov ali pa predstavlja novo obliko izvajalske institucije ali na druge ustrezne načine. Predlog sklada za razvoj kadrov v gospodarstvu je tudi del Resolucije nacionalnih projektov v okviru Službe vlade za razvoj kot koordinatorja resolucije in tako zajema vsa resorna ministrstva na tem področju. Vzpostavitev sklada bi omogočala kontinuiteto črpanja razpisanih sredstev, pri čemer poraba sredstev ne bi bila vezana na proračunsko leto RS, zaradi česar bi se lahko zmanjšale časovne in tudi administrativne ovire. Prav tako bi tak sklad omogočal centralizirano in transparentnejše izvajanje politik različnih resorjev.

2.1. Poklicno in strokovno izobraževanje¹⁵

Ministrstvo za gospodarstvo s sofinanciranjem stroškov delodajalcem (ki imajo z dijaki sklenjene individualne učne pogodbe oziroma vajenci do izteka dualnega sistema izobraževanja) pri praktičnem izobraževanju kadrov na področju srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja, spodbuja gospodarstvo, da se odloči za takšno obliko pridobivanja novih kadrov. Ukrep je dostopen vsem podjetjem ne glede na dejavnost, regijo in velikost podjetja. Ukrep bo dodeljen brez diskrecijske pravice dajalca pomoči pri izbiri prejemnikov sredstev. Prejemniki sredstev (delodajalci) prejmejo enako višino sredstev. Kvota, določena v proračunu RS, se razdeli glede na število individualnih pogodb med delodajalcem in vajencem. Ministrstvo, pristojno za šolstvo, financira stroške šolskega dela izvajanja ukrepa (stroški pouka, plače, vmesne in zaključne izpite, koordiniranje,...).

Shema pomoči: ni državna pomoč.

Oblika pomoči: dotacija.

Upravičeni stroški:

Stroški delodajalcev (obrtnikov, podjetnikov) za praktično usposabljanje dijakov (nagrada, prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, pavšalni prispevek za čas praktičnega izobraževanja, nadomestilo prehrane v času praktičnega izobraževanja, prevoz, zdravniški pregled, delovna in zaščitna obleka, stroški učnega mesta), ki imajo z dijaki sklenjene individualne učne pogodbe oziroma vajenci do izteka dualnega sistema izobraževanja.

Izvajalci in pogoji:

Izvajalci sofinanciranja delodajalcev so lahko institucije, ki vodijo register učnih mest. Do sredstev so upravičena podjetja kot delodajalci, ki praktično v podjetju usposabljuje dijake.

Merila za izbor:

Sklenjene učne pogodbe med delodajalcem in vajencem

Intenzivnost pomoči:

Letna kvota se razdeli na osnovi števila upravičencev.

Končni upravičenec:

⇒ vsa podjetja v Sloveniji

Cilji in kazalniki ukrepa 2.1: Poklicno in strokovno izobraževanje:

Ukrep	Kazalnik	Izhodiščno stanje 2005/06	Planiran rezultat konec 2013
Poklicno in strokovno izobraževanje (oziroma dualni sistem izobraževanja do izteka)	Letno podpreti 3.000 praktičnih usposabljanj dijakov pri delodajalcih v podjetjih (obrtniki, podjetniki).	1921 podprtih učnih mest	21.000 praktičnih usposabljanj
	Zmanjšati kadrovske deficit pri delodajalcih		

¹⁵ Naslov izhaja iz Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju, ki bo sprejet sredi leta 2006

2.2. Razvojniki za gospodarstvo

Ministrstvo za gospodarstvo (ali izvajalska institucija JAPTI) bo izvajala ukrep »Razvojniki za gospodarstvo« z namenom, da poveča kakovost in uporabnost znanstvenega in raziskovalno razvojnega dela, pretok znanja med znanstveno raziskovalno sfero ter gospodarstvom in spodbuja sodelovanje med raziskovalnimi instituti, univerzami ter gospodarstvom. Prav tako tehnološki razvoj narekuje čim večjo interdisciplinarnost in mobilnost kadrov, zato je ukrep temu tudi prirejen. Za ustrezno bazo podatkov (ponudb in povpraševanja) po visokokvalificiranih kadrih za gospodarstvo (raziskovalci, inženirji, tržniki ipd. z vsaj univerzitetno izobrazbo in ustreznimi delovnimi izkušnjami) bo s strani resornih ministrstev predvidena izvajalska institucija. Ta baza bo morala vsebovati - poleg domačih vrhunskih kadrov po posameznih področjih - tudi nabor ustreznih kadrov iz EU ter ostalih držav sveta.

Podprogram »Razvojniki za gospodarstvo« je razdeljen na tri osnovne ukrepe:

- mladi temeljni raziskovalci v podjetjih,
- povečanje mobilnosti visoko kvalificiranih kadrov v gospodarstvu:
 - spodbujanje prehoda raziskovalcev iz institucij znanja v gospodarstvo ter
 - spodbujanje pretoka visokokvalificiranih kadrov iz velikih v mala in srednje velika podjetja,
- raziskovalno razvojne dejavnosti interdisciplinarnih razvojnih skupin v podjetjih.

Cilji in kazalniki podprograma 2.2- Razvojniki za gospodarstvo:

Ukrep	Kazalnik	Izhodiščno stanje 2005	Planiran rezultat konec 2013	
Razvojniki za gospodarstvo	letno omogočiti izobraževanje na univerzi vsaj 100 najboljšim razvojnim kadrom (raziskovalcem) iz podjetij,	56	756	
	letno podpreti najmanj 50 prehodov raziskovalcev iz znanosti v gospodarstvo	0	350	
	letno podpreti najmanj 50 prehod visokokvalificiranih kadrov iz velikih v MSP	0	350	
	letno podpreti kreiranje vsaj 10 razvojnih timov za industrijske raziskave v podjetjih	0	70	
	Spremeniti prerazporeditev raziskovalcev med poslovnim in neposlovnim sektorjem	Delež raziskovalcev, ki so zaposleni v poslovnem sektorju	38 % (1.900)	60%
	Povečati število vrhunsko izobraženih kadrov v neposlovnem sektorju	Delež mag. in dr., ki so zaposleni v predelovalni ind.	(9,3 %) 1.090	2.000

2.2.1. Mladi temeljni raziskovalci v podjetjih

Ministrstvo za gospodarstvo financira temeljne raziskovalne projekte mladih raziskovalcev iz podjetij. Namen ukrepa je vzpostaviti most med raziskovalno sfero in podjetji. Z doktorskim študijem na temah relevantnih za podjetja se bodo okrepile vezi z institucijami znanja, podjetja bodo pridobila nova temeljna oz. splošna znanstvena in tehnična znanja na področju njihove dejavnosti skozi izvedbo raziskav, ki hkrati omogočijo mladim raziskovalcem doseganje pogojev za pridobitev doktorata znanosti. Projekt spodbudi podjetje k trajnejši usmeritvi v dejavnost raziskav. Pri doktorskem študijskem programu bo ukrep omogočal, da kandidat ter delodajalec skupaj z institucijo znanja določita predmetnik študija, ki bi najbolje sledil razvojnemu delu kandidata pri delodajalcu. Raziskave potekajo v sodelovanju z mentorji, ki so lahko iz visokošolskih organizacij ali iz gospodarstva, in tako spodbujajo trajnejše sodelovanje med podjetji in visokošolskimi organizacijami. Mentor, ki ni zaposlen v gospodarstvu, mora svojo sposobnost aplikativnega znanja predstaviti na podlagi industrijskih projektov, ki jih je vodil.

S tem ukrepom skuša ministrstvo povečati delež najvišje izobraženih kadrov v podjetjih. Projekt temeljnih raziskav¹⁶ z mladimi raziskovalci prijavijo gospodarske družbe oz. tehnološki ter razvojni centri, v dogovoru z visokošolsko organizacijo, v sodelovanju s katero kandidat pridobi doktorski naslov. Rezultati dela mladega raziskovalca so javno objavljeni. Prioritetno bodo obravnavani tisti projekti, ki izkazujejo interdisciplinarnost ter programi raziskovalcev, ki bodo obsegali tudi vsebine s področja ekonomskih in poslovnih ved (npr. trženje in finance, management tehnologij, podjetništvo,...). Za področja, na katerih v slovenskih institucijah znanja ne izkazujemo odličnosti, bodo imeli delodajalci ter njihovi kadri možnost podiplomskega študija na tujih, vrhunskih institucijah znanja. S strani mentorja, podjetja ali druge organizacije naj bi bilo zagotovljeno raziskovalcu najmanj 3 mesečno delo na tuji priznani univerzi ali inštitutu ali v razvojnem oddelku tujega podjetja. Povprečna ocena dodiplomskega študija kandidata ne bo pogoj, saj le ta ne narekuje nujno sposobnosti, kot sta inovativnost ter aplikativnost znanja.

Shema pomoči: Program tehnološkega razvoja, ukrep Mladi temeljni raziskovalci v podjetjih, N472/2006 - Slovenija

Oblika pomoči: dotacija

Upravičeni stroški:

Upravičeni so stroški temeljnih raziskovalnih projektov mladih raziskovalcev v podjetjih za dejavnosti industrijskih raziskav in študij tehnične izvedljivosti kot priprava na dejavnost industrijskih raziskav. Upravičeni stroški so:

- stroški osebja, raziskovalci, tehniki in ostalo podporno osebje, ki je zaposleno izključno za raziskovalno dejavnost,
- stroški instrumentov, opreme in zemlje ter zgradb, ki se uporabljajo izključno in stalno za raziskovalno dejavnost,
- stroški svetovanja in drugih storitev, ki se uporabljajo izključno za raziskovalno dejavnost, vključno z raziskavami, tehničnimi znanjem in patenti, ki so kupljeni iz zunanjih virov,
- režijski stroški, ki so nastali neposredno kot rezultat raziskovalne dejavnosti,
- ostali stroški delovanja (npr. stroški materialov, energentov in podobno), ki so nastali neposredno kot rezultat raziskovalne dejavnosti.

¹⁶ temeljne raziskave pomenijo dejavnost za širjenje splošnega znanstvenega in tehničnega znanja, ki ni povezano z namenom tržne uporabe.

Izvajalci: Ukrep bo izvajalo Ministrstvo za gospodarstvo ali JAPTI.

Merila za izbiro projektov:

- Ocena predloženega raziskovalnega projekta mladega raziskovalca
- Ustreznost mentorja in raziskovalne skupine, v sodelovanju s katero poteka raziskovani projekt

Intenzivnost pomoči:

Do 100 % upravičenih stroškov.

Končni upravičenci in pogoji:

- podjetja in tehnološki centri, če imajo v svoji sestavi ustrezno raziskovalno-razvojno skupino ali izkazujejo sodelovanje z raziskovalno skupino visokošolskega ali raziskovalnega zavoda, ki bo izvajala študijsko in raziskovalno usposabljanje kandidata;
- kandidati morajo imeti univerzitetno izobrazbo ustrezne smeri in biti vpisani na podiplomski študij, oz. podati izjavo, da se bodo vpisali na podiplomski študij v študijskem letu.

2.2.2. Povečanje mobilnosti visokokvalificiranih kadrov v gospodarstvu

Ukrep je usmerjen v krepitev ustreznih človeških virov za potrebe gospodarstva s stimuliranjem povečevanja deleža vrhunsko izobraženih in visoko kvalificiranih kadrov v gospodarstvu, s prioritetenim razvijanjem naravoslovno-tehničnih znanj.

V okviru tega ukrepa se spodbuja mobilnost visokokvalificiranih kadrov in s tem pretok in plasiranje znanja v naše gospodarstvo. Majhno število visoko izobraženih kadrov v industriji je posledica različnih dejavnikov, med drugim tudi visokih stroškov, ki so vezani na zaposlovanje visoko izobraženih kadrov. S strani države bodo sofinancirani stroški razvojnega dela raziskovalcev – magistrov in doktorjev, ki bodo z univerz in neprofitnih raziskovalnih organizacij prehajali v podjetja ter stroški razvojnega dela visoko kvalificiranih kadrov, ki bodo iz velikih podjetij prehajali v mala in srednje velika podjetja.

Poleg domačega potenciala prav tako velja na tem mestu omeniti tudi slovenske raziskovalce, ki so se ali se izpolnjujejo na tujih institucijah znanja.

Ukrep omogoča slovenskim podjetjem, da pridobijo ustrezne vrhunske kadre tudi iz tujine, še posebej na področjih, kjer v Sloveniji beležimo primanjkljaj znanja ali tovrstnih kadrov.

2.2.2. a) Spodbujanje prehoda raziskovalcev iz institucij znanja v gospodarstvo

Iz prakse preteklih let so mladi raziskovalci iz znanosti po končanem doktoratu ali magisteriju pretežno ostajali na razvojno-raziskovalnih institucijah. S tem je bilo onemogočeno direktno plasiranje njihovega znanja v gospodarstvo, kot tudi pridobitev ustreznega aplikativnega znanja.

Vzpodbijanje prehoda raziskovalcev iz institucij znanja v gospodarstvo ima torej pozitivne učinke tako na strani pridobivanja aplikativnega znanja raziskovalca, kot na strani krepitev

ustreznih znanj v samem gospodarstvu. Posredno pa vpliva tudi na povečan pretok raziskovalcev skozi institucije znanja. Ministrstvo bo podjetjem sofinanciralo stroške prezaposlovanja raziskovalcev, magistrrov in doktorjev, ki iz znanosti (univerze ali neprofitne raziskovalne organizacije) prehajajo v gospodarstvo. Novo osebje ne sme nadomestiti drugega osebja, ampak se mora zaposliti na novoustvarjenih funkcijah v podjetju in mora znotraj podjetja delati na RRI.

Shema pomoči:

- de minimis in/ali Razvoj, raziskave, inovacije (ko bo potrjena)

Oblika pomoči: dotacija.

Upravičeni stroški

- vsi stroški za prehod in zaposlovanje visokokvalificiranega osebja, vključno z opremo delovnega mesta in s stroški uporabe agencije za zaposlovanje, kot tudi z nadomestilom za mobilnost za navedeno osebje.

Izvajalec: Ministrstvo za gospodarstvo ali JAPTI.

Merila za izbiro projektov

- kvaliteta raziskovalca
- kvaliteta upravičenca
- kvaliteta RR projekta in pričakovani učinki.

Intenzivnost pomoči

- največ do 75 % upravičenih stroškov za največ 3 leta na podjetje in na osebo.

Končni upravičenci in pogoji:

- podjetje, ki prejema osebje iz znanosti,
- osebje mora imeti zaključen doktorat ali magisterij.

2.2.2. b) Spodbujanje prehoda visokokvalificiranih kadrov iz velikih podjetij v mala in srednje velika podjetja

Iz prakse preteklih let so velika podjetja lažje zaposlovala visokokvalificirano osebje kot MSP, saj visokokvalificirani strokovnjaki običajno menijo, da velika podjetja ponujajo boljše delovne pogoje, bolj varne in privlačnejše kariere. Vsekakor pa imajo lahko mala in srednje velika podjetja pomembno korist od prenosa znanja in povečanih inovacijskih zmožnosti zaradi pritoka visokokvalificiranega osebja za izvajanje dejavnosti na področju raziskav, razvoja in inovacij.

Namen ukrepa je izboljšati izobrazbeno strukturo v MSP s spodbujanje prehoda visoko kvalificiranih kadrov iz velikih podjetij v mala in srednje velika podjetja. Prehod visokokvalificiranih kadrov iz velikih podjetij predstavlja za MSP pomemben prenos znanja in povečanje inovacijskih zmožnosti. Kot visokokvalificirano osebje v okviru tega ukrepa se šteje raziskovalce, inženirje in vodje trženja z vsaj univerzitetno izobrazbo in z ustreznimi delovnimi izkušnjami. Novo osebje mora biti pred preходом vsaj dve leti zaposleno v velikih podjetjih iz katerih prihaja; zaposliti se mora na novo ustvarjenih funkcijah znotraj podjetja (ne sme nadomestiti drugega osebja) in mora znotraj podjetja delati na RRI..

Shema pomoči: de minimis ali Razvoj, raziskave, inovacije (ko bo potrjena)

Oblika pomoči: dotacija

Upravičeni stroški:

- vsi stroški za prehod in zaposlovanje visokokvalificiranega osebja kot je opredeljeno zgoraj, vključno s stroški uporabe agencije za zaposlovanje, kot tudi z nadomestilom za mobilnost za navedeno osebje.

Izvajalec: Ministrstvo za gospodarstvo ali JAPTI.

Merila za izbiro projektov:

- kvaliteta raziskovalca
- kvaliteta upravičenca
- kvaliteta RR projekta in pričakovani učinki.

Intenzivnost pomoči:

- do 50 % upravičenih stroškov za največ 3 leta na podjetje in na osebo.

Končni upravičenci in pogoji:

- MSP, ki prejema osebje iz velikega podjetja,
- Osebje mora imeti zaključeno univerzitetno izobrazbo.

2.2.3. Raziskovalno razvojne dejavnosti interdisciplinarnih razvojnih skupin v podjetjih

Ukrep je usmerjen v spodbujanje podjetij za intenzivnejši, na znanju temelječ razvoj, kar bo omogočilo slovenskemu gospodarstvu obvladovanje vse hitrejšega tehnološkega napredka kot glavnega vira za povečevanje konkurenčnosti v globalnem prostoru.

Upravičene aktivnosti so študije tehnične izvedljivosti in industrijske raziskave, usmerjene v pridobivanje novega znanja in spretnosti za razvoj novih proizvodov, procesov ali storitev ali za znatno izboljšanje obstoječih izdelkov, procesov ali storitev. Vključujejo ustvarjanje delov komponent za kompleksne sisteme, ki so potrebni za industrijske raziskave in eksperimentalni razvoj.

Ministrstvo spodbuja podjetja da z mobilnostjo visokokvalificiranega osebja ustanovljajo ali razširjajo interdisciplinarne razvojne time (interdisciplinarnost glede na strokovna znanja ali izobrazbeno strukturo) za izvajanje načrtovanih pripravljanih študij in industrijskih raziskav. V tovrstnih timih bodo sodelovali visoko kvalificirani kadri: raziskovalci, inženirji, tržniki ipd. z vsaj univerzitetno izobrazbo in delovnimi izkušnjami (prioritetno iz znanosti lahko pa tudi iz gospodarstva) ter visoko izobraženi kadri, ki so ravnokar zaključili vsaj univerzitetni študij (»sveži« dodiplomski ali podiplomski diplomiranci), domači in iz tujine.

Podjetja bodo lahko povabila k sodelovanju visoko kvalificirane strokovnjake iz ustreznih področij za delo na tehnološko razvojnih projektih (vključno s trženjem produktov, nastalih v okviru projekta) tudi na podlagi baze podatkov, ki jo bo zagotavljala za to pristojna izvajalska institucija (JAPTI). S strani države bodo sofinancirani stroški pripravljanih študij in

industrijskih raziskav in eksperimentalnega razvoja, ki jih bo izvajala navedena skupina (največ pet oseb), za čas trajanja samega projekta oziroma za največ 3 leta.

Shema pomoči: Program tehnološkega razvoja, ukrep Raziskovalno razvojne dejavnosti v podjetjih, N472/2006 – Slovenija.

Oblika pomoči: dotacija .

Upravičeni stroški:

Ministrstvo zagotavlja sofinanciranje razvojno raziskovalnih projektov v podjetjih za pridobivanje novih znanj ter za nove, spremenjene ali izboljšane proizvode, postopke ali storitve, tudi npr. z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij, s sofinanciranjem stroškov za industrijske raziskave, predkonkurenčne razvojno raziskovalne aktivnosti in študije o tehnični izvedljivosti.

Upravičeni stroški so:

- stroški osebja, raziskovalci, tehniki in ostalo podporno osebje, ki je zaposleno izključno za raziskovalno dejavnost in eksperimentalni razvoj,
- stroški instrumentov, opreme in zemlje ter zgradb, ki se uporabljajo izključno in stalno za raziskovalno dejavnost,
- stroški svetovanja in drugih storitev, ki se uporabljajo izključno za raziskovalno dejavnost, vključno z raziskavami, tehničnimi znanjem in patenti, ki so kupljeni iz zunanjih virov,
- režijski stroški, ki so nastali neposredno kot rezultat raziskovalne dejavnosti,
- ostali stroški delovanja (npr. stroški materialov, energentov in podobno), ki so nastali neposredno kot rezultat raziskovalne dejavnosti.

Izvajalec: Ministrstvo za gospodarstvo ali JAPTI ali Slovenski podjetniški sklad.

Merila za izbiro projektov:

- raziskovalno razvojna kakovost predlaganega projekta
- reference in usposobljenost izvajalske skupine, organiziranost raziskovalno razvojnih aktivnosti in časovni načrt izvedbe projekta,
- finančna konstrukcija.

Intenzivnost pomoči:

Za industrijske raziskave¹⁷ se lahko dodeli pomoč do višine 50% upravičenih stroškov projekta. Za predkonkurenčne razvojno raziskovalne aktivnosti¹⁸ se lahko dodeli pomoč do višine 25% upravičenih stroškov projekta. Za študije o tehnični izvedljivosti se lahko dodeli pomoč v višini 75% upravičenih stroškov projekta, če so pogoj za izvedbo industrijske

¹⁷ Industrijske raziskave pomenijo načrtno raziskovanje ali kritično preiskavo, da bi pridobili novo znanje, s ciljem, da bi bilo to znanje lahko uporabno v razvoju novih proizvodov, postopkov ali storitev ali v uvajanju pomembnih izboljšav v obstoječe proizvode, postopke ali storitve.

¹⁸ Predkonkurenčne razvojno raziskovalne aktivnosti pomenijo aktivnosti za oblikovanje rezultatov (industrijskih) raziskav v načrt, postavitev ali obliko za nove, spremenjene ali izboljšane proizvode, postopke ali storitve, če so ti namenjeni prodaji ali uporabi, vključno s sestavo začetnega prototipa, ki ne bi bil uporaben v trgovanju. To lahko vključuje tudi osnovno opisovanje in oblikovanje ostalih proizvodov, postopkov ali storitev in začetne demonstracijske projekte ali pilotne projekte, če takih projektov ni mogoče pretvoriti ali uporabiti za industrijsko uporabo ali tržno izkoriščanje.

raziskave, in v višini 50% upravičenih stroškov projekta, če so pogoj za izvedbo predkonkurenčne razvojno-raziskovalne aktivnosti.

Končni upravičenci in pogoji:

MSP in velika podjetja.

3. Razvoj in inovacije v gospodarstvu

Definiranje izziva

Inovativnost in tehnološki razvoj sta med ključnimi dejavniki konkurenčnosti sodobnega gospodarstva. V zadnjem desetletju so najhitreje rasle tiste države OECD, ki so se usmerile v razvoj in trženje novih produktov na podlagi novih tehnologij in inovativnosti. Pomembno je, da se prenaša in uporabi nova znanja, kar pomeni inovacijsko sposobnost, in ne le ostane pri posamičnem tehničnem odkritju, kar pomeni invencijsko sposobnost. Države, za katere velja, da temeljijo na znanju in inovativnosti, imajo tesno povezavo med javnim raziskovalnim in izobraževalnim sektorjem ter gospodarstvom, intenzivno vlagajo v raziskave in razvoj, imajo visoko stopnjo inovativnosti, visoko usposobljeno delovno silo ter ustrezno informacijsko infrastrukturo s podpornimi inštitucijami.

Slovenija po produktivnosti dela močno zaostaja za povprečjem EU, saj povprečna dodana vrednost na zaposlenega v EU znaša 75.000 EUR, v RS pa le 24.180 EUR. Razlika se s povečevanjem velikosti podjetij pogloblja. Razmerje je pri mikro podjetjih nekaj nad 1:2, pri velikih pa naraste že na več kot 1:4. Kljub temu lahko vidimo, da so najmanj produktivna mikro podjetja, ki so dosegala le 73,6% produktivnosti slovenskega povprečja¹⁹.

Slovenija po deležu celotnih sredstev za izvajanje R&R dejavnosti v letu 2003 (1,53 %BDP) ne zaostaja veliko za EU-25 (1,95%BDP), vendar pa povprečna letna rast R&R intenzivnosti v obdobju zaostaja za večino evropskih tehnološko naprednih ekonomij kot so Finska, Švedska, Irska. To se odraža tudi v deležu R&R vlaganj v poslovnem sektorju (0,90 % BDP v Sloveniji v primerjavi z 1,26 % BDP v EU). V letu 2003 so R&R proračunska sredstva znašala 0,63% BDP, v EU-25 pa 0,69%. V letih 2004 in 2005 je razvidno povečanje namenskih R&R proračunskih sredstev, kar vodi v smer doseganja barcelonskega cilja, ki je 1% BDP javnih R&R vlaganj. Težje je dosegljiv cilj 2% BDP R&R vlaganj v poslovnem sektorju. Na področju R&R vlaganj poslovnega sektorja je bila dosedanja povprečna letna stopnja rasti 7,2%, kar je le nekoliko več nad povprečno rastjo v EU, ki je 5,6%²⁰. Največji problem predstavljajo nizka vlaganja v majhnih in srednje velikih podjetjih.

Neučinkovitost vlaganj v R&R se kaže v majhnem deležu inovacijsko aktivnih podjetij. Tako je delež vseh inovacijsko aktivnih podjetij v Sloveniji le okrog 21% (povprečje EU: 44 %). Medtem, ko je med velikimi podjetji 55% inovacijsko aktivnih (povprečje EU: 77%), delež močno upada z velikostjo podjetja, in sicer je med srednje velikimi podjetji ta delež v Sloveniji le še 28% (povprečje EU: 60 %), med malimi podjetji pa le še 13% (povprečje EU: 39%). Summary Innovation Index, ki predstavlja povprečje vseh inovacijskih indikatorjev je

¹⁹ Slovenski podjetniški observatorij 2004, 2. del

²⁰ Vir: Mrkačić et al.: Časovna konvergenca kazalnikov NRRP, 2005

v EU25 0.42, v ZDA 0.6, na Japonskem 0.65 ter v Švici 0.71. V Sloveniji je ta indeks pod povprečjem EU25 in sicer 0.33²¹.

Prav tako se ne moremo ponašati s patenti. Število prijavljenih Evropskih patentov (EPO) na milijon prebivalcev je bilo leta 2002 (Zadnji podatki iz Innovation Scoreboard 2005) s strani EU25 133.6, ZDA so prijavile 154.5 EPO patentnih prijav na milijon prebivalcev ter Japonska 166.7. Poleg EPO patentov so izredno pomembni tudi patenti prijavljeni v okviru ZDA patentnih prijav (USPTO). Na področju USPTO patentov pa so države EU25 prijavile le 71.3 patenta na milijon prebivalcev, medtem ko so ZDA prijavile 301.4, ter Japonska 279.9. Slovenci smo v okviru evropskih patentov (EPO) prijavili v letu 2002 le 32.8 patentov na milijon prebivalcev, ter v okviru USPTO samo 8.4 patenta na milijon prebivalcev²². (Finska; EPO: 311, USPTO: 159; Estonija; EPO:8.9, USPTO: 2.7)

Izredno pomemben kriterij je tudi izvoz visokotehnoloških izdelkov v primerjavi s celotnim izvozom države. V svetu so na tem področju v ospredju ZDA s 26.9%, Japonska z 22.7%, povprečje EU25 je 17.8%, ter Slovenija nezavidljivih 5.8%²³

Dosedanji ukrepi

Osnova za izvajanje dosedanjih ukrepov je Program ukrepov za pospeševanje podjetništva in konkurenčnosti 2002-2006, ki je usmerjen v krepitev ključnih dejavnikov konkurenčnih prednosti podjetij v pogojih globalne konkurence. V obdobju trajanja omenjenega programa je Ministrstvo za gospodarstvo na področju tehnološkega razvoja izvajalo sledeče sklope ukrepov: (1) Spodbujanje podjetniških vlaganj v tehnološki razvoj in inovativnost, (2) Spodbujanje internacionalizacije podjetij, (3) Uvajanje strategij za povečevanje produktivnosti, (4) Povezovanje podjetij in razvoj grozdov.

Prihodnji ukrepi

Izpolnjevanje ciljev nacionalnih strateških dokumentov SRS, NRRP, Okvira gospodarskih in socialnih reform kot tudi Nacionalnega akcijskega načrta v okviru Lizbonske strategije zahteva pospešeno vlaganje v raziskave in razvoj zasebnega kot tudi javnega sektorja. Ukrepi za podporo razvoju in inovacijam v gospodarstvu bodo usmerjeni v vzpostavitev učinkovitega podpornega okolja, vzpostavitev ustrezne infrastrukture tako lokalnega, kot tudi nacionalnega pomena in krepitev finančnih virov za razvoj, raziskave in inovacije v slovenskem gospodarstvu. Za učinkovito izvajanje razvojnih ukrepov za gospodarstvo je ključnega pomena tudi vzpostavitev ustreznega ekspertnega evalvacijskega sistema, kot tudi definicija prioritarnih področij, kjer v slovenskem gospodarstvu lahko pričakujemo tehnološki preboj in s tem povezano visoko dodano vrednost izdelkov in storitev. Prioritetna področja ne pomenijo posameznih panog in tudi ne izključujejo tradicionalnih panog, katere lahko z inovativnostjo in znanjem razvijajo izdelke z visoko dodano vrednostjo. Prav tako je pomembna vzpostavitev transparentnega, javno dostopnega vira informacij glede posebnih skupin v gospodarstvu, kot so na primer gazele, inovativna podjetja ter visokotehnološka podjetja.

²¹ Vir: Innovation Scoreboard 2005

²² Vir: Innovation Scoreboard 2005

²³ Vir: Innovation Scoreboard 2005

3.1. Gospodarsko-razvojno-logistične platforme (infrastruktura)

Ukrep se nanaša na vzpostavitev ustrezne infrastrukture na geografskih področjih v Sloveniji, kjer imamo dovolj veliko kritično maso znanja oziroma institucij znanja, gospodarskega razvoja ter koncentracije samega gospodarstva in prebivalstva. Kreiranje tovrstnih platform se navezuje na nujno sodelovanje vladnih institucij, regionalnih in občinskih javnih institucij, kot seveda gospodarskih družb ter institucij znanja. Gospodarsko razvojno logistične platforme v obliki infrastrukture zajemajo zelo širok nabor različnih subjektov, mrežno povezanih v določenem območju (regiji) v celoto. Pomemben element takšnih platform predstavljajo tudi t.i. centri odličnosti in tehnološki centri, ki jih spodbuja ministrstvo, pristojno za tehnologijo. Inkubirana podjetja morajo izkazovati potencial rasti. Ukrep se navezuje tudi na Resolucijo nacionalnih programov. Gospodarsko-razvojno-logistične platforme kot infrastruktura nacionalnega pomena tako poleg omenjenih centrov odličnosti ter tehnoloških centrov obsegajo:

- a) **poslovno-industrijsko-logistična območja nacionalnega pomena**
- b) **tehnološki parki**
- c) **mrežni regionalni podjetniški inkubatorji**
- d) **univerzitetni (visokošolski) inkubatorji s pisarnami za prenos tehnologij**

Vse oblike spodbud v okviru ukrepa 3.1. naj bi predstavljale javno-zasebno partnerstvo, tako v smislu sofinanciranja, kot v smislu sodelovanja pri samem razvoju omenjenih infrastruktur. Pri ukrepu bo Ministrstvo za gospodarstvo ali izvajalska institucija (JAPTI) zagotavljalo sredstva za sofinanciranje naložb v posamezno infrastrukturo.

Ad a) V okviru poslovno-industrijsko-logističnih območij se upošteva pomembna strateška lega tovrstnih con z vidika logistike, prometnih povezav, bližine meja, kot tudi velikosti samih zemljišč, ki morajo zagotoviti ustrezno površino za spodbujanje domačih, kakor tudi tujih investicij. Tovrstne cone morajo poleg lokalnega pomena nujno vplivati tudi na nacionalni pomen. V okviru strateškega razvoja gospodarsko-logističnih platform je zelo pomembno načrtovanje infrastrukture tam, kjer je možnost koriščenja zemljišč ter opuščanih objektov v lasti RS.

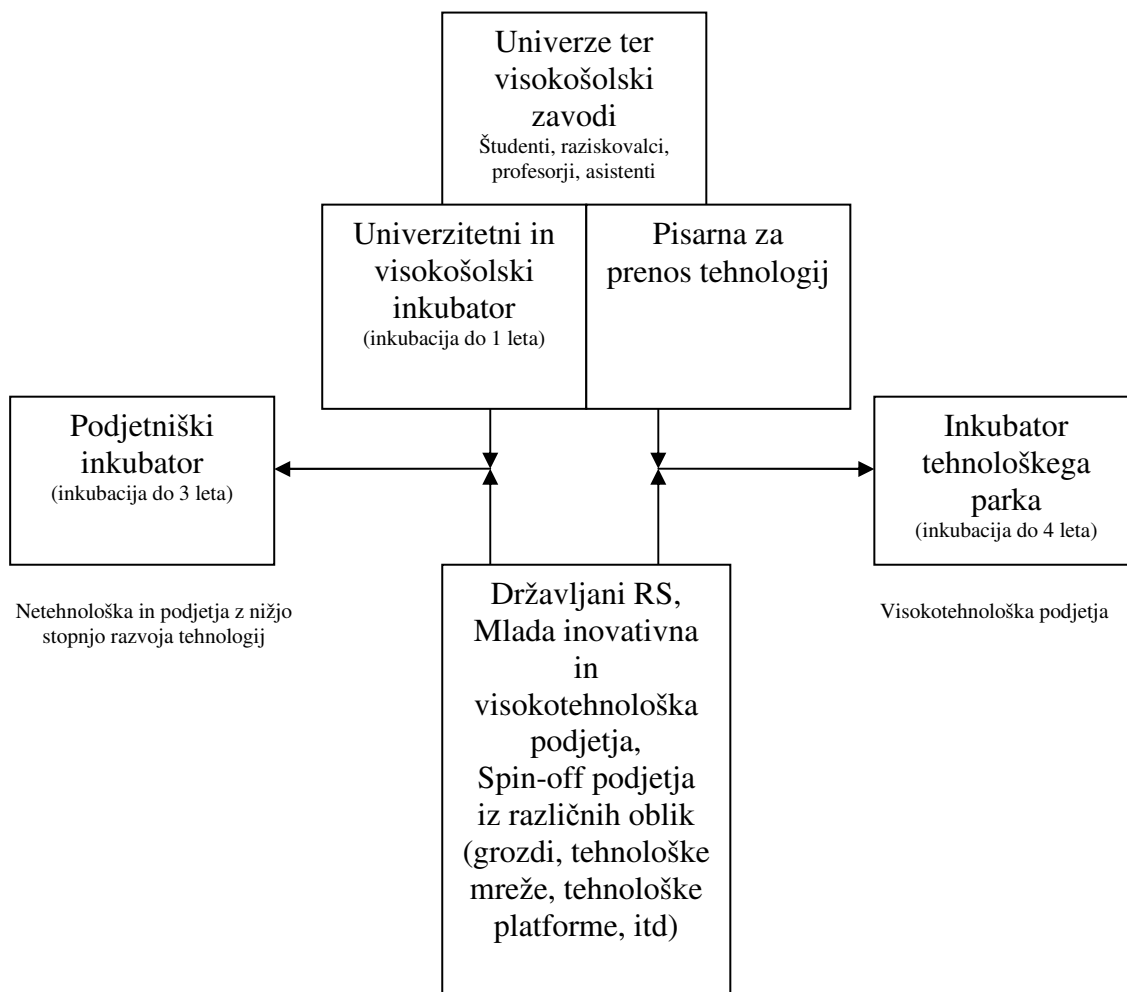
Ad b) Tehnološki parki zagotavljajo prostorsko koncentracijo dejavnosti, ki poteka v novih visokotehnoloških podjetjih in v razvojno-raziskovalnih oddelkih večjih podjetij, ki vstopajo v tehnološke parke zaradi posebnega spodbudnega okolja, lažje izmenjave informacij in znanj, posebej vzpostavljene infrastrukture kot tudi koncentracije razvoja ter znanj na enem mestu. Tehnološki parki nudijo visokotehnološkim podjetjem ustrezne prostorske kapacitete z vso potrebno infrastrukturo ter povezave z institucijami znanja. Pomemben del tehnološkega parka je tudi inkubator, ki omogoča inkubacijo mladih visokotehnoloških podjetij. Tovrstna podjetja prihajajo kot inkubiranci preko univerzitetnih inkubatorjev, ali pa kot individualne podjetniške pobude prebivalcev RS ter spin-off podjetja iz posameznih gospodarskih družb in drugih institucij. Inkubacijska doba inkubiranih podjetij v tehnološkem parku znaša praviloma štiri leta. Za vzpostavitev tehnološkega parka je zaradi njegove specifičnosti na področju visokih tehnologij in potreb podjetij, pomemben kriterij povezanosti le tega z univerzami ter visokošolskimi zavodi, ki so v bližini in ki zagotavljajo ustrezno število tovrstnih zavodov in institucij na področju tehnologij. Naslednja pomembna kriterija sta tudi kritična masa prebivalstva in gospodarskih družb. Pomoč za delovanje samega tehnološkega parka ter izvajanje aktivnosti bo lahko tehnološki park pridobil preko inkubirancev iz naslova ukrepa 3.3.4 Zagonska sredstva za novonastala inovativna podjetja ter tudi v okviru ukrepa 3.1.2 Zagonska sredstva za delovanje tehnoloških parkov, podjetniških inkubatorjev in

univerzitetnih inkubatorjev. Pomoč za svetovalne in podporne storitve za inovacije, preko trženja infrastrukture ter storitev neinkubiranim podjetjem. Inkubirana podjetja lahko prehajajo iz lokacije obstoječega tehnološkega parka v lokacijo drugega nosilca tovrstnega podpornega okolja. S tem bomo zagotovili konkurenčne cene storitev ter učinkovitejše podporno okolje.

Ad c) Podjetniški inkubatorji nudijo okolje z ugodnimi pogoji za začetek delovanja novega podjetja ter zagotavljajo ustrezno infrastrukturo in skupne storitve. Praviloma podjetniški inkubatorji predstavljajo regionalno podporno okolje, namenjeno predvsem srednje-tehnološkim in netehnološkim podjetjem iz regije. Zaradi specifičnosti podjetniških inkubatorjev je smotno, da so le ti uvrščeni v poslovno industrijske ali obrtne cone, saj na ta način združujejo novonastale podjetniške (tudi obrtne pobude) z obstoječimi. Podobno kot tehnološki parki tudi podjetniški inkubatorji nudijo okolje z ugodnimi pogoji za začetek delovanja novega podjetja ter zagotavljajo ustrezno infrastrukturo ter skupne storitve. Inkubacijska doba znaša praviloma tri leta. Podobno kot pri tehnoloških parkih imajo zaradi zagotavljanja učinkovitosti sistema, inkubirana podjetja možnost prehoda iz lokacije obstoječega podjetniškega inkubatorja v lokacijo drugega nosilca tovrstnega podpornega okolja.

Ad d) Univerzitetni (visokošolski) inkubator skupaj s pisarno za prenos tehnologij predstavlja okolje za realizacijo podjetniških pobud znotraj univerz ter na ta način pomaga pri prenosu inovativnega potenciala, tehnologij, kot tudi invencij kot inovacije na tržišče. Naloga univerzitetnih inkubatorjev je zato pomoč pri generiranju inovativnih idej in čim hitrejšemu prenosu raziskav v nove izdelke in storitve. Osredotočeni so na ciljno skupino profesorjev na univerzah ter visokošolskih zavodih in institutih, raziskovalcev, asistentov ter podiplomskih in dodiplomskih študentov. Prav tako je naloga tovrstnega okolja informiranje, svetovanje kot tudi spodbujanje s promocijo na področju podjetništva in inovacij. Funkcija inkubacijske faze za posameznike ali podjetniške skupine, ki se lahko realizirajo v novo ustanovljenih podjetjih, traja maksimalno 4 leta. Naloga pisarne za prenos tehnologij na univerzah je povezovanje raziskovalnih skupin z gospodarstvom, prenos tehnologij v gospodarstvo, iskanje partnerjev v znanosti in gospodarstvu pri skupnih projektih, mednarodno sodelovanje, pomoč ter posredovanje pri zaščiti intelektualne lastnine, itd. Zato mora delovati v popolni sinergiji tudi s samim inkubatorjem. Pomembna naloga univerz (visokošolskih zavodov) je tudi, da v okviru pedagoških ter ostalih procesov, univerzitetnih inkubatorjev ter pisarn za prenos tehnologij, umestijo in izvajajo načelo t.i. »design thinking« koncepta. Tovrsten koncept kot primer dobre prakse lahko zasledimo na Univerzi Stanford (D-School), ki zajema tako aktivnosti pedagoških programov, interdisciplinarnega pristopa, sodelovanja z gospodarstvom, kot tudi aktivnega vpetja pisarn za prenos tehnologij ter univerzitetnih inkubatorjev. Tovrstni koncept lahko pripelje do močnega vpetja univerze (visokošolskih zavodov) v gospodarstvo ter s tem povezanega pridobivanja finančnih virov (ki ne predstavljajo državnih pomoči) ali pa kreiranja t.i. spin-off podjetij. Dodatna sredstva lahko tako univerze pridobijo z učinkovitim delovanjem pisarn za prenos tehnologij, še posebej pri trženju invencij v okviru univerze (visokošolskega zavoda) ter pri posredovanju v okviru gospodarskih projektov. Zato je naloga s strani države v smislu podjetništva usmerjati univerze (visokošolske zavode) v tovrstne dejavnosti, pomagati pri vzpostavitvi ustrezne infrastrukture, ki se lahko v okviru D-School koncepta, pisarn za prenos tehnologij ter inkubacije zaradi racionalnosti ter koncepta »vse na enem mestu« izvaja tudi v okviru infrastrukture univerzitetnih (visokošolskih) inkubatorjev.

Slika 3.1-1: Primer ureditve univerzitetnih inkubatorjev, inkubatorjev v tehnoloških parkih, podjetniških inkubatorjev:

Ciljna območja:

- a) Območja regij in občine z izrazitim potencialom za gospodarsko rast, ki ležijo na pomembnih cestnih, železniških vozliščih, kot tudi v bližini letališč in predstavljajo z vidika nacionalnega pomena pomembno gospodarsko-razvojno-logistično območje
- b) Območja občin, kjer se v oddaljenosti največ 10 km nahaja univerza ali večje število naravoslovno-tehniških visokošolskih zavodov ter fakultet, oziroma institutov
- c) Območja regij, kjer je koncentrirana kritična masa prebivalstva v določenem radiju, oziroma občine, ki predstavljajo nosilca regije.
- d) Mesta, kjer se nahajajo univerze ter visokošolski zavodi (slednji samo v primeru, da v območju radija največ 10 km obstajajo trije)

Cilji in kazalniki ukrepa 3.1: Gospodarsko-razvojno-logistične platforme (infrastruktura)

Ukrep	Kazalnik	Izhodiščno stanje 2005/06	Planiran rezultat konec 2013
Gospodarsko-razvojno-logistične platforme (infrastruktura) - Projekti, za katere bo dodeljena državna pomoč	število gospodarsko-razvojno-logističnih con nacionalnega pomena	0	5
	število popolnoma vzpostavljenih tehnoloških parkov v Sloveniji	0	5
	število popolnoma vzpostavljenih univerzitetnih (visokošolskih) inkubatorjev s pisarnami za prenos tehnologij	0	5
	število popolnoma vzpostavljenih regionalnih podjetniških inkubatorjev	0	12
	število novih zaposlitev	0	8000

3.1.1 Spodbujanje investicij v gospodarsko-razvojno-logističnih platformah

Ministrstvo za gospodarstvo bo neposredno ali preko izvajalske institucije JAPTI zagotovilo izgradnjo ustrezne infrastrukture za razvoj podjetništva.

V skladu s Smernicami o regionalni državni pomoči za 2007 – 2013 je potrebno načelo nujnosti in načelo kumulacije. Da se zagotovi, da ima regionalna pomoč resničen spodbujevalni učinek za naložbe, ki drugače ne bi bile izvedene v območjih, ki prejemajo pomoč, mora upravičenec predložiti vlogo za pomoč in jo nato organ, odgovoren za upravljanje sheme, pred začetkom dela na projektu pisno potrdi, da projekt, pod pridržkom natančne preveritve, načeloma izpolnjuje pogoje upravičenosti, določene v shemi. V primeru ad hoc pomoči mora pristopni organ pred začetkom dela na projektu izdati pismo o nameri dodelitve pomoči pogojeno z odobritvijo pomoči s strani Komisije. Če se delo začne, preden so izpolnjeni pogoji iz tega odstavka, celoten projekt ne bo upravičen do pomoči.

Zgornja meja intenzivnosti pomoči za mala, srednja in velika podjetja veljajo za celotno pomoč,

⇒ kadar je dodeljena po več regionalnih shemah hkrati ali v kombinaciji z ad hoc pomočjo

⇒ če prihaja iz lokalnih, regionalnih, državnih virov ali iz virov skupnosti.

Kadar so izdatki, ki so upravičeni do regionalne pomoči, v celoti ali delno upravičeni tudi do pomoči za druge namene, bo za skupni del veljala najugodnejša zgornja meja iz določb, ki se uporabljajo.

Regionalna pomoč za naložbe se ne more združiti s podporo *de minimis* za iste upravičene odhodke, de bi se tako izognilo najvišjim intenzivnostim pomoči, določenim v tem ukrepu.

Shema pomoči: Regionalna shema

Oblika pomoči: dotacija

Upravičeni stroški: stroški začetnih investicij:

- ⇒ nakup zemljišč
- ⇒ gradnja in/ali nakup objektov
- ⇒ nakup strojev in opreme
- ⇒ nematerialne investicije (v primeru velikih podjetij le do višine največ 50% upravičenih stroškov investicije)

V podjetjih, ki poslujejo v sektorju transporta, stroški nakupa transportne opreme (premično premoženje), ne spadajo med upravičene stroške.

Začetna naložba (investicija) pomeni naložbo v materialna in nematerialna sredstva, povezano z ustanovitvijo novega obrata, širitvijo obstoječega obrata, diverzifikacijo proizvodnje obrata v nove dodatne proizvode in bistveno spremembo v celotnem proizvodnem procesu obstoječega obrata:

- ⇒ Materialna sredstva so sredstva, povezana z zemljišči, stavbami in opremami/stroji. V primeru prevzema obrata se lahko upoštevajo samo stroški nakupa sredstev od tretje osebe pod pogojem, da je transakcija potekala po tržnih pogojih.
- ⇒ Nematerialna sredstva so sredstva, povezana s prenosom tehnologije za pridobitev patentnih pravic, licenc, znanja ali nepatentiranega tehničnega znanja.

Nadomestna naložba, ki ne izpolnjuje nobenega od teh pogojev, je tako izključena iz tega pojmovanja. Pridobitev sredstev neposredno povezana z ustanovo se tudi lahko šteje kot začetna naložba, če je bil ta obrat zaprt ali bi bil zaprt, če ne bi bil kupljen, ter ga kupi neodvisen vlagatelj.

Za MSP se lahko upoštevajo celotni stroški naložb v nematerialna sredstva s prenosom tehnologije za pridobitev patentnih pravic, licenc, znanja ali nepatentiranega tehničnega znanja. Pri nematerialnih investicijah velja omejitev višine pomoči 50% le za velika podjetja in sicer 50% upravičenih stroškov investicije.

V vseh primerih bodo za upravičena nematerialna sredstva veljali pogoji, ki so nujni za zagotovitev, da se sredstva ohranijo v regiji prejemnici, upravičeni do regionalne pomoči in zatorej ne bodo prešla v korist drugih regij, zlasti tistih, ki niso upravičene do te pomoči.

Upravičena nematerialna sredstva bodo morala zato izpolnjevati zlasti naslednje pogoje:

- uporabljati se morajo izključno v obratu, ki je prejemnik regionalne pomoči,
- obravnavati jih je treba kot sredstva, ki se amortizirajo,
- kupljena morajo biti od tretje osebe po tržnih pogojih in
- biti morajo vključena v sredstva podjetja in ostati vsaj pet let v obratu, ki je prejel regionalno pomoč (tri leta za MSP).

Višina upravičenih stroškov lahko znaša do 50.000.000 EUR.

V primeru, da bo višina upravičenih stroškov višja od 50.000.000 EUR bo Ministrstvo za gospodarstvo priglasilo individualno shemo državnih pomoči. Projekt bo potrjen na Vladi RS.

Izvajalec: Ministrstvo za gospodarstvo ali JAPTI.

Merila:

- ⇒ vsebina projekta (zasnova, delovni načrt, jasnost in izvedljivost, rezultati projekta)
- ⇒ trajnost (učinki na okolje, multiplikativni učinki)
- ⇒ sposobnost za izvedbo projekta (tehnična znanja in izkušnje, finančni viri)
- ⇒ finančna konstrukcija (razmerje med stroški in rezultati projekta)

Intenzivnost pomoči

- ⇒ Do 30% upravičenih stroškov za velika podjetja
- ⇒ Do 40% upravičenih stroškov za srednje velika podjetja
- ⇒ Do 50% upravičenih stroškov za majhna podjetja

Za mala in srednje velika podjetja iz sektorja transporta je intenzivnost pomoči do 30% upravičenih stroškov.

Končni upravičenci in pogoji:

- ⇒ podjetja, ki bodo izvajala projekte

Do pomoči po tem ukrepu niso upravičena podjetja v ribiškem sektorju, sektorju ladjedelništva in premogovništvu, za proizvodnjo kmetijskih proizvodov, razen za predelavo in trženje takih proizvodov, vendar samo do obsega, ki ga določajo smernice skupnosti za državne pomoči v kmetijskem sektorju, v sektorju jeklarstva in sektorju sintetičnih vlaken.

Upravičenec sredstev mora, da se zagotovita donosnost in zdravje naložbe ter ob upoštevanju veljavnih zgornjih mej pomoči, zagotoviti finančni prispevek v višini vsaj 25% upravičenih stroškov s svojimi lastnimi sredstvi ali z zunanjim financiranjem in v obliki, ki ni povezana s kakršno koli javno pomočjo.

Pomoč mora biti pogojena z ohranjanjem dane naložbe v zadevni regiji za obdobje vsaj pet let (za MSP tri leta) po njenem zaključku, kar se lahko opravi s pogoji, vezanimi na pomoč, ali z načinom plačila.

Za projekte, ki se bodo izvajali **kot javne investicije** (infrastruktura bo ostala v lasti RS ali občine oziroma bo nanjo prenesena takoj po izvedbi) veljajo naslednja pravila.

Shema pomoči: ni državna pomoč

Oblika pomoči: dotacija

Upravičeni stroški:

- ⇒ nakup zemljišč
- ⇒ gradnja in/ali nakup objektov
- ⇒ nakup strojev in opreme

- ⇒ nematerialne investicije in priprava pripravljalnih študij,
- ⇒ stroški povezani s pripravo in pridobivanjem potrebne dokumentacije,
- ⇒ prenova in izgradnja javne in komunalne infrastrukture
- ⇒ tehnično in finančno znanje potrebno za izvedbo projektov
- ⇒ strošek zaposlitve strokovnjaka za čas trajanja projekta (plača in ostali stroški)

Izvajalec: Ministrstvo za gospodarstvo ali JAPTI.

Merila:

- ⇒ vsebina projekta (zasnova, delovni načrt, jasnost in izvedljivost, rezultati projekta)
- ⇒ trajnost (učinki na okolje, multiplikativni učinki)
- ⇒ sposobnost za izvedbo projekta (tehnična znanja in izkušnje, finančni viri)
- ⇒ finančna konstrukcija (razmerje med stroški in rezultati projekta).

Intenzivnost pomoči

- ⇒ do 100% upravičenih stroškov

Končni upravičenci:

- ⇒ občine
- ⇒ javne raziskovalne in razvojne ustanove
- ⇒ ostali subjekti, ki ne opravljajo pridobitne dejavnosti oziroma njihovi projekti ne bodo profitno naravnani

3.1.2 Zagonska sredstva za delovanje tehnoloških parkov, podjetniških inkubatorjev in univerzitetnih inkubatorjev

Z zagonskimi sredstvi za delovanje subjektov inovativnega okolja bomo sofinancirali aktivnosti, ki jih bodo subjekti izvajali:

- promocija in vzpostavitev pogojev za začetno delovanje,
- usposabljanje zaposlenih,
- stroški delovanja.

Shema pomoči: de minimis

Oblika pomoči: dotacija

Upravičeni stroški:

- Stroški materiala in storitev, ki so potrebni za delovanje (v tistem delu, ko se stroški ne zaračunavajo inkubiranim podjetjem).
- Stroški dela zaposlenih (plače, materialni stroški, usposabljanje)

Izvajalci in pogoji:

Ministrstvo za gospodarstvo bo preko JAPTI izvajalo ukrep. JAPTI bo na javnem razpisu ali na drug način v skladu z veljavno zakonodajo izbralo subjekte inovativnega okolja.

Merila:

- vsebina projekta (zasnova, delovni načrt, jasnost in izvedljivost, rezultati projekta)
- trajnost (učinki na okolje, multiplikativni učinki)
- sposobnost za izvedbo projekta (tehnična znanja in izkušnje, finančni viri)
- finančna konstrukcija (razmerje med stroški in rezultati projekta)

Intenzivnost pomoči:

- do 100%, max 200.000 EUR v obdobju treh let

Končni upravičenci:

Tehnološki parki, podjetniški inkubatorji, univerzitetni inkubatorji

3.2. Razvoj v gospodarstvu

Potrebe slovenskega gospodarstva po pospešenih vlaganjih v znanje in razvoj narekujejo ukrepe, s katerimi bi pospešili tovrstna vlaganja, kot tudi omogočili slovenskemu gospodarstvu okrepitev na področju doseganja poslovne odličnosti. Uvajanje evropskega modela odličnosti v slovenska podjetja zagotavlja enotno platformo za primerjave z ostalimi organizacijami, tako v Evropi kot širše. Zelo pomembna komponenta razvoja v gospodarstvu je tudi povezovanje gospodarstva z institucijami znanja v skupnih razvojnih projektih, ki omogočajo razvoj novih, na znanju temelječih tehnologij ter s tem povezanih izdelkov in storitev visoke dodane vrednosti. Strategija razvoja Slovenije, kot tudi Nacionalni razvojno raziskovalni program narekujeta prioriteta področja tehnologij, na katerih ima slovensko gospodarstvo poseben potencial preboja. Sledenje tovrstnim prioritetam se vsekakor usmerja v določene ciljne skupine gospodarstva, kar narekuje neke vrste vertikalno politiko. Še posebej iz tega vidika moramo pozorni, da definicija posameznih prioritarnih področjih ne izloča celotnih panog, še posebej tradicionalnih, ki v povprečju kažejo nizko dodano vrednost izdelkov. Praksa v nekaterih slovenskih podjetjih je namreč pokazala, da lahko tudi podjetja iz tradicionalnih panog dosegajo vrhunske tehnološke in poslovne rezultate. To pomeni, da lahko tovrstna podjetja na podlagi razvoja ustvarijo nove tržne niše, ki bi jim omogočile delno ali v celoti ne samo preživetje, temveč tudi preboj na globalnih trgih.

Iz zadnjega lahko sklepamo, da je bolj kot definicija tehnološko prioritarnih področij pomembno omogočiti gospodarstvu elemente razvoja, ki omogočajo trajnostno rast podjetja, visoko dodano vrednost izdelkov in storitev ter sposobnost konkuriranja na globalnih trgih. Vsekakor pa prioritarna tehnološka področja obsegajo največji del potenciala v smislu tehnološkega preboja, zato bo politika na tem področju zahtevala stalno spremljanje razvoja ter trendov, tako doma, kot v svetu.

Ukrep bo izvajalo Ministrstvo za gospodarstvo neposredno ali preko izvajalske institucije JAPTI ter Slovenskega podjetniškega sklada.

V okviru ukrepa bodo resorna ministrstva oziroma izvajalske institucije izvajali ukrepe za spodbujanje razvojno-investicijskih aktivnosti v gospodarstvu, ki bodo usmerjeni v:

Usmeritev v ključna razvojna področja kot npr.:

- ⇒ razvoj novih izdelkov, storitev in tehnologij visoke dodane vrednosti,
- ⇒ posodabljanje, avtomatizacijo ter vpeljavo IKT v proizvodne procese, vključno z razvojem novih proizvodnih procesov,
- ⇒ vzpostavitev razvojnih centrov-oddelkov gospodarskih družb, ki dosegajo kritično maso znanja in razvoja,
- ⇒ industrijsko oblikovanje,
- ⇒ pridobitev ustreznih, mednarodno priznanih certifikatov kakovosti izdelkov in storitev,
- ⇒ analize trga

Prioritetno obravnavanje posameznih ciljnih skupin, kot so (velika podjetja pri ukrepu ne bodo izločena, razlika bo v stopnji sofinanciranja, kot to narekujejo pomoči v okviru RRI sheme Evropske komisije):

Mala in srednje velika podjetja (MSP), v okviru teh pa še posebej hitro rastoča podjetja (gazele) ter inovativna (visokotehnološka in netehnološka podjetja).

Prioritetno obravnavanje tehnoloških področij²⁴, kjer velja še posebej izpostaviti:

⇒ Energija in okolje

- Pridobivanje, proizvodnja, shranjevanje, distribucija ter uporaba, še posebej na področju obnovljivih ter alternativnih virov in energetske učinkovitosti,
- Ekologija,

⇒ Informacijsko komunikacijske tehnologije

- Strojna in programska oprema ter aplikacije,
- Telekomunikacije, omrežja, interoperabilnost,
- Varnost in zaščita,

⇒ Napredni, novi materiali in nanotehnologije

- Keramika in kompoziti,
- Polimeri,
- Posebni fluidi,
- Multimaterialni sistemi,
- Materiali s posebnimi lastnostmi (kot npr. spominski, itd),
- Folije in oslojevanja,
- Nanotehnologije.

Kot tudi ostalih pomembnih tehnoloških področij:

⇒ Biotehnologija,

⇒ Farmacija,

⇒ Procesne tehnologije,

⇒ Kemijske tehnologije,

⇒ Obdelovalne tehnologije,

⇒ Tehnologije na področju medicine,

⇒ Kompleksni sistemi, kibernetika, inovativne tehnologije vodenja procesov,

⇒ Električna oprema (brez IKT),

⇒ Industrijsko oblikovanje kot poseben segment,

⇒ Logistika kot poseben segment.

Spodbujanje prenosa znanja med institucijami znanja in podjetij ter med samimi podjetji:

⇒ Povezovanje institucij znanja ter gospodarstva in vpetost vrhunskih kadrov v sam projekt,

⇒ Povezovanje gospodarskih družb v skupne projekte,

⇒ Interdisciplinarnost razvojnih projektov.

Podobno kot definiranje posameznih usmeritev ukrepa je pomembna vzpostavitev transparentnega, javno dostopnega vira informacij glede inovativnosti, strukture kadrov ter

²⁴ Določitev tehnoloških prioritetnih področij bazira na smernicah SRS, NRRP, smernicah 7 OP, podatkih GZS. Tehnološko priorititetna področja bo potrebno stalno spremljati in po potrebi modificirati.

vlaganj v razvoj posameznega podjetja, kar skupaj s podatki o poslovanju nudi celovit nabor informacij, kot tudi omogoča jasnejše definiranje ciljnih skupin.

Pri izvajanju ukrepa je ključnega pomena tudi vzpostavitev ustreznega ekspertnega evalvacijskega sistema, kar bo omogočilo visoko kvaliteto podprtih projektov v gospodarstvu.

Cilji in kazalniki ukrepa 3.2: Razvoj v gospodarstvu

Ukrep	Kazalnik	Izhodiščno stanje 2005	Planiran rezultat konec 2013
Razvoj v gospodarstvu	povečati delež inovacijsko aktivnih podjetij	Velika (55%), Srednja (28), Mala (13)	Velika (75%), Srednja (60), Mala (40)
	povečati delež izvoza proizvodov visoke tehnologije v celotnem nacionalnem izvozu	5.8%	15%
	nova kvalitetna delovna mesta v podprtih podjetjih	-	2500
	višja rast BDV v podprtih podjetjih glede nad povprečjem v panogi	-	3%
	Letno število evropskih patentov na milijon prebivalcev v Sloveniji (skupen cilj s poglavjem 3.3..)	35	100
	povečati število podjetij, ki se samoocenjujejo po Evropskem modelu odličnosti EFQM (sodelovanje z MVZT)	-	400
	povečati število sodelujočih malih in srednje velikih podjetij v okviru državne nagrade za kakovost – priznanje RS za poslovno odličnost ter v okviru Evropske nagrade za kakovost v Bruslju (sodelovanje z MVZT)	10 1	40 Slovenija 10 evropska nagrada

3.2.1. Spodbujanje raziskovalno razvojne dejavnosti v podjetjih

Ukrep je namenjen spodbujanju aplikativnih razvojno raziskovalnih projektov v podjetjih za pridobivanje novih znanj ter za nove, spremenjene ali izboljšane izdelke, postopke ali storitve. Ministrstvo bo neposredno ali preko izvajalskih institucij JAPTI in Slovenskega podjetniškega sklada podpiralo projekte, ki bodo v celoti sodili v eno ali več naslednjih raziskovalnih kategorij: industrijske raziskave, eksperimentalni razvoj. V okviru projektov MSP pa bo podpiralo tudi stroške pridobivanja industrijske lastnine, v kolikor bodo na osnovi prijavljenih projektov le-to uveljavljali.

Shema pomoči: Program tehnološkega razvoja, ukrep Raziskovalno razvojne dejavnosti v podjetjih, N472/2006 – Slovenija.

Oblika pomoči: dotacija

Upravičeni stroški:

Ministrstvo zagotavlja sofinanciranje razvojno raziskovalnih projektov v podjetjih za pridobivanje novih znanj ter za nove, spremenjene ali izboljšane proizvode, postopke ali storitve, tudi npr. z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij, s sofinanciranjem

stroškov za industrijske raziskave, predkonkurenčne razvojno raziskovalne aktivnosti in študije o tehnični izvedljivosti.

Upravičeni stroški so:

- stroški osebja, raziskovalci, tehniki in ostalo podporno osebje, ki je zaposleno izključno za raziskovalno dejavnost,
- stroški instrumentov, opreme in zemlje ter zgradb, ki se uporabljajo izključno in stalno za raziskovalno dejavnost,
- stroški svetovanja in drugih storitev, ki se uporabljajo izključno za raziskovalno dejavnost, vključno z raziskavami, tehničnimi znanjem in patenti, ki so kupljeni iz zunanjih virov,
- režijski stroški, ki so nastali neposredno kot rezultat raziskovalne dejavnosti,
- ostali stroški delovanja (npr. stroški materialov, energentov in podobno), ki so nastali neposredno kot rezultat raziskovalne dejavnosti.

Nova shema RRI je trenutno še v fazi osnutka, ko bo sprejeta, bomo upoštevali nova pravila, ki v trenutni fazi določajo naslednje intenzivnosti pomoči:

	Mala podjetja	Srednja podjetja	Velika podjetja
<i>Temeljne raziskave</i>	100 %	100 %	100 %
<i>Industrijske raziskave</i>	65 %	60 %	50 %
<i>Industrijske raziskave,</i> ki so predmet: - sodelovanja med podjetji; za velika podjetja: čezmejno sodelovanje ali vsaj z enim MSP ali - sodelovanja z javno raziskovalno ustanovo (PPP) ali - razširjanja rezultatov	80 %	75 %	65 %
<i>Eksperimentalni razvoj</i>	[35] %	[30] %	[20] %
<i>Eksperimentalni razvoj,</i> ki je predmet: - sodelovanja med podjetji; za velika podjetja, s čezmejnimi podjetji ali vsaj enim MSP ali - sodelovanja z drugo javno raziskovalno ustanovo	[50] %	[45] %	[35] %

Izvajalec: Ministrstvo za gospodarstvo ali JAPTI in Slovenski podjetniški sklad

Merila za izbor:

- ⇒ konkurenčnost podjetja na domačem in tujih trgih,
- ⇒ vpliv projekta na rast konkurenčnosti podjetja,
- ⇒ partnerstvo med podjetji ter med podjetji in RR institucijami (pri velikih projektih),
- ⇒ inovacijska in tehnološka pomembnost, kakovost in zahtevnost projekta,
- ⇒ usposobljenost izvajalske skupine,
- ⇒ organiziranost raziskovalno razvojnih aktivnosti in časovni načrt izvedbe projekta,
- ⇒ finančna konstrukcija (razmerje med stroški in rezultati projekta).

Intenzivnosti pomoči:

Za industrijske raziskave se lahko dodeli pomoč do višine 50% upravičenih stroškov projekta. Za predkonkurenčne razvojno raziskovalne aktivnosti se lahko dodeli pomoč do višine 25% upravičenih stroškov projekta. Za študije o tehnični izvedljivosti se lahko dodeli pomoč v višini 75% upravičenih stroškov projekta, če so pogoj za izvedbo industrijske raziskave, in v višini 50% upravičenih stroškov projekta, če so pogoj za izvedbo predkonkurenčne razvojno-raziskovalne aktivnosti.

Končni upravičenci in pogoji:

MSP in velika podjetja

3.2.2. Spodbujanje tehnoloških investicij

Ukrep bo izvajalo Ministrstvo za gospodarstvo neposredno ali preko izvajalskih institucij JAPTI in Slovenskega podjetniškega sklada. Namen ukrepa je spodbujanje podjetij v investicijska vlaganja za proizvodnjo visokotehnoloških in inovativnih proizvodov oziroma izvajanje visokotehnoloških storitev, kar se bo izražalo v večji rasti in produktivnosti ter konkurenčnejšem nastopu na globalnem trgu s subvencijami. Tehnološke investicije se morajo navezovati na nove proizvode/storitve z večjo dodano vrednostjo.

Predmet sofinanciranja so začetne investicije v osnovna opredmetena²⁵ in neopredmetena²⁶ sredstva pri:

- ⇒ vzpostavitvi novega obrata,
- ⇒ širitvi obstoječega obrata,
- ⇒ diverzifikaciji izdelkov obrata z novimi dodatnimi izdelki,
- ⇒ bistveni spremembi proizvodnega procesa v obstoječem obratu.

V skladu s Smernicami o regionalni državni pomoči za 2007 – 2013 je potrebno upoštevati načelo nujnosti in načelo kumulacije. Da se zagotovi, da ima regionalna pomoč resničen spodbujevalni učinek za naložbe, ki drugače ne bi bile izvedene v območjih, ki prejemajo pomoč, mora upravičenec predložiti vlogo za pomoč in jo nato organ, odgovoren za upravljanje sheme, pred začetkom dela na projektu pisno potrdi, da projekt, pod pridržkom natančne preveritve, načeloma izpolnjuje pogoje upravičenosti, določene v shemi. V primeru ad hoc pomoči mora pristopni organ pred začetkom dela na projektu izdati pismo o nameri

²⁵ Osnovna opredmetena sredstva so zemljišča, zgradbe, oprema, stroji.

²⁶ Neopredmetena osnovna sredstva so prenos tehnologije z nakupom patentov, licenc, know-howa ali nepatentiranega tehničnega znanja. Uporabljati se morajo izključno v podjetju, ki je prejelo regionalno državno pomoč, obravnavati jih je potrebno kot sredstva, ki se amortizirajo.

dodelitve pomoči pogojeno z odobritvijo pomoči s strani Komisije. Če se delo začne, preden so izpolnjeni pogoji iz tega odstavka, celoten projekt ne bo upravičen do pomoči.

Zgornja meja intenzivnosti pomoči za mala, srednja in velika podjetja veljajo za celotno pomoč,

⇒ kadar je dodeljena po več shemah hkrati ali v kombinaciji z ad hoc pomočjo

⇒ če prihaja iz lokalnih, regionalnih, državnih virov ali iz virov skupnosti.

Kadar so izdatki, ki so upravičeni do regionalne pomoči, v celoti ali delno upravičeni tudi do pomoči za druge namene, bo za skupni del veljala najugodnejša zgornja meja iz določb, ki se uporabljajo.

Regionalna pomoč za naložbe se ne more združiti s podporo *de minimis* za iste upravičene odhodke, de bi se tako izognilo najvišjim intenzivnostim pomoči, določenim v tem ukrepu.

Shema pomoči: Regionalna shema državnih pomoči

Oblika pomoči: dotacija

Upravičeni stroški:

⇒ stroški nakupa zemljišč,

⇒ gradnja in /ali nakup objektov,

⇒ nakup strojev in opreme,

⇒ stroški nematerialnih investicij, ki pomenijo prenos tehnologije z nakupom patentiranih pravic, licenc, know-howa in nepatentiranega tehničnega znanja. Pri velikih podjetjih lahko upravičeni stroški nematerialnih investicij znašajo največ do 50% upravičenih stroškov celotne investicije.

V podjetjih, ki poslujejo v sektorju transporta, stroški nakupa transportne opreme (premično premoženje), ne spadajo med upravičene stroške.

Za MSP se lahko upoštevajo celotni stroški naložb v nematerialna sredstva s prenosom tehnologije za pridobitev patentnih pravic, licenc, znanja ali nepatentiranega tehničnega znanja. Pri nematerialnih investicijah velja omejitev višine pomoči 50% le za velika podjetja in sicer 50% upravičenih stroškov investicije.

V vseh primerih bodo za upravičena nematerialna sredstva veljali pogoji, ki so nujni za zagotovitev, da se sredstva ohranijo v regiji prejemnici, upravičeni do regionalne pomoči in zatorej ne bodo prešla v korist drugih regij, zlasti tistih, ki niso upravičene do te pomoči. Upravičena nematerialna sredstva bodo morala zato izpolnjevati zlasti naslednje pogoje:

- uporabljati se morajo izključno v ustanovi, ki je prejemnica regionalne pomoči,

- obravnavati jih je treba kot sredstva, ki se amortizirajo,

- kupljena morajo biti od tretje osebe po tržnih pogojih in

Biti morajo vključena v sredstva podjetja in ostati vsaj pet let v ustanovi, ki je prejela regionalno pomoč (tri leta za MSP).

Višina upravičenih stroškov lahko znaša do 50.000.000 EUR.

Izvajalci: Ministrstvo za gospodarstvo ali JAPTI in Slovenski podjetniški sklad

Merila za izbor:

- ⇒ kvaliteten investicijski oziroma poslovni načrt,
- ⇒ finančna konstrukcija (struktura stroškov in preglednost finančne konstrukcije, skladnost stroškov z načrtom izvajanja projekta),
- ⇒ konkurenčnost podjetja na domačem in tujih trgih,
- ⇒ vpliv projekta na rast konkurenčnosti podjetja,
- ⇒ inovacijska in tehnološka pomembnost projekta,
- ⇒ investicija ima pozitiven učinek na okolje.

Intenzivnost regionalnih državnih pomoči:

Upravičeno območje za dodeljevanje regionalnih državnih pomoči je v skladu z Regionalno karto, ki velja do 31.12.2013, celotno ozemlje Republike Slovenije.

Najvišje dovoljene stopnje regionalnih državnih pomoči na upravičenem območju so:

- ⇒ za velika podjetja do 30% upravičenih stroškov,
- ⇒ za srednja podjetja se določena zgornja višina za velika podjetja lahko poveča za 10 odstotnih točk,
- ⇒ za mala podjetja se določena zgornja višina za velika podjetja lahko poveča za 20 odstotnih točk.

Za mala in srednje velika podjetja iz sektorja transporta je intenzivnost pomoči do 30% upravičenih stroškov.

Končni upravičenci in pogoji:

Upravičena so mala in srednje velika podjetja ter velika podjetja, ki bodo izvajala tehnološke investicije, katere se navezujejo na nove proizvode/storitve z večjo dodano vrednostjo.

Po tem ukrepu niso upravičena do državnih pomoči podjetja v ribiškem sektorju in premogovništvu, za pridelavo kmetijskih proizvodov iz Priloge I PES, razen za izdelavo in trženje kmetijskih proizvodov, ki posnemajo ali nadomeščajo mleko in mlečne proizvode, kot je določeno v členu 3(2) Uredbe (EGS) št. 1898/87.

Upravičenci morajo prispevati lastna sredstva v višini najmanj 25% upravičenih stroškov, ki ne smejo vsebovati javnih sredstev.

Investicija mora ostati v regiji vsaj 5 let po njenem zaključku za velika podjetja, v primeru malih in srednje velikih podjetji pa mora investicija ostati v regiji vsaj 3 leta po njenem zaključku.

3.2.3. Spodbujanje procesnih in organizacijskih inovacij

Ministrstvo za gospodarstvo bo neposredno ali preko izvajalskih institucij JAPTI in Slovenskega podjetniškega sklada s sofinanciranjem stroškov spodbujalo podjetja za uvajanje procesnih in organizacijskih inovacij v poslovne sisteme.

Procesna inovacija pomeni izvajanje novih ali znatno izboljšanih proizvodnih ali dostavnih metod (vključno z znatnimi spremembami v tehnikah, opremi in/ali programski opremi).

Organizacijska inovacija pomeni izvajanje novih organizacijskih metod v poslovnih praksah podjetja, njegovi organizaciji delovnega mesta ali zunanjih odnosih.

Menedžerski pristopi k odličnosti poslovanja podjetij so pristopi, ki izboljšujejo učinkovitosti poslovnih procesov, spremembe v organizaciji podjetja, spreminjajo organizacijsko kulturo in

imajo ugoden vpliv na klimo v podjetju. Rezultati takšnih pristopov se kažejo v boljšem poslovanju podjetja.

3.2.3. a) Procesne in organizacijske inovacije:

Izpolnjeni morajo biti naslednji pogoji:

- ⇒ da se spremeni organizacija, morajo biti organizacijske inovacije vedno povezane z uporabo in izkoriščanjem informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT);
- ⇒ inovacije se oblikujejo kot projekt z opredeljenim in usposobljenim projektnim vodjo kot tudi opredeljenimi projektnimi stroški;
- ⇒ rezultat projekta, ki prejema pomoč, je razvoj standarda, poslovnega modela, metodologije ali koncepta, ki jih je mogoče sistematično reproducirati, po možnosti dobiti zanj dovoljenje in po možnosti patentirati;
- ⇒ procesne in organizacijske inovacije so nove ali znatno izboljšane v primerjavi z najsodobnejšimi v EU;
- ⇒ projekti procesnih in organizacijskih inovacij vsebujejo visoko stopnjo tveganja na primer v obliki: stroškov projekta v povezavi s prihodkom družbe, časom, ki je potreben za razvoj novega procesa, pričakovanimi koristmi od procesne inovacije v primerjavi s stroški projekta, verjetnostjo neuspeha.

Shema pomoči: Razvoj, raziskave, inovacije (ko bo shema potrjena)

Oblika pomoči: dotacija.

Upravičeni stroški:

- ⇒ stroški osebja (raziskovalci, tehniki in drugo podporno osebje v obsegu, kot so zaposleni na projektu);
- ⇒ stroški instrumentov in opreme v obsegu in za obdobje, ki ga predvideva projekt (v primeru organizacijskih inovacij stroški instrumentov in opreme pokrivajo samo stroške instrumentov in opreme IKT);
- ⇒ stroški stavb in zemljišča v obsegu in za časovno obdobje, kot se uporabljajo za raziskovalni projekt;
- ⇒ stroški pogodbenih raziskav, tehnično znanje in patenti, ki so bili kupljeni ali je bilo za njih pridobljeno dovoljenje od zunanjih virov po tržni ceni, kjer je bila transakcija opravljena med nepovezanimi strankami in ni temeljila na tajnem dogovoru, kot tudi stroški svetovalnih in drugih ustreznih storitev, uporabljenih izključno za raziskovalne dejavnosti - le do višine 70 % skupnih upravičenih stroškov projekta;
- ⇒ dodatni režijski stroški, nastali neposredno kot posledica raziskovalnega projekta, v višini do 20 % skupnih stroškov projekta;
- ⇒ drugi operativni stroški, vključno s stroški materiala, zaloge in podobnih izdelkov, ki so nastali neposredno kot posledica raziskovalne dejavnosti.

Izvajalci: Ministrstvo za gospodarstvo ali JAPTI in Slovenski podjetniški sklad

Merila za izbor::

- ⇒ vsebina projekta (zasnova, delovni načrt, jasnost in izvedljivost, rezultati projekta),
- ⇒ trajnost (učinki na okolje, multiplikativni učinki),
- ⇒ sposobnost za izvedbo projekta (tehnična znanja in izkušnje, finančni viri),
- ⇒ finančna konstrukcija (razmerje med stroški in rezultati projekta)

Intenzivnost pomoči:

- ⇒ do 25 % za MSP
- ⇒ do 15 % za velika podjetja.

Končni upravičenci in pogoji:

- ⇒ MSP,
- ⇒ velika podjetja - samo, če sodelujejo z MSP v dejavnosti, ki prejema pomoč, kjer mora sodelujoče MSP imeti vsaj 30 % skupnih upravičenih stroškov.

3.2.3. b) Menedžerski pristopi k odličnosti poslovanja podjetij

Shema pomoči: Usposabljanje

Oblika pomoči: dotacija

Upravičeni stroški:

- ⇒ stroški predavatelja - zunanjega izvajalca
- ⇒ potni stroški oseb, ki se usposablajo
- ⇒ stroški svetovanja, povezani z usposabljanjem
- ⇒ ostali stroški (npr. najem prostora, projektorja, ipd.)

Izvajalci: Ministrstvo za gospodarstvo ali JAPTI in Slovenski podjetniški sklad

Merila za izbiro projektov:

- ⇒ vsebina projekta (zasnova, delovni načrt, jasnost in izvedljivost, rezultati projekta)
- ⇒ trajnost (učinki na okolje, multiplikativni učinki)
- ⇒ sposobnost za izvedbo projekta (tehnična znanja in izkušnje, finančni viri)
- ⇒ finančna konstrukcija (razmerje med stroški in rezultati projekta)

Intenzivnost pomoči:

- ⇒ do 25 % za velika podjetja
- ⇒ do 45 % za majhna in srednje velika podjetja

Končni upravičenci in pogoji:

- ⇒ MSP in velika podjetja

3.3. Inovacije

Slovenija je obdobju tranzicije dosegala stabilno gospodarsko rast, ena od pomanjkljivosti sedanjega razvoja pa je zlasti nizka inovativnost gospodarstva, ki je nujna ne samo za preživetje, temveč tudi za preboj na globalnih trgih. Analiza stopenj gospodarske rasti v članicah OECD je pokazala, da so najhitreje rasle tiste, ki jim je uspelo najhitreje razviti nove izdelke, procese in storitve na podlagi novih tehnologij in ne nujno tiste, v katerih je prišlo do razvoja novih tehnologij. Zato se poudarja, da je inovacijska sposobnost države pomembnejša od kateregakoli posamičnega tehnološkega odkritja: poleg invencijske sposobnosti je torej bistvenega pomena inovacijska sposobnost - sposobnost prenosa in tržne uporabe novega znanja.

Ukrepi iz te točke programa so usmerjeni v dvig inovativnosti podjetij ter za splošno podporo inovacijam. Poleg tehnoloških inovacij velja poudariti pomembnost tudi ne-tehnoloških inovacij.

Podprogram zajema tako ukrepe na področju inovacijskega okolja kot tudi direktne spodbude podjetjem za povečanje inovacijskega delovanja v poslovanju. Ukrepi so usmerjeni v vzpostavitev in delovanje inovacijskega okolja in kulture, spodbujanje h kreativnosti, inovativnosti podjetij na vseh področjih poslovanja, podpiranje rasti mladih inovativnih (visokotehnoloških in netehnoloških) podjetij, spodbujanje različnih oblik povezav.

V okviru tega podprograma se načrtuje izvajanje naslednjih ukrepov:

- ⇒ Slovenski center za konkurenčnost in inovativnost
- ⇒ Spodbujanje ustanavljanja in delovanja inovativnih skupin,
- ⇒ Zagonska sredstva za novonastala inovativna podjetja,
- ⇒ Posebne spodbude za mlada inovativna podjetja,
- ⇒ Spodbude MSP za pridobivanja pravic industrijske lastnine,
- ⇒ Pomoč za svetovalne storitve in podporne storitve za inovacije.

Cilji in kazalniki ukrepa 3.3. Inovacije:

Ukrep	Kazalnik	Izhodiščno stanje 2005	Planiran rezultat leta
Inovacije	Popolnoma vzpostavljen trg z inovacijami	0	Do leta 2010
	Letno število evropskih patentov na milijon prebivalcev v Sloveniji (skupen kazalnik z 3.2.)	35	100
	Število novonastalih inovativnih podjetij z vsaj 3% višjo dodano vrednostjo od povprečja v panogi	0	440
	Število novih kvalitetnih delovnih mest		
	Število invencij, pri katerih se je preko posredovanja podpornega okolja omogočilo uspešno trženje in/ali aplikacija v gospodarstvu	0	1200
	Število podjetij, vključenih v procese grozdenja, mreženja ter tehnoloških platform	0	200
		350	1000

3.3.1. Slovenski center za konkurenčnost in inovativnost

Slovenija je v zadnjih petih letih ustanovila in podprla razvoj številnih subjektov podpornega okolja, ki delno ali pa v celoti delujejo na področju inovacij. Pregled aktivnosti omenjenih subjektov, kot tudi ostalih institucij podpornega okolja, pa kaže na neučinkovitost predvsem na področju njihovega povezovanja ter usklajenega delovanja, kar ne omogoča sinergije ter v tem smislu enotnega podpornega okolja na področju inovacij. Prav tako se aktivnosti med različnimi subjekti podpornega okolja na področju inovacij programsko prekrivajo, nekatere pa se sploh ne izvajajo, kar ima za posledico nepregleden in neučinkovit sistem podpornega okolja. Nov program ukrepov skupaj z novelo Zakona o podpornem okolju podjetništvu in njegovih podzakonskih aktov bo jasno definiral smernice delovanja posameznega subjekta podpornega okolja. Vseeno pa je potrebno ustvariti celoten sistem podpornega okolja na področju inovacij po principu »vse na enem mestu«. Potreba se še posebej kaže na zelo specifičnem področju zaščite, trženja in posredovanja tako pri invencijah kot inovacijah, kot tudi na področju povezovanja s potencialnimi partnerji in investitorji in prenosu tehnoloških in netehnoloških invencij na trg.

Omenjeni problemi, po drugi strani pa potrebe našega gospodarstva, raziskovalnih institucij in posameznikov po učinkovitem podpornem okolju na področju inovacij so razlog in zahteva za vzpostavitev Slovenskega centra za konkurenčnost in inovativnost.

Uporabniki storitev predstavljenega podpornega okolja na področju inovacij, pa so sledeči:

- ⇒ podjetja, s poudarkom na mikro ter MSP
- ⇒ posamezniki (npr. t.i. samostojni raziskovalci - inovatorji, potencialni podjetniki in podjetnice, študenti, mladi, ostali prebivalci RS)
- ⇒ razvojno raziskovalne institucije (visokošolski zavodi, inštituti, fakultete, tehnološki centri)
- ⇒ različne oblike organizacijsko-vsebinskih oblik (tehnološke mreže, grozdi, tehnološke platforme, centri odličnosti)

Za učinkovito delovanje podjetniškega in inovacijskega podpornega okolja Slovenski center za konkurenčnost in inovativnost ne bo pokrival vsebin in izvajal storitev, ki jih že učinkovito izvajajo različne institucije podpornega okolja. Slovenski center za konkurenčnost in inovativnost bo imel nalogo povezovanja posameznih elementov podpornega okolja v učinkovito celoto, kjer bodo s svojimi ključnimi kompetencami preko nudenja pomoči v smislu »vse na enem mestu za inovativnost, invencije, inovacije« povezani v učinkovito in enotno inovacijsko podporno okolje. Nadgradnja dela centra bodo dodatne aktivnosti za vzpostavitev konkretnih storitev na trgu s področja zaščite in trženja inovacij.

Slovenski center za konkurenčnost in inovativnost ne bo predstavljal nove institucije, temveč bo z izvajanjem nalog deloval v okviru obstoječe institucije (predvidoma JAPTI). JAPTI pa bo lahko za posamezno področje delovanja v skladu z obstoječo zakonodajo najela zunanje izvajalce.

Področja delovanja

Glavna naloga Centra bo da koordinira usklajeno delovanje subjektov podpornega okolja predvsem Tehnološki parkov ter Podjetniških in Univerzitetnih inkubatorjev, VEM in izvaja aktivnosti za vzpostavitev konkretnih storitev na trgu s področja zaščite in trženja invencij ter inovacij. Hkrati bo nudil podporo podjetjem in inovacijam, prvenstveno z ustreznim in učinkovitim kroženjem informacij med subjekti podpornega okolja in njihovimi uporabniki:

1. Povezovanje in promoviranje subjektov in iniciativ podpornega okolja
 - a. Organizacija dogodkov, vezanih na podporno okolje kot celoto.
 - b. Identificiranje pobud s področja inovativnosti ter njihovo povezovanje z ustreznimi subjekti podpornega okolja.
2. Storitve s področja trženja in zaščite intelektualne lastnine
 - a. Organizacija Slovenskega trga inovacij (aktivno posredovanje, interaktivno ter v obliki sejma), za povezovanje inovatorjev, podjetij in investorjev.
3. Iskanje potencialnih partnerjev, vključno s pomočjo za prijavo na nacionalne in EU projekte
 - a. Odgovornost za zadosten pretok informacij v zvezi z EU zadevami
 - b. Mreženje podpornega okolja za inovacije na mednarodnem nivoju
4. Oblikovanje baze podatkov, ki bo povezovala ponudbo in povpraševanje na področju inovacij (vse aktivnosti se izvajajo z usmeritvijo povezovanja že obstoječih podatkovnih baz):
 - a. Oblikovanje in vodenje baze obstoječih idej, invencij

- b. Oblikovanje in vodenje centralnega registra inovatorjev
 - c. Oblikovanje in vodenje baze raziskovalcev in skupin raziskovalcev v znanosti in v industriji
 - d. Oblikovanje in vodenje baze podpornih inštitucij na nacionalnem in mednarodnem nivoju
 - e. Izdelava centralnega registra organizacij posrednikov znanja
 - f. Oblikovanje in vodenje baze inovativnih in visokotehnoloških podjetij
5. Informiranje in podpora na področju pridobivanja finančnih virov
- a. Informiranje o ponudnikih informacij, ki zajema izdelavo in posodabljanje baze vseh ponudnikov teh informacij ter morebitnih specializacij (EIC, GZS, Svetovalna podjetja, EUGA, IRC, idr.)

Shema pomoči: Ni državna pomoč

Oblika pomoči: dotacija

Upravičeni stroški:

Stroški za vzpostavitev in izvajanje nalog centra.

Izvajalec: Ministrstvo za gospodarstvo preko JAPTİ.

Merila za izbor:

Kvaliteta in reference ponudnika storitev v okviru nalog centra (podrobneje definirana v samem razpisu)

Intenzivnost pomoči:

100 %

Končni upravičenci:

Vsi uporabniki podjetniškega in inovacijskega podpornega okolja kot so podjetja, samostojni inovatorji, razvojno raziskovalni zavodi, različne organizacijske oblike, ter ostali državljani RS.

3.3.2. Spodbujanje ustanavljanja in delovanja inovativnih skupin

Ministrstvo za gospodarstvo bo neposredno ali preko izvajalske institucije JAPTİ spodbujalo ustanavljanje, razširjanje in spodbujanje delovanje skupin. Inovativne skupine predstavljajo skupine neodvisnih podjetij – inovativnih podjetij v začetni fazi poslovanja, malih, srednjih in velikih podjetij ter javnih raziskovalnih organizacij – ki delujejo v določenem sektorju ali regiji in so oblikovana za spodbujanje inovativnih dejavnosti s spodbujanjem intenzivnih medsebojnih vplivov, delitvijo prostorov in izmenjavo znanj in strokovnih znanj ter z učinkovitim prispevanjem k prenosu tehnologij, ustanavljanju mrež in razširjanju informacij med podjetji v skupini ter k odpiranju novih poslovnih priložnosti. Pomoč se lahko dodeli za ustanovitev, razširitev in spodbujanje inovativnih skupin izključno pravnemu subjektu, ki upravlja inovativno skupino. Ta subjekt skrbi za upravljanje udeležbe in dostopa do prostorov, ustanov in dejavnosti skupine. Dostop do prostorov, ustanov in dejavnosti skupine ne sme biti omejen, pristojbine, zaračunane za uporabljanje ustanov skupine in za sodelovanje pri njenih dejavnostih, pa morajo odražati njihove stroške.

Ministrstvo bo težilo k ustvarjanju pravilnega ravnovesja med MSP in velikimi podjetji v skupini, za doseganje določene kritične mase, zlasti preko specializacije na določenem področju R&R&I in ob upoštevanju obstoječih skupin v državi članici in na ravni EU.

Kot primer inovativnih skupin lahko navedemo aktivnosti ter delovanje na področjih grozdenja, tehnoloških platform, tehnoloških mrež, itd.

Shema pomoči: raziskave, razvoj, inovacije (ko bo shema potrjena)

Oblika pomoči: dotacija

Pomoč se bo dodeljevala kot :

a) pomoč za naložbe – tistim pravnim subjektom, ki bodo ustanavljali ali razširjali inovativno skupino za naslednje ustanove:

- ustanove za usposabljanje in raziskovalna središča;
- raziskovalne ustanove s prostim dostopom: laboratoriji, ustanove za testiranje;
- infrastrukture za širokopasovna omrežja.

in

b) pomoč za učinkovito vodenje skupine z jasnimi cilji in namenom povečanja inovativne sposobnosti skupine - tistim pravnim subjektom, ki bodo upravljali inovativno skupino, za kritje spodbujanja skupine, vključno z vzpostavljanjem mrež, prenosom tehnologij in usposabljanjem, največ za obdobje petih let. Takšna pomoč mora biti začasna in praviloma s časom prekinjena, tako da spodbuja k temu, da oblikovanje cen odraža stroške v primernem času.

Upravičeni stroški:

pod a) upravičeni stroški so stroški, povezani z naložbami v zemljišča, stavbe, stroje in opremo,

pod b) stroški osebja in upravni stroški, ki so povezani z dejavnostmi:

- promocija inovativne skupine, z namenom vključevanja novih podjetij za sodelovanje v skupini;
- vodenje inovativne skupine, ki ima obliko odprte strukture;
- organizacija programov usposabljanja, delavnic in konferenc z namenom podpore širjenju znanja in povezovanja med člani skupine.

Izvajalec: Ministrstvo za gospodarstvo ali JAPTI.

Merila za izbiro projektov:

⇒ kvaliteta partnerstva

⇒ specifični prispevki (regionalni razvoj, doseganje okoljskih ciljev, razvoj informacijske družbe,...)

⇒ realnosti izvedbe aktivnosti.

Intenzivnost pomoči:

pod a) najvišja intenzivnost pomoči je 15 %.

V primeru, da se pomoč dodeli MSP, je mogoče zgornjo mejo povišati:

⇒ za 15 % odstotnih točk za pomoč, dodeljeno malemu podjetju, in

⇒ za 10 % odstotnih točk za pomoč, dodeljeno srednjemu podjetju.

pod b)

⇒ kadar je pomoč upadajoča, njena intenzivnost lahko prvo leto doseže 100 %, vendar mora do konca petega leta pasti linearno na ničlo:

⇒ v primeru neupadajoče pomoči intenzivnost ne sme presegati 50 % upravičenih stroškov; trajanje je omejeno na pet let.

Končni upravičenci in pogoji:

pod a) pomoč za naložbe se lahko dodeli pravnemu subjektu, ki ustanavlja ali razširja inovativno skupino za naslednje ustanove: ustanove za usposabljanje in raziskovalna središča, raziskovalne ustanove s prostim dostopom: laboratoriji, ustanove za testiranje, infrastrukture za širokopasovna omrežja;

pod b) pomoč za spodbujanje skupin se lahko dodeli pravnemu subjektu, ki upravlja inovativno skupino za omejeno obdobje petih let..

3.3.3. Spodbujanje MSP za pridobivanje pravic industrijske lastnine

Ministrstvo za gospodarstvo bo neposredno ali preko izvajalske institucije JAPTI (možno tudi Slovenskega podjetniškega sklada) ter v sodelovanju z ostalimi subjekti podpornega okolja za inovacije s sofinanciranjem stroškov pomagalo MSP pri pridobivanju in potrjevanju patentov in drugih pravic industrijske lastnine.

Shema pomoči: raziskave, razvoj, inovacije (ko bo shema potrjena)

Oblika pomoči: dotacija

Upravičeni stroški:

- ⇒ vsi stroški, nastali pred podelitvijo pravice na izvorni stopnji pristojnosti, vključno s stroški, ki so povezani s pripravo, vlaganjem in obravnavo prošnje kot tudi stroški, nastali pri obnovi prijave pred podelitvijo pravice;
- ⇒ stroški prevajanja in drugi stroški, nastali zaradi pridobivanja ali potrditve pravice na drugih stopnjah pristojnosti;
- ⇒ stroški, nastali pri zaščiti veljavnosti pravice med uradno obravnavo prošnje in možni postopki za nasprotovanje, tudi če so ti stroški nastali po podelitvi pravice.

Izvajalec: Ministrstvo za gospodarstvo ali JAPTI.

Merila:

Tržni potencial intelektualne lastnine

Intenzivnost pomoči:

Do enake ravni pomoči, do katere bi bila upravičena kot pomoč R&R v zvezi z dejavnostmi raziskav, ki so najprej pripeljale do zadevnih pravic industrijske lastnine (temeljne raziskave, industrijske raziskave).

Kazalniki:

Število patentnih prijav v okviru podpornega okolja 30 na leto

Cilji:

- ⇒ Število evropskih patentov na milijon prebivalcev se do leta 2010 bistveno poveča, s 35 v letu 2002 na 100 v 2013 (skupen cilj 3.2. in 3.3.3.).

Končni upravičenci in pogoji:

MSP ter potencialni podjetniki.

3.3.4. Zagonska sredstva za novonastala inovativna podjetja

Ministrstvo za gospodarstvo bo neposredno ali preko izvajalske institucije Slovenskega podjetniškega sklada (ali JAPTI) dodeljevalo nepovratna sredstva za zagon in rast novonastalih inovativnih podjetij. Oblike nepovratnih sredstev, merila in pogoji bodo definirane v posameznem javnem razpisu skladno s poslovnim načrtom izvajalske institucije na nacionalni ravni. Novonastala inovativna podjetja lahko prvič pridobijo sredstva v fazi razvoja ideje proizvoda/storitve. Subvencije se bodo dodeljevale največ za tri razvojne faze ob pogoju, da se uspešno zaključi predhodna faza in realizira pričakovane rezultate.

Shema pomoči:

⇒ Shema de minimis

Oblika pomoči: dotacija

Upravičeni stroški:

- ⇒ stroški ustanovitve podjetja,
- ⇒ pravni in administrativni stroški, ki so neposredno povezani z ustanovitvijo novega podjetja,
- ⇒ stroški finančnih storitev,
- ⇒ storitve za inovacije: podatkovne banke; tehnične knjižnice; raziskave trga; kakovostno označevanje; preverjanje in certifikacija,
- ⇒ stroški, ki nastanejo v prvih petih letih od ustanovitve podjetja:
 - obresti zunanjih finančnih virov in dividende na lastni kapital, uporabljen pri ustanovitvi novega podjetja, če te ne presegajo referenčne obrestne mere,
 - povračilo stroškov najema proizvodnih in poslovnih prostorov, strojev in/ali opreme,
 - drugi operativni stroški, vključno s stroški za material, zaloge in podobne proizvode
 - povračilo amortizacije in stroškov zakupa proizvodnih prostorov, strojev in/ali opreme in
 - povračilo stroškov plač vključno s povračilom obveznih socialnih prispevkov, če ti niso vključeni v drugih oblikah ali virih regionalne državne pomoči.

Izvajalec: Ministrstvo za gospodarstvo preko JAPTI ali Slovenskega podjetniškega sklada.

Merila:

- ⇒ Inovativnost oziroma visokotehnološka dejavnost
- ⇒ Potencial rasti
- ⇒ Kvaliteten investicijski oziroma poslovni načrt,
- ⇒ Dodana vrednost na zaposlenega ter število novih delovnih mest,
- ⇒ Finančna konstrukcija (struktura stroškov in preglednost finančne konstrukcije, skladnost stroškov z načrtom izvajanja projekta).

Intenzivnost pomoči:

do 100%

Končni upravičenci in pogoji:

⇒ Novonastali, inovativni MSP, potencialni podjetniki

3.3.5 Izjemne spodbude za mlada inovativna podjetja

Ministrstvo za gospodarstvo bo neposredno ali preko izvajalske institucije Slovenskega podjetniškega sklada (ali JAPTI) v okviru razpisa ali javnega natečaja dodeljevalo izjemno pomoč za mlada inovativna podjetja, ki še posebej izstopajo bodisi v okviru visoko tehnološke usmerjenosti ter inovativnosti in hitre rasti. Pomoč se bo dodeljevala za delovanje, rast in razvoj podjetja.

Shema pomoči: de minimis (do potrditve RRI sheme) in raziskave, razvoj, inovacije (ko bo shema potrjena)

Oblika pomoči: dotacija

Upravičeni stroški:

- ⇒ stroški materialnih investicij, ki pomenijo stroške nakupa strojev in opreme ter instrumentov
- ⇒ stroški nematerialnih investicij, ki pomenijo prenos tehnologije, stroški pogodbenih raziskav, tehnično znanje in patenti, ki so bili kupljeni ali je bilo za njih pridobljeno dovoljenje od zunanjih virov po tržni ceni, kjer je bila transakcija opravljena med nepovezanimi strankami in ni temeljila na tajnem dogovoru, kot tudi stroški svetovalnih in drugih ustreznih storitev, uporabljenih izključno za raziskovalne dejavnosti - le do višine 70 % skupnih upravičenih stroškov projekta;
- ⇒ stroški plač zaposlenih ali novo zaposlenih, ki delajo v razvoju, na projektu;
- ⇒ dodatni režijski stroški, nastali neposredno kot posledica raziskovalnega projekta.

Izvajalec: Ministrstvo za gospodarstvo preko Slovenskega podjetniškega sklada ali JAPTI

Merila za izbiro projektov:

- ⇒ inovativnost in/ali visokotehnološka usmerjenost
- ⇒ visoka dodana vrednost
- ⇒ rast in potencial rasti podjetja
- ⇒ utemeljitev, realnost ter kvaliteta projekta

Intenzivnost ter višina pomoči:

Do 100%

do 1 milijona EUR. Upravičenec lahko v obdobju, ko izpolnjuje pogoje za mlado inovativno podjetje, prejme pomoč samo enkrat. Po dodelitvi takšne pomoči lahko upravičenec prejme samo druge državne pomoči in sicer:

a) [3] leta po dodelitvi pomoči za mlada inovativna podjetja ali

b) kakor hitro lahko upravičenec dokaže, da je imel upravičenih stroškov za pomoč za projekt RRI v višini vsaj dvakratnega zneska pomoči, prejete na podlagi te določbe.

Ta pomoč je lahko združena z drugo pomočjo iz tega okvira, s pomočjo za raziskave in razvoj ter inovacije, ki so predmet skupinske izjeme Uredbe 364/2004 (UL L 63, 28.2.2004, str. 22). ali katere koli uredbe naslednice, in s pomočjo iz smernic o rizičnem kapitalu. Upravičenec lahko prejme državno pomoč, ki ni pomoč za R&R&I in pomoč za rizični kapital, le tri leta po dodelitvi pomoči za mlada inovativna podjetja.

Končni upravičenci morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- ⇒ majhna družba, ki obstaja manj kot 5 let v času, ko se dodeli pomoč,

- ⇒ dokazilo, da bo v bližnji prihodnosti razvilo proizvode, storitve ali procese, ki so tehnološko novi ali znatno izboljšani v primerjavi z najsodobnejšimi v tej industriji v EU (to oceno mora izvesti neodvisni strokovnjak, zlasti na podlagi poslovnega načrta) in
 - ⇒ ki nosi tveganje tehnološkega ali industrijskega neuspeha
- ali
- ⇒ katere stroški R&R predstavljajo najmanj [15 %] njenih skupnih operativnih stroškov.

4. Spodbujanje malih in srednje velikih podjetij z lastniškimi in dolžniškimi viri

Definiranje izziva

Mednarodne primerjave kažejo, da so razvojne investicije in širjenje inovativnosti za hitrejšo nadomeščanje obstoječih proizvodov z novimi proizvodi višje kvalitete in nižjih stroškov proizvodnje, ključna gonilna sila razvoja malih in srednje velikih podjetij (MSP). MSP predstavljajo hrbtenico uspešnega nacionalnega gospodarstva in so ključni dejavnik konkurenčne prednosti v svetovnem merilu. Prav na teh področjih pa Slovenija v primerjavi z gospodarsko uspešnejšimi državami bistveno zaostaja.

Tabela 4- 1: Nekateri kazalniki slovenskega gospodarstva v primerjavi z Evropo (podatki za leto 2003) v letu 2004²⁷

			Velikostni razredi					SKUPAJ PODJETJA
			Mikro	Mala	Srednja	Skupaj MSP	Velika podjetja	
Število podjetij	SLO	2002	85.360	4.420	1.110	89.140	300	89.450
		2003	85.410	4.540	1.100	91.060	300	91.350
		2004	88.732	4.987	1.144	94.863	282	95.145
	Evropa - 19	2000	19.040.000	1.200.000	170.000	20.415.000	40.000	20.455.000
		2003	17.820.000	1.260.000	180.000	19.270.000	40.000	19.310.000
	Delež števila podjetij (v %)	SLO	2002	93,47	4,95	1,25	99,66	0,34
2003			93,50	4,97	1,21	99,67	0,33	100,00
2004			93,26	5,24	1,20	99,70	0,30	100,00
Evropa - 19		2000	93,10	5,90	0,80	99,80	0,20	100,00
		2003	92,28	6,53	0,93	99,74	0,21	100,00
Število zaposlenih		SLO	2002	134.250	91.560	116.000	341.810	203.140
	2003		134.830	91.560	116.000	342.390	203.140	545.520
	2004		154.009	96.341	118.830	369.180	198.715	567.895
	Evropa - 19	2000	41.750.000	23.080.000	15.960.000	80.790.000	40.960.000	121.750.000
		2003	55.040.000	24.280.000	18.100.000	97.420.000	42.300.000	139.720.000
	Delež števila zaposlenih (v %)	SLO	2002	24,55	15,95	21,54	62,04	37,96
2003			24,72	16,78	21,26	62,76	37,24	100,00
2004			27,12	16,96	20,92	65,01	34,99	100,00
Evropa - 19		2000	34,30	19,00	13,10	66,40	33,60	100,00
		2003	39,39	17,38	12,95	69,73	30,27	100,00
Število zaposlenih na podjetje		SLO	2002	1,62	19,84	106,42	3,82	689,62
	2003		1,58	20,17	105,36	3,76	683,96	5,97
	2004		1,74	19,32	103,87	3,89	704,66	5,97
	Evropa - 19	2000	2,00	20,00	95,00	4,00	1.020,00	6,00
		2003	3,00	19,00	98,00	5,00	1.052,00	7,00
	Prihodki iz poslovanja na podjetje (v 1000 evrih)	SLO	2002	140	2.030	9.460	370	66.420
2003			130	2.110	10.350	350	69.430	570
2004			128	2.138	11.439	370	77.700	600
Evropa - 19		2000	200	3.000	24.000	600	255.000	1.100
		2003	440	3.610	25.680	890	319.020	1.550

²⁷ Zaradi primeljivosti z European Observatory for SMEs so za Slovenijo izključene dejavnosti: A – kmetijstvo, lov in gozdarstvo, B - ribištvo, L – javna uprava, obramba, socialno zavarovanje, M - izobraževanje.

Dodana vrednost na zaposlenega (v evrih)	SLO	2002	17.720	23.070	22.230	20.670	26.900	23.020
		2003	17.710	24.250	23.730	21.500	28.700	24.180
		2004	16.862	26.194	25.970	22.229	29.856	24.898
	Evropa - 19	2000	40.000	75.000	105.000	65.000	115.000	80.000
		2003	40.000	60.000	90.000	55.000	120.000	75.000
	Delež stroškov dela v dodani vrednosti (v %)	SLO	2002	46,14	61,56	67,07	58,39	61,75
2003			51,44	63,00	66,24	60,46	60,67	60,55
2004			50,21	61,78	63,46	58,75	60,45	59,46
Evropa - 19		2000	66,00	66,00	58,00	63,00	49,00	56,00
		2003	57,00	57,00	55,00	56,00	47,00	52,00

Vir: Za Slovenijo IPMMP - EPF UM, 2006. Po podatkih AJ PES, pripravljenih s strani podjetja Bisnode d.o.o. (podatki za leto 2004), za Evropo-19 European Observatory for SMEs – 6th Report (podatki za leto 2000) in 7th Report (podatki za leto 2003).

- Po metodologiji European Observatory je upoštevan samo neprimarni sektor gospodarstva, ki ne vključuje dejavnosti A – kmetijstvo, lov in gozdarstvo, B – ribištvo, L – javna uprava, obramba in socialno zavarovanje in M – izobraževanje.

- 1 evro = 238,8615 SIT (povprečni devizni tečaj evra Banke Slovenije 31.12.2004. Vir: Banka Slovenije).

- Prihodki iz poslovanja za družbe: (čisti prihodki iz prodaje + vrednost usredstvenih lastnih proizvodov, storitev, blaga in materiala + drugi prihodki iz poslovanja). Prihodki iz poslovanja za davčne zavezance: prihodki od prodaje.

- EU-19 so vse članice Evropske unije do 1. maja 2004 + Liechtenstein, Islandija, Švica in Norveška. Ker se podatki, na katerih sloni naša analiza, nanašajo na leto 2003, je pojem EU in pojem »evropsko podjetje« potrebno razumeti v tem kontekstu.

Slovenija je po produktivnosti dela v letu 2004 še vedno močno zaostajala za povprečjem EU, saj povprečna dodana vrednost na zaposlenega v EU znašala 75.000 EUR, v RS pa le 24.898 EUR. Razlika se s povečevanjem velikosti podjetij pogloblja. Razmerje je pri mikro podjetjih nekaj nad 1:2, pri velikih pa naraste že na več kot 1:4. Kljub temu lahko vidimo, da so najmanj produktivna mikro podjetja, ki so dosegala le 67,7 % produktivnosti slovenskega povprečja.²⁸

Po podatkih EVCE (Evropskega združenja tveganega kapitala) je bil v letu 2003 obseg investicij tveganega kapitala v Sloveniji v bruto domačem proizvodu 0,009 %, (v Evropi povprečje 0,288 %), podatki o skupnih naložbah pa so za 2003 v Sloveniji 0,0382 mrd EUROV, npr. na Švedskem pa 2,15 mrd.²⁹

Potrebe podjetniškega okolja kažejo na povpraševanje po tveganih virih financiranja (garancije, ugodni krediti za nastajajoča in nova podjetja) in po neposrednih spodbudah za ustanovitev, zagon, rast podjetij in za povečevanje dodane vrednosti na zaposlenega v MSP. Evropska komisija v "Zeleni knjigi o podjetništvu v Evropi za leto 2003 (Green paper-Entrepreneurship in Europe, 2003)" ugotavlja, da okoli 20% malih podjetij v državah EU še vedno navaja težave pri pridobivanju dolgoročnih finančnih sredstev. Zato predlaga, da bi javne finančne institucije v državah EU delovale kot katalizatorji za privatne investitorje, da bi povečale ponudbo garancij za mala in srednje velika podjetja in razvile različne instrumente podpore od mikro kreditov do tveganega kapitala.³⁰

Po podatkih Global Entrepreneurship Monitorja 2005 v Sloveniji primanjkuje finančnih virov za financiranje ustanovitve in rast podjetij. Razlogi za to so nerazvit kapitalski trg, pomanjkanje skladov tveganega kapitala, premalo neposrednih investicij tujcev, bančni instrumenti niso prilagojeni financiranju ustanavljanja in rasti podjetij, premalo državnih subvencij.³¹

²⁸ Vir: Slovenski podjetniški observatorij 2005.

²⁹ Vir: EVCA 2005

³⁰ Green paper-Entrepreneurship in Europe, 2003

³¹ Vir: Global Entrepreneurship Monitor 2005, Podjetništvo med željami in stvarnostjo

Zaradi pomembnega vpliva MSP na celotno gospodarstvo, se danes v večini razvitih držav posveča velika pozornost pomanjkanju lastniških sredstev za financiranje MSP v njihovih zgodnjih fazah razvoja. Dolžniških virov financiranja je v tej fazi skoraj nemogoče pridobiti, zato ostajajo edini vir lastniški vir. Vendar so zadnjih rezultatih EVCE se žal tudi zasebni skladi tveganega kapitala v državah EU v večini primerov (33,9% naložb) odločajo za investiranje v podjetja v fazi širitve in le 1,8% naložb je namenjeno podjetniškim aktivnostim v fazi zametka.³²

Dosedanji ukrepi

V okolju delujejo tudi regionalne garancijske sheme kot posamezni projekti v okviru podjetniških centrov, ki v manjšem obsegu pokrivajo manjše investicije MSP v posameznih regijah. Nekatere regionalne garancijske sheme se povezujejo tudi s Slovenskim podjetniškim skladom. Na lokalni ravni so občine zagotavljale ugodne finančne vire za podjetja predvsem v obliki mikro kreditov in subvencioniranja obrestnih mer.

Do sedaj je izvajal ukrepe finančnih podpor na nacionalni ravni Slovenski podjetniški sklad (v nadaljevanju Sklad). Finančni instrumenti, ki jih je javni sklad ponujal so bili neposredni krediti, posredni krediti preko bank, garancije in subvencije obrestnih mer.

Od leta 1996 do 2005 je Sklad podprl cca. 1510 investicijskih projektov malih in srednje velikih podjetij in odobril cca. 30,24 milijarde tolarjev različnih ugodnih finančnih sredstev (posrednih kreditov, neposrednih kreditov, subvencij, garancij za bančne kredite). Ukrepi sklada na področju materialnih in nematerialnih investicijskih projektov MSP, ki jih je Sklad odobril le z uporabo namenskega premoženja in v glavnini v obliki netveganih instrumentov je omogočile odprtje visokega števila novih delovnih mest in izboljšale njihovo konkurenčno sposobnost, zaradi kvalitetnih vlaganj v tehnološke in druge posodobitve v vseh gospodarskih panogah, oziroma v zadnjih dveh letih v tistih, ki jih ni prepovedoval Zakon o nadzoru državnih pomoči.

Sklad je z obstoječim kapitalom v obdobju 1996 – 2005 podprl povprečno letno okrog 151 projektov v vrednosti 3,024 milijard tolarjev in s tem omogočil nastanek ali ohranitev v povprečju 640 novih delovnih mest na leto v segmentu MSP.

Tabela 4- 2: Realizacija razpisov Sklada v letih 2004 in 2005 ter spremljanje učinkov

	Prispele vloge			Odobrene vloge														
	število prispelih vlog	višina zaprosenih kreditov in subvencij (v mio SIT)	skupna višina investicijskih vlaganj (v mio SIT)	število odobrenih vlog	višina odobrenih kreditov (v mio SIT)	višina odobrenih garancij (v mio SIT)	višina odobrenih subvencij (v mio SIT)	skupna višina investicijskih vlaganj (v mio SIT)	delež javnih sredstev	delež nepovratnih javnih sredstev (državna, občinska)	višina zasebnih virov investitorjev (v mio SIT)	zaposleni pred investicijo	povprečne zaposlenih pred investicijo	načrtovani zaposleni 3 leta po investiciji	načrtovana nova delovna mesta	povprečne novih delovnih mest (na podjetje)	izračunana višina državne pomoči	povprečna višina državne pomoči/vlogo (v mio SIT)
Leto 2004	198	4.514,7	8.752,4	104,0	2.400,7	221,9	118,5	4.776,1	19,30%	2,50%	2.256,9	1.182	11,4	1.722	540	5,2	292,0	2,8
Leto 2005	485	15.556,1	28.908,1	246,0	5.014,7	1.300,0	3.303,1	15.041,5	39,20%	22,00%	8.023,7	6.023	24,5	7.528	1.505	6,1	3.569,3	14,5

³² Vir: EVCA 2005

% spremembe 2005/2004	145	244,6	230,3	137	108,9	485,8	2.687,8	214,9	103,10 %	780,0	255,5	409,6	114,9	337,2	178,7	17,7	1.122,5	416,8
-----------------------	-----	-------	-------	-----	-------	-------	---------	-------	----------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	------	---------	-------

Vir: Slovenski podjetniški sklad, 2006

V zadnjih letih je zaznati povečanje ugodnih finančnih sredstev za podporo razvojnih investicij MSP. Razlog je v povečanju neposrednih proračunskih sredstev RS za spodbujanje MSP v Sloveniji, predvsem zaradi programov koriščenja sredstev iz evropskih strukturnih skladov, ki so namenjeni neposrednim spodbudam za investicijska vlaganja MSP-jev. Razvojne investicije so podprte tudi s svetovalnimi storitvami, saj lahko MSP za pripravo investicijskih elaboratov koristijo ugodno podjetniško svetovanje podprto s strani programa vavčerskega svetovanja.

V Sloveniji obstaja Slovensko združenje skladov tveganega kapitala, ki vključuje trenutno pet družb, ki svoje delovanje povezujejo tudi s funkcijo skladov tveganega kapitala.

Prihodnji ukrepi

Ukrepe za spodbujanje podjetništva z lastniškimi in dolžniškimi viri bo izvajal Slovenski podjetniški sklad z zagotavljanjem finančnih instrumentov, ki bo pri oblikovanju svojih produktov upošteval trende, ki izhajajo iz makroekonomskega okolja in tržnih potreb.

Finančna podpora Slovenskega podjetniškega sklada je del sistema, ki se mora povezovati z ostalimi oblikami podpore razvoja podjetništva.

Slovenski podjetniški sklad se bo povezovala z evropskimi finančnimi institucijami (Evropski investicijski sklad, Evropska investicijska banka) pri izvajanju določenih programov ter črpala sredstva strukturne politike EU. Program spodbujanja MSP z lastniškimi in dolžniškimi viri bo deloval kot podpora ostalim programom in njihovim vsebinam. Slovenski podjetniki sklad se bo povezovala tudi s slovenskimi bankami ter ostalimi potencialnimi investitorji in pridobivala sredstva evropske strukturne politike.

Ob obstoječih oblikah dolžniškega financiranja se bodo izvajale garancije za podporo investicijam malih in srednje velikih podjetij, mikrogarancije in mikrokrediti. Pričeli bomo z razvojem instrumentov lastniškega financiranja. Ob tem bodo izobraževalne, informativne in druge aktivnosti pripomogle pri širjenju uporabe novih finančnih instrumentov in kakovostnemu vključevanju malih in srednje velikih podjetij v programe.

Upoštevali bomo pravila državnih pomoči, ki opredeljujejo načine izvajanja instrumentov (obstoječe sheme pomoči za podjetništvo, garancijske sheme in de minimis sheme in novo oblikovane sheme državnih pomoči).

Slovenski podjetniški sklad bo sodeloval tudi s tehnološkimi parki, inkubatorji in ostalimi institucijami za spodbujanje podjetništva na lokalni/regionalni ravni z namenom doseganja sinergijskih učinkov dodeljevanja državnih pomoči.

4.1. Spodbujanje hitro rastočih in inovativnih malih in srednje velikih podjetij z lastniškimi viri

Z ukrepom želimo zagotoviti ugodne lastniške finančne vire, to je tvegani kapital. Zato se bo vzpostavil **sklad tveganega kapitala**, ki bo deloval po principu javno zasebnega partnerstva. Sklad bo financiran z javnimi sredstvi, naložbe tveganega kapitala v MSP-je s potencialom hitre rasti pa se bodo izvajale v kombinaciji z ostalimi zasebnimi skladi in posameznimi investitorji.

Poslovna in investicijska politika sklada tveganega kapitala bo urejena v ustanovitvenem aktu in statutu sklada. Država bo preko javnega sklada tveganega kapitala nastopala v lastniškem financiranju MSP-jev v smeri pospeševalca naložb tveganega kapitala iz zasebnih skladov s poudarkom na novih tehnološko usmerjenih in hitro rastočih podjetjih. Slovenski podjetniški sklad bo preko tujih investitorjev pridobila znanja o upravljanju in vodenju sklada tveganega kapitala.

Hkrati s finančno podporo preko javno-zasebnega partnerstva pa se bodo naložbe sklada tveganega kapitala stimuliralo tudi z ustreznimi zakonodajnimi rešitvami. Za ustanovitev in delovanje skladov tveganega kapitala bo pripravljena zakonska podlaga.

Shema pomoči: tvegani kapital; ukrep se bo pričel izvajati, ko bo shema potrjena s strani Evropske komisije

Oblika pomoči: kapitalski vložki

Upravičeni stroški: zagotavljanje kapitalskih vložkov v javnem skladu tveganega kapitala

Izvajalec in pogoji:

Sklad tveganega kapitala

Merila:

- ⇒ dodana vrednost na zaposlenega,
- ⇒ nova delovna mesta,
- ⇒ nova visokotehnološka podjetja,
- ⇒ rast prihodkov v podprtih podjetjih,
- ⇒ dvig konkurenčnosti podprtih podjetij.

Intenzivnost pomoči: v skladu s smernicami EU glede državnih pomoči in tveganega kapitala

Končni upravičenec:

- ⇒ So mala in srednje velika podjetja, še posebej novonastala ter podjetja s potencialom rasti in razvoja (podjetja z izdelki in storitvami visoke dodane vrednosti, ki so lahko tehnološka ali ne-tehnološka)

Cilji in kazalniki ukrepa 4.1: Spodbujanje hitrorastočih malih in srednje velikih podjetij z lastniškimi viri

Ukrep	Kazalnik	Izhodiščno stanje 2005	Planiran rezultat konec 2013
Spodbujanje hitro rastočih in inovativnih malih in srednje velikih podjetij z lastniškimi viri	Število skladov tveganega kapitala	0	3
	Dodana vrednost na zaposlenega	22.229 EUR (leto 2004)*	10% višja dodana vrednost na zaposlenega v podprtih podjetjih od povprečja v panogi
	Število visokotehnoloških gazel	-	20
	Nova delovna mesta	-	1000

* Vir: Slovenski podjetniški observatorij 2005

4.2. Spodbujanje investicijskih vlaganj malih in srednje velikih podjetij z dolžniškimi viri

Slovenski podjetniški sklad bo spodbujal investicijska vlaganja MSP z dolžniškimi viri (kredit, garancije).

Namen ukrepa je spodbujanje investicijskih vlaganj v fazi rasti in nadaljnega razvoja malih in srednje velikih podjetij na podlagi kreditov z nižjo obrestno mero od tržne obrestne mere z ugodnimi finančnimi leasingi in ugodnimi pogoji in ugodnimi pogoji odobritve dolžniških virov. Povečati želimo število malih in srednje velikih podjetij, ki se odločajo za rast in razvoj tudi v drugi fazi obstoja podjetja in na ta način pospešiti prehod iz mikro v mala in srednje velika podjetja z večjo stopnjo konkurenčne sposobnosti.

Namen ukrepa je tudi zmanjševanje poslovnega tveganja z garancijami (z oblikovanjem garancijskega sklada, tehnično pomočjo pri izvajanju garancij, zavarovanju lastniških naložb, pomočjo javnih skladov za zavarovanje bančnih naložb v podjetnike začetnike, delitvijo tveganj med komercialnimi bankami in drugimi finančnimi institucijami ter javnimi inštitucijami). Slovenski podjetniški sklad bo omogočal garancije za delno zavarovanje bančnih kreditov, ki jih najemajo MSP-ji v Sloveniji za izvedbo razvojnih investicij. Zaradi garancij, ki jo za zavarovanje kredita (tudi do 80% kredita) izda izvajalska institucija, se podjetju omogoči manjše obremenitve s hipotekami, nižji stroški zavarovanja kreditov in enostavnejše najemanje kreditov za razvojne investicije. Za te namene že deluje garancijski sklad. Javni viri financiranja bodo povezani s privatnimi viri financiranja. Pomemben je tudi multiplikacijski učinek javnih sredstev pri oblikovanju garancijskega sklada, saj izvajalska institucija z enim tolarjem javnih sredstev v obliki rezervacij za garancijska tveganja spodbudi deset tolarjev bančnih sredstev in 2,5 tolarjev zasebnih virov. Slovenski podjetniški sklad bo izvajal tudi ukrep dodeljevanja pogarancij sklada z prevzete rizike garancijskih shem na regionalni oziroma lokalni ravni, s katerim bi dosegli sinergijske učinke in povezovanje sredstev na vseh nivojih.

Slovenski podjetniški sklad bo omogočal naslednje finančne instrumente (oblike državnih pomoči):

- ⇒ posredne investicijske kredite z bankami (zniževanje obrestne mere za investicijske dolgoročne kredite),
- ⇒ posredovanje pri oblikovanju obrestnih mer in subvencioniranje obrestne mere, oziroma stroškov financiranja pri bankah,
- ⇒ neposredne kredite novim podjetjem, ki zaradi začetka poslovanja ne morejo pridobiti finančnih virov pri bankah,
- ⇒ mikrokredite za obratna sredstva za mala podjetja in nova podjetja, ki težje ali pa sploh ne morejo pridobiti finančnih sredstev pri bankah
- ⇒ garancije za mlada podjetja, ki nimajo zadostnih jamstev za pridobitev bančnih kreditov,
- ⇒ mikrogarancije za kratkoročne likvidnostne kredite
- ⇒ garancije za ostale oblike razvojnega investiranja (garancije za lastniško financiranje, ...).
- ⇒ garancije podjetjem za zmanjšanje obremenjenosti hipotek,
- ⇒ garancije na leasing (finančni zakup),
- ⇒ zniževanje obrestne mere in drugih stroškov pri leasingu za nakup strojev in opreme.

Vrsta sheme: de minimis

Oblika pomoči: ugodni krediti, garancije, dotacije (subvencije obrestne mere)

Upravičeni stroški:

- ⇒ stroški materialni investicij, ki pomenijo stroške nakupa strojev in opreme, nakupa zemljišč, stroške komunalnega in infrastrukturnega opremljanja zemljišč, stroški gradnje in/ali nakupa objekta,
- ⇒ stroški nematerialnih investicij, ki pomenijo prenos tehnologije v obliki nakupa patentiranih pravic, licenc, znanja in nepatentiranega tehničnega znanja,
- ⇒ stroški financiranja obratnih sredstev

Izvajalci in pogoji:

- ⇒ Slovenski podjetniški sklad.

Pogoji:

- ⇒ potencialni prejemnik mora biti malo ali srednje veliko podjetje,
- ⇒ podjetje mora zagotavljati ustvarjanje novih delovnih mest (minimalno 1 novo delovno mesto) in/ali povečevati dodano vrednost na zaposlenega,
- ⇒ pomoč v obliki posojil se obravnava kot pregledna pomoč de minimis. Pregledna pomoč je pomoč, za katero je mogoče vnaprej brez ocene tveganja natančno izračunati bruto ekvivalent dotacije. V primeru posojil se bruto ekvivalent dotacije izračuna na podlagi tržnih obrestnih mer, ki veljajo v času odobritve dotacije.

Merila:

- ⇒ Število novih delovnih mest,
- ⇒ Dodana vrednost na zaposlenega,
- ⇒ Kvaliteten investicijski oziroma poslovni načrt,
- ⇒ Finančna konstrukcija (struktura stroškov in preglednost finančne konstrukcije, skladnost stroškov z načrtom izvajanja projekta).

Intenzivnost pomoči:

- ⇒ do 200.000 EUR v treh letih,

⇒ v primeru pomoči, predvidene v okviru jamstvene sheme za podjetja, ki niso podjetja v težavah, se obravnava kot pregledna pomoč de minimis, kadar zajamčeni del posojila, predvidenega v okviru takšne sheme, ne presega 1.500.000 EUR na podjetje (v primeru podjetij, ki delujejo v cestnoprometnem sektorju 750.000 EUR na podjetje). Jamstvo ne presega 80 % posojila, kateremu je namenjeno.

V skladu s 3. točko 2. člena predloga Uredbe Komisije (ES) o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES pri pomoči de minimis ni možno združevanje pomoči za posamezen projekt, ki bi preseglo zgornjo mejo pomoči.

Končni upravičenec:

⇒ So mala in srednje velika podjetja.

Cilji:

- ⇒ Do leta 2013 pričakujemo pri posrednih investicijskih kreditih odprtje vsaj 250 novih delovnih mest v podprtih podjetjih in cca 5% višja dodana vrednost na zaposlenega v podprtih podjetjih od povprečja v panogi;
- ⇒ Do leta 2013 pričakujemo pri mikrokreditih in neposrednih kreditih novim podjetjem odprtje vsaj 120 novih delovnih mest v podprtih podjetjih in cca 1% višjo dodano vrednost na zaposlenega v podprtih podjetjih od povprečja v panogi.
- ⇒ Pričakovan rezultat pri garancijah in pogarancijah do leta 2013 je odprtje vsaj 250 novih delovnih mest v podprtih podjetjih;
- ⇒ Pričakovani rezultat pri garancijah je cca 3% višja dodana vrednost na zaposlenega od povprečja v panogi v podprtih podjetjih;
- ⇒ Pri pogarancijah pričakujemo cca 2% višjo dodano vrednost v podprtih podjetjih.

Cilji in kazalniki ukrepa 4.2: Spodbujanje investicijskih vlaganj malih in srednje velikih podjetij z dolžniškimi viri

Ukrep	Kazalnik	Izhodiščno stanje 2005	Planiran rezultat konec 2013
Spodbujanje investicijskih vlaganj MSP z dolžniškimi viri	Dodana vrednost na zaposlenega	22.229 EUR (leto 2004)*	3% višja dodana vrednost na zaposlenega v podprtih podjetjih od povprečja v panogi
	Nova delovna mesta	-	620

* Vir: Slovenski podjetniški observatorij 2005

Povzetek pglavitnih ciljev in kazalnikov Programa ukrepov:

Program spodbujanja podjetništva in konkurenčnosti 2007-2013 bo na podlagi zbranih ciljev in kazalnikov, ki so skupni različnih ukrepom znotraj programa, zagotovil:

- ⇒ okrog 15.000 novih, kvalitetnih delovnih mest do leta 2013,
- ⇒ ustanovitev vsaj 1200 novih podjetij, od tega 20 visokotehnoloških gazel,
- ⇒ podvojeno število vrhunsko izobraženih kadrov v gospodarstvu do leta 2013,
- ⇒ do leta 2013 povečanje delež inovacijsko aktivnih velikih podjetij na 75%, srednje velikih podjetij na 60% ter malih podjetij na 40%,
- ⇒ do leta 2013 povečanje deleža izvoza proizvodov visoke tehnologije v celotnem nacionalnem izvozu od 5,8% na 15%,
- ⇒ letno število 100 evropskih patentov na milijon prebivalcev do leta 2013 ,
- ⇒ do leta 2013 razvoj in delovanje vsaj 5 gospodarsko-razvojno-logističnih platform,
- ⇒ povprečno za najmanj 3% višjo dodano vrednost v podprtih podjetjih v primerjavi s povprečjem v panogi,
- ⇒ do leta 2013 omilil probleme financiranja podjetij z visokim potencialom rasti ter razvoja.

PRILOGE

Cilji in kazalniki ukrepa 1. Spodbujanje podjetništva in podjetništvu prijaznega okolja

Podprograma: 1. Spodbujanje podjetništva in podjetništvu prijaznega okolja			
Opisni cilj: dvig podjetniške kulture in izboljšanje podjetništvu prijaznega okolja			
Kazalniki in vrednosti, na podlagi katerih se bodo merili rezultati:			
Ukrep	Kazalnik	Izhodiščno stanje 2005	Planiran rezultat konec 2013
Promocija podjetništva in izobraževanje za podjetništva	Podjetništvo je primerna izbira kariere (GEM)	32,07%	80%
	Uspešni podjetniki so spoštovani (GEM)	45,5%	90%
	V medijih se pogosto pojavljajo zgodbe o uspešnih podjetnikih (GEM)	32,72%	70%
	Vzpostavljen celoten sistem izobraževanja za podjetništvo na vseh nivojih	-	do 2009
	Med ciljno skupino mladih ustanoviti nova podjetja	0	210
Podpora vstopnim točkam VEM	Število dni, potrebnih za registracijo podjetij	60	7
	Stroški ustanovitve podjetij	10,1% BND	6,8% BND
	Število uporabnikov podpornih storitev na lokalni ravni	25.000	35.500
	Pokritost z informacijami in svetovalnimi storitvami (potencialnim) podjetnikom letno	-	30%
Vavčersko svetovanje	Rast števila MSP, ki so prejela subvencijo	-	3% letno
		-	3% letno
	Rast števila potencialnih podjetnikov, ki so prejeli subvencijo	-	350
	Število novih delovnih mest		
Vavčersko usposabljanje	Rast števila MSP, ki so prejela subvencijo	-	3% letno
	Rast števila potencialnih podjetnikov, ki so prejeli subvencijo	-	3% letno
	Uspešnost prijav slovenskih podjetij na EU programe/projekte	-	10% letno (100 podjetij)
	Število podjetij, ki bodo razširila poslovanje (internacionalizacija ter mednarodno sodelovanje)	-	210
Spodbujanje podjetništva med	Število novih podjetij (ciljna skupina mladi, ženske, osebe s podeželja)	80	560

posebnimi ciljnimi skupinami	Število novih zaposlitev	80	1200
------------------------------	--------------------------	----	------

Cilji, ki sledijo osnovnim strateškim dokumentom RS

Strategija razvoja Slovenije

- ⇒ Razviti programe za razvijanje podjetniškega duha,
- ⇒ Razvijati podjetniška znanja na vseh stopnjah šolanja, še posebej na tehničnih in naravoslovnih šolah; spodbujati podjetnost pri mladih in uveljavljanje pojma podjetništva kot pozitivne kategorije; razvijati programe izobraževanja s področja vodenja malih podjetij in podjetniškega znanja za mlade,
- ⇒ Izboljšati dostop do podpornih storitev za mala in srednja podjetja, izboljšati kakovost teh storitev ter povezati vse svetovalne in usmerjevalne ustanove v enotno mrežo, vključno z območnimi obrtnimi zbornicami,
- ⇒ Dokončati projekt "vse na enem mestu" in zmanjševati administrativna bremena pri ustanavljanju podjetij,
- ⇒ Oblikovati enoten, racionalen informacijski sistem malih podjetij, ki bo zadovoljeval potrebe notranjih in zunanjih uporabnikov informacij in ki naj temelji na mednarodno primerljivih računovodskih standardih,
- ⇒ Izboljšati dostop do podpornih storitev za mala in srednja podjetja, izboljšati kakovost teh storitev ter povezati vse svetovalne in usmerjevalne ustanove v enotno mrežo, vključno z območnimi obrtnimi zbornicami,

Program reform za izvajanje Lizbonske strategije v Sloveniji

- ⇒ Spodbujanje podjetništva in podjetništvu prijaznega okolja,

Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji

- ⇒ Zagotoviti podjetniku prijazno državno upravo in dosledno izvajati določbe uredbe o upravnem poslovanju, ki predpisuje obvezno ugotavljanje zadovoljstva uporabnikov z upravnimi storitvami in druge standarde kakovosti upravnih storitev. (Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji);
- ⇒ Promocija podpornega okolja podjetništva in podjetniške kulture (preko javnih medijev, vseslovenskih natečajev za najboljše inovacije ali podjetniške ideje, predstavitve dobrih praks ter uspešnih podjetniških skupin, tržnih niš, priprava tematskih brošur, organizacija dnevov podjetništva, organizacija konferenc in drugih prireditev) (Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji);
- ⇒ Razširitev projekta »Vse na enem mestu«, ki ga izvajata Ministrstvo za javno upravo in Ministrstvo za gospodarstvo s ciljem, da se vse državne storitve, potrebne za začetek poslovanja gospodarskih družb, opravijo na enotnih vstopnih točkah in da družba lahko začne poslovati najkasneje v enem tednu od obiska enotne vstopne točke. Če je za doseg tega cilja to nujno potrebno, se pristojnost za registracijo prenese s sodišče na AJ PES in združita sodni in poslovni register;
- ⇒ Vzpostavitev celovitega sistema podpore podjetjem

Nacionalni razvojno raziskovalni program

- ⇒ Povečati finančne spodbude in tehnično pomoč MSP za prijavljanje na razpise v okviru EU programov.

Cilji in kazalniki ukrepa 2. Znanje za gospodarstvo

Podprograma: 2. Znanje za gospodarstvo				
Opisni cilj: povečanje deleža kvalificiranih vrhunsko visoko izobraženih kadrov v gospodarstvu				
Kazalniki in vrednosti, na podlagi katerih se bodo merili rezultati:				
	Kazalnik		Izhodiščno stanje 2005	Planiran rezultat konec 2013
Poklicno in strokovno izobraževanje (oziroma dualni sistem izobraževanja do izteka)	Letno podpreti 3.000 praktičnih usposabljanj dijakov pri delodajalcih v podjetjih (obrtniki, podjetniki).		1921 podprtih učnih mest	21.000 praktičnih usposabljanj
	Zmanjšati kadrovski deficit pri delodajalcih	Delež vpisanih v poklicno in strokovno izobraževanje		
Razvojniki za gospodarstvo	letno omogočiti izobraževanje na univerzi vsaj 100 najboljšim razvojnim kadrom (raziskovalcem) iz podjetij,		56	756
	letno podpreti najmanj 50 prehodov raziskovalcev iz znanosti v gospodarstvo		0	350
	letno podpreti najmanj 50 prehod visokokvalificiranih kadrov iz velikih v MSP		0	350
	letno podpreti kreiranje vsaj 10 razvojnih timov za ind .raziskave v podjetjih		0	70
	Spremeniti prerazporeditev raziskovalcev med poslovnim in neposlovnim sektorjem	Delež raziskovalcev, ki so zaposleni v poslovnem sektorju	38 % (1.900)	60%
	Povečati število vrhunsko izobraženih kadrov neposlovnem sektorju	Delež mag. in dr., ki so zaposleni v predelovalni ind.	(9,3 %) 1.090	2.000

Cilji, ki sledijo osnovnim strateškim dokumentom RS

Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji

- ⇒ Spodbuditi zaposlovanje mladih raziskovalcev iz znanosti v gospodarstvu ter močno spodbuditi skupno število raziskovalcev v gospodarstvu; podpreti specializacije, poklicno, strokovno ter dodiplomsko izobraževanje zaposlenih v MSP;
- ⇒ Programi za prenos in dvig znanja v gospodarstvu – »1000 mladih strokovnjakov«;
- ⇒ Sistemsko urediti izobraževanje v delovnem procesu, ki je del srednješolskega (poklicnega) ali visokošolskega izobraževalnega program in se odvija v podjetjih, ter zagotoviti ustrezno sofinanciranje s strani države;

- ⇒ Prek vavčerjev najboljšim razvojnim kadrom (naravoslovno-tehniških ved) v podjetjih omogočiti izobraževanje na najboljših univerzah na svetu.

Strategija razvoja Slovenije

- ⇒ Povečati vlaganja v usposabljanje menedžerjev in novih podjetnikov;
- ⇒ Vpeljati sistemske ukrepe za povečanje mobilnosti raziskovalcev;
- ⇒ Postavitev mehanizmov za spodbujanje sodelovanja med raziskovalno sfero in gospodarstvom ter spodbujanje zaposlovanja raziskovalcev v gospodarstvu;
- ⇒ S štipendijami, subvencioniranjem plač, financiranjem projektov izven javnega sektorja stimulirati prehod naravoslovno-tehničnih raziskovalcev iz javnih raziskovalnih organizacij v gospodarstvo;
- ⇒ S spremenjenim načinom financiranja in z regulatornimi spremembami povečati mobilnost raziskovalcev med fakultetami/inštituti in gospodarstvom ter nasploh spodbujati prehajanje raziskovalcev v gospodarstvo;
- ⇒ Povečati vpis na naravoslovno-tehniške smeri.

Nacionalni razvojno raziskovalni program

- ⇒ Prispevati pomemben delež k v NRRP zastavljenim ciljem, (1) da se bo delež raziskovalcev v gospodarstvu (v FTE) med vsemi raziskovalci povečal s 35% na 45%, (2) da bo v letu 2010 v Sloveniji delovalo vsaj 8 raziskovalcev (v FTE) na 1000 aktivnih prebivalcev, od katerih pa se mora vsaj 80% novih raziskovalcev zaposliti v gospodarstvu;
- ⇒ Oblikovanje instrumentov za spodbujanje prehoda naravoslovno-tehničnih raziskovalcev iz javnih raziskovalnih organizacij in iz tujine v gospodarstvo: štipendije, subvencioniranje plač, davčne olajšave in krediti, financiranje projektov izven javnega sektorja (podoktorski projekti);
- ⇒ Preoblikovanje programa Mladi raziskovalci za gospodarstvo s povečanjem njegove privlačnosti in učinkovitosti ter postopnim povečevanjem sredstev za njegovo delovanje.

Cilji in kazalniki ukrepa 3. Razvoj in inovacije v gospodarstvu

Podprograma: 3. Razvoj in inovacije v gospodarstvu			
Opisni cilj: Povečanje konkurenčnosti in inovativnosti slovenskega gospodarstva			
Kazalniki in vrednosti, na podlagi katerih se bodo merili rezultati:			
Ukrep	Kazalnik	Izhodiščno stanje 2005	Planiran rezultat konec 2013
Vzpostavitev gospodarsko razvojno logističnih platform	število gospodarsko-razvojno-logističnih con nacionalnega pomena	0	5
	število popolnoma vzpostavljenih tehnoloških parkov v Sloveniji	0	5
	število popolnoma vzpostavljenih univerzitetnih (visokošolskih) inkubatorjev s pisarnami za prenos tehnologij	0	5
	število popolnoma vzpostavljenih regionalnih podjetniških inkubatorjev	0	12
	število novih zaposlitev	0	8.000
Razvoj gospodarstvu v	povečati delež inovacijsko aktivnih podjetij	Velika (55%), Srednja (28), Mala (13)	Velika (75%), Srednja (60), Mala (40)
	povečati delež izvoza proizvodov visoke tehnologije v celotnem nacionalnem izvozu	5.8%	15%
	nova kvalitetna delovna mesta v podprtih podjetjih	-	2500
	višja rast BDV v podprtih podjetjih glede nad povprečjem v panogi	-	3%
	letno število evropskih patentov na milijon prebivalcev v Sloveniji (skupen cilj s poglavjem 3.3..)	35	100
Inovacije	popolnoma vzpostavljen trg z inovacijami	0	Do leta 2010
	letno število evropskih patentov na milijon prebivalcev v Sloveniji (skupen kazalnik z 3.2.)	35	100
	število novonastalih inovativnih podjetij z vsaj 3% višjo dodano vrednostjo od povprečja v panogi	0	440
	število novih kvalitetnih delovnih mest	0	1200
	število invencij, pri katerih se je preko posredovanja podpornega okolja omogočilo uspešno trženje in/ali aplikacija v gospodarstvu	0	200
	število podjetij, vključenih v procese grozdenja, mreženja ter tehnoloških platform	350	1000

Cilji, ki sledijo osnovnim strateškim dokumentom RS

Strategija razvoja Slovenije

- ⇒ Spodbujanje ugodnega okolja za inovativnost s finančno pomočjo podjetjem na področju tehnološkega razvoja: priprava novih tehnoloških programov v partnerstvu med podjetji, raziskovalnimi institucijami in državo za naslednjih 3-5 let (SRS)
- ⇒ Sofinanciranje različnih R&R in inovacijskih projektov
- ⇒ Sistemsko rešiti vprašanje spodbujanja podjetniških vlaganj v R&R in inovacijsko dejavnost
- ⇒ Vzpostaviti mehanizme za večje vlaganje podjetij za sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami ter pripravljenost na spodbujanje mobilnost
- ⇒ Pospešiti razvoj univerzitetnih podjetniških inkubatorjev
- ⇒ Oblikovanje nacionalnega inovacijskega sistema (NIS) in izvajanje slovenske regionalne inovacijske strategije (SLORTIS) v povezanosti univerz, raziskovalnih institutov, podpornih institucij, vlade in podjetij (SRS, NRRP)
- ⇒ Spodbujanje medpodjetniških povezav
- ⇒ Razvijanje novih oblik podjetniškega povezovanja in tehnološkega prestrukturiranja (cone, parki, grozdi itd.)
- ⇒ Mreža visokega šolstva, podjetniški inkubatorji in tehnološki parki v regionalnih središčih; povezovati gospodarstva v grozde in vzpostaviti povezave z drugimi institucijami v regiji za krepitev regionalnih inovacijskih sistemov; uveljaviti regionalna partnerstva za razvoj informacijske družbe in integriranih regionalnih strategij informacijske družbe
- ⇒ Dodatna javna sredstva za raziskave, tehnološki razvoj in inovativnost usmeriti v spodbujanje tehnološkega razvoja in inovativnosti
- ⇒ Sistematično preoblikovati programe v podporo večje ustvarjalnosti in inovativnosti z namenom lažjega sprejemanja tehnoloških in organizacijskih novosti (prenos znanja) in širitve baze potencialnih inovatorjev
- ⇒ Postopno večanje deleža za R&R v državnem proračunu
- ⇒ Z ukrepi spodbujanja tehnološkega razvoja, izobraževanja in znanosti identificirati in spodbujati razvoj nosilnih področij gospodarskega razvoja
- ⇒ Prioritetno usmerjati raziskovalno razvojne dejavnosti v področja, kjer lahko raziskovalni potencial povežemo z gospodarsko dejavnostjo in dosežemo dvig dodane vrednosti (elektronske komunikacije in informacijska tehnologija, biotehnologija in farmacija, nanotehnologija, novi materiali, procesne tehnologije, okoljske tehnologije)
- ⇒ Načrtno večanje kakovosti poslovanja slovenskih podjetij s promocijo in uvajanjem evropskega modela odličnosti EFQM v slovenska podjetja
- ⇒ Oblikovanje poslovnega modela razvojne in poslovne odličnosti za slovenska podjetja
- ⇒ Spodbujanje uporabe najpomembnejših menedžerskih tehnik za vodenje sprememb
- ⇒ Vzpostavitev industrijsko tehnoloških con
- ⇒ Pripraviti ukrepe, ki bodo spodbudili ustanavljanje podjetniških in obrtnih con tudi na lokacijah, ki danes niso najbolj primerne: tehnična pomoč v pripravi dokumentacije, delno reševati problem lastnega deleža, vključiti proizvodne cone v regionalne in občinske plane
- ⇒ Občine in regije motivirati za razvoj podjetništva in oblikovanje obrtnih con (SRS)
- ⇒ Olajšati in poceniti pridobitev zemljišč in zapuščenih proizvodnih in drugih prostorov
- ⇒ Spodbujati naložbe domačih in tujih podjetij oziroma naložbe v ekonomske cone in tehnološke parke na regionalni ravni, vzpostaviti vsaj tri nove industrijske/ poslovne cone prednostno v regijah z razvojnimi zaostanki in vsaj dva nova tehnološka parka

Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji

- ⇒ Ustvarjanje visoke dodane vrednosti podjetij ter s tem posledično novih delovnih mest. (Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji)
- ⇒ Zvišanje konkurenčne sposobnosti slovenskega gospodarstva. Dvig v lestvici konkurenčnosti. (Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji)
- ⇒ Povečanje javnih sredstev za raziskave in razvoj za približno 0,1 % BDP letno (Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji)
- ⇒ Povečati vpliv raziskav in razvoja v domačem okolju, zlasti s spodbujanjem večjega raziskovalnega in razvojnega ter inovacijskega sodelovanja med podjetji in javno raziskovalno sfero ter posredniki za prenos raziskovalnih izsledkov v podjetja (Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji)
- ⇒ Povečanje števila inovacij in inovativnih podjetij kot pomemben faktor ocene konkurenčnosti (Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji)
- ⇒ Vsako leto s spodbudami zagotoviti 50 novih podjetij z nadpovprečno dodano vrednostjo glede na panogo oziroma visoko tehnologijo (Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji)
- ⇒ Spremembe v davčni in industrijski politiki ter v sistemu financiranja raziskovalne dejavnosti, ki bodo spodbujale sodelovanje med raziskovalnim področjem in gospodarstvom, ustanavljanje podjetij »spin-off« in zaposlovanje raziskovalcev v gospodarstvu (Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji)
- ⇒ Razvoj in nastanek subjektov inovativnega okolja (inkubatorji, tehnološki parki, centri odličnosti, tehnološke mreže, tehnološke platforme, grozdi itd. (Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji)
- ⇒ Vzpostavitev 3-5 velikih poslovnih con ob avtocestnem križu. (Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji)

Nacionalni razvojno raziskovalni program

- ⇒ Pri ukrepu spodbujanja skupnih aplikativnih RR projektov gospodarstva in znanstvene sfere je NRRP zastavlja globalni cilj, ki bo dosežen z vsemi predvidenimi aktivnostmi, tudi v sodelovanju z MVZT, po katerem naj bi se do 2010 delež dodane vrednosti, ustvarjen v dejavnostih z visoko in srednjo tehnologijo povečal od 11% na 15%, povečanje vpliva RR v domačem okolju, globalni cilj - povečanje vlaganj v RR na 1,8% BDP v 2006, na 2,5% BDP v 2008 in na 3% BDP do leta 2010, od tega v 2010 podvojiti vlaganje gospodarskega sektorja v RR na 2% ,
- ⇒ Spodbujanje uporabe najpomembnejših menedžerskih tehnik za vodenje sprememb in oblikovanje poslovnega modela razvojne in poslovne odličnosti za slovenska podjetja; razvoj menedžmenta človeških virov in znanja,
- ⇒ Vzpostavitev mreže tehnoloških centrov, ki bo povezana z industrijskimi grozdi in tehnološkimi mrežami (zlasti za prenos znanja v MSP), in zagotovitev njenega delovanja,
- ⇒ Vzpostavitev programa za povečanje mednarodnega sodelovanja in uveljavljenosti Slovenije na področjih RR ter inovacij, vključno s podporo vključevanju dobrih tujih raziskovalcev v slovenska podjetja in univerze ,
- ⇒ Vzpostavitev in zagotovitev delovanja patentnih pisarn in univerzitetnih pisarn za prenos tehnologij,

- ⇒ Vzpostavitev vsaj dveh novih tehnoloških parkov ter razvoj, prestrukturiranje in povezovanje obstoječih,
- ⇒ Vzpostavitev in zagotovitev delovanja patentnih pisarn in univerzitetnih pisarn za prenos tehnologij,
- ⇒ Zagotovitev delovanja obstoječih univerzitetnih inkubatorjev.

Cilji in kazalniki ukrepa 4. Spodbujanje malih in srednje velikih podjetij z lastniškimi in dolžniškimi viri

Podprograma: 4. Spodbujanje malih in srednje velikih podjetij z lastniškimi in dolžniškimi viri			
Opisni cilj: izboljššan dostop do ugodnih finančnih virov za mala in srednje velika podjetja			
Kazalniki in vrednosti, na podlagi katerih se bodo merili rezultati:			
Ukrep	Kazalnik	Izhodiščno stanje 2005	Planiran rezultat konec 2013
Spodbujanje hitro rastočih in inovativnih MSP z lastniškimi viri	Število skladov tveganega kapitala	0	3
	Dodana vrednost na zaposlenega	22.229 EUR (leto 2004)*	10% višja dodana vrednost na zaposlenega v podprtih podjetjih od povprečja v panogi
	Število visokotehnoloških gazel	-	20
	Nova delovna mesta	-	1000
Spodbujanje MSP z dolžniškimi viri	Dodana vrednost na zaposlenega	22.229 EUR (leto 2004)*	3% višja dodana vrednost na zaposlenega v podprtih podjetjih od povprečja v panogi
	Nova delovna mesta	-	620

Cilji, ki sledijo osnovnim strateškim dokumentom RS

Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji

- ⇒ Vzpostavitev mešanih skladov tveganega kapitala (država+investitorji), ki bi se financirali iz podjetniškega sklada kot tudi iz naslova KAD, SOD, pokojninskih skladov (Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji)
- ⇒ Zagotavljanje ugodnih kreditov, garancij in leasingov za podjetja preko podjetniškega sklada (Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji)
- ⇒ Zagotavljanje zagonskega in semenskega kapitala za podjetja-inkubirance po principu de-minimis (Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji).

Strategija razvoja Slovenije

- ⇒ Izboljšati dostop do začetnega in rizičnega kapitala ter poenostaviti in poceniti bančne postopke kreditiranja ,
- ⇒ Razviti nove modele financiranja razvoja malih in srednjih podjetij ,
- ⇒ Sistemsko rešiti problem začetnega financiranja novih visoko tehnoloških ter inovativnih podjetij ,
- ⇒ razviti nove modele financiranja razvoja malih in srednjih podjetij.

Nacionalni razvojno raziskovalni program

- ⇒ Z združevanjem obstoječih skladov, prihodki iz privatizacije in sodelovanjem zasebnega sektorja oblikovati rizični sklad za financiranje visoko tehnoloških malih in srednjih podjetij,
- ⇒ Izboljšati dostop do začetnega in rizičnega kapitala ter poenostaviti in poceniti bančne postopke kreditiranja .

Program reform za izvajanje Lizbonske strategije v Sloveniji

- ⇒ Oblikovanje sklada tveganega kapitala za financiranje podjetniških projektov,
- ⇒ Olajšani dostop do finančnih sredstev za MSP,
- ⇒ Izboljšanje in nadgradnja sistema finančnih mehanizmov,
- ⇒ Razvoj instrumentov lastniškega financiranja, kot so vsi instrumenti tveganega kapitala, projektnega financiranja, upoštevanje leasinga pri podjetniškem financiranju,
- ⇒ Vzpostavitev javnih institucij in usposobitvijo podporne mreže, ki bo omogočala MSP uporabo instrumentov lastniškega financiranja. S predvidenimi ukrepi naj bi se izboljšala ponudba tveganega kapitala na ravni povpraševanja, pri čemer zahtevana stopnja donosnosti ne presega 20 %,
- ⇒ Olajšani dostop do finančnih sredstev za MSP v obliki zagotavljanja nepovratnih in povratnih spodbud za investicijske in razvojne projekte MSP,
- ⇒ Zagotovitev začetnega in semenskega kapitala.